

Safari

MAITE CARRANZA

Il·lustracions de Manuel Ortega

Safari

Maite Carranza

PREMI EDEBÉ DE LITERATURA INFANTIL

edebé

Obra guanyadora del Premi EDEBÉ de Literatura Infantil segons el veredict del jurat format per: Teresa Colomer, Ángeles González-Sinde, Toni Iturbe, Roberto Santiago i Vicenç Villatoro.

© Text: Maite Carranza, 2019

© Il·lustracions: Manuel Ortega, 2019

© Ed. Cat: Edebé, 2019

Passeig de Sant Joan Bosco, 62

08017 Barcelona

www.edebe.com

Atenció al client: 902 44 44 41

contacta@edebe.net

Directora de Publicacions: Reina Duarte

Editora de Literatura Infantil: Elena Valencia

Disseny de la col·lecció: Book & Look

Primera edició, març 2019

ISBN: 978-84-683-4303-7

Dipòsit legal: B. 5514-2019

Imprès a Espanya

Printed in Spain

EGS - Rosari, 2 - Barcelona

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

*Al meu nebot Salvador,
que coneix i entén els ximpanzés*

PRIMERA PART

1

A la selva

No sé on soc.
No veig res; em fa mal el cap, amb prou feines el puc moure, i sento un sorollet com si me l'estiguessin tallant amb una serra mecànica.

Sorry, rectifico, crec que m'he confós.

El soroll no és ben bé el d'una motoserreta —no soc expert en motoserres—... Sona més aviat a esbufecs d'animal —tampoc soc expert en animals.

Ara que hi penso... Un animal?

No pot ser, però ho és. El gruny és semblant al d'un gos rabiós abans d'atacar.

Vull pensar, però no puc. Sospito que m'he fumut una nata, per això tinc un bony

al front i he perdut la memòria. Com més em trenc el cap pitjor, no sé qui soc ni com em dic. L'únic record que conservo és el d'una noia encantadora que somriu, xerra sense parar i es diu Mary Jo, d'això n'estic segur. Quan hi penso se m'omple la boca del gust dolç de la xocolata i sento desitjos d'abraçar-la, malgrat que no sigui aquí, amb mi. Crec que és un record bonic.

Tot d'una, alguna cosa m'engrapa pel braç i un udol, aquest cop molt a prop, tan a prop que l'alè em crema la pell, m'obliga a obrir els ulls.

Els torno a tancar mort de por.

És una bèstia salvatge, a mig pam de la meva cara, que m'ensuma. He vist un mussell enorme i unes dents llargues i esmolades, sento la seva respiració a la galta esquerra i l'escalfor del seu cos immens damunt la meva samarreta.

«Deu ser un somni», em dic molt convençut, i torno a obrir els ulls, com quan em llevo a mitja nit sense connexió amb el món

real, mort de set, i vaig fent tentines pel passadís de casa, camí de la cuina, sense saber si dormo o estic despert.

Aquest cop no, no és un somni. Soc a sota d'una bèstia enorme, peluda i terrorífica que sembla... un mico gegant. Sé que és un mico perquè té la mateixa pinta que King Kong, el de la pel·lícula. O és cosí germà seu.

I jo soc el seu presoner.

«Val més que no em mogui i potser s'oblidarà que soc aquí», em dic, i em quedo quietet, sense gairebé respirar.

La tranquil·litat dura ben poc. Noto com se li estarrufa el pèl, se li dispara el cor —que batega com un tambor bum-bum— i comença a bellugar-se endavant i endarrere. I tot d'una, i sense avisar, fa uns brams esgarriposos.

M'adono que tot plegat va de debò i que les coses pinten molt malament. La bèstia que se'm vol cruspir està envoltada d'altres bèsties com ella que criden, xisclen, es fumen cops al pit i se'ns acosten perillosament.

Quin sarau s'ha muntat.

Està claríssim. Estan discutint per veure qui se'm menja.

I tot d'una, em recordo de tot. Del meu nom, del meu hà'mster, que m'he perdut a la selva africana, que estic sol, que no puc cridar, ni demanar auxili.

I, ara, què faig? Què faríeu en el meu lloc? Perdoneu.

Segur que no enteneu un borrall i que us deveu estar preguntant qui dimonis soc jo i què hi faig al mig de la selva sota les urpes d'un mico afamat a punt de devorar-me.

I teniu tota la raó.

Cal que comenci pel principi i que us expliqui la història de la meva família, dels lleons i de la Mary Jo.

2

Mary Jo

Feia un munt d'anys que ningú parlava amb mi ni m'adreçava la paraula, potser per això em va sorprendre que la noia dels pantalons blancs, que havia arribat carregada de llibres i que s'asseia al meu costat, em xiuxiuegés a cau d'orella.

—Et molesta que t'agafi la mà?

No sé si vaig arribar a fer alguna ganyota, per la falta de costum de respondre, però a ella tant li feia, estava morta de por. Em va estrènyer la mà molt fort, va tancar els ulls i va aguantar la respiració fins que el zumzeig del motor va començar a minvar i es van apagar els llumets vermells. Aleshores, la noia va respirar alleujada, va afluixar la pressió dels dits i, en mirar per la finestreta, va relaxar les

faccions i va fer un somriure preciós. Sobrevolàvem un mar de núvols arrissats pel vent semblant a una gran pista de neu a la primavera. L'aparell planejava alegrement enmig d'un cel blau, com mai n'havia vist cap abans, il·luminat per un sol enlluernador.

Érem dins d'un avió camí de l'Àfrica, això no us ho havia dit. Tampoc us havia explicat que era estiu i que marxava de safari amb els meus pares i la meva germana.

Us deueu preguntar on era la meua família. Molt a prop. A ells els havia tocat el seient triple del passadís del mig i jo m'havia quedat despenjat al costat d'una finestreta i en companyia d'una viatgera despistada. Però a mi no m'importava gens volar solet. Ja ho entendreu ben aviat.

En aixecar la mirada, vaig topar amb els seus ulls violeta.

—Hola, com va? Em dic Mary Jo.

I em va oferir una bossa de *xuxes*.

—Au, menja'n, menja'n. Les llaminadures tranquil·litzen.

No em vaig tallar gens, vaig agafar un bon grapat de gominoles de coloraines i em vaig omplir la boca amb compte que no em veiés el meu pare i m'esmentés la maledicció de les càries —una obsessió estúpida que li havia agafat últimament. Vaig mastegar a poquet a poquet la pasterada ensucrada i plena de bombolles, que em feia pessigolles a la llengua, mentre escoltava, embadalit, la veu de la meva companya de seient que xerrotejava de tot i de res, com si ens coneguéssim des que havíem nascut. Tenia veu de pastís de crema, una veu ideal per explicar contes i cantar cançons de bressol.

La Mary Jo em va caure superbé. Perquè era simpàtica i guapa. Ens vam fer molt amics i m'ho vaig passar pipa al seu costat, deixant escolar les hores sense haver de fer res, només escoltar-la i prou. Hi va haver estones que em vaig perdre una mica, potser perquè feia servir paraules estranyes com *etnografia*, *treball de camp*, *doctoranda*, *primats*, *depredadors*, *carronyaires*, i coses d'aquest pal. Tot i que, quan les deia ella, sonaven a noms de

fades i llegendes misterioses: *emociografia*, *festa de camp*, *grescarandes*, *primmirats*, *carrusels i petonaires*. Així de dolç parlava la Mary Jo, o així de bonic la traduïen les meves orelles. Jo somreia molt, movia el cap amunt i avall i la mirava fixament als ulls. El més curiós és que ella ni tan sols es va adonar que jo no obria la boca, o potser no hi va donar cap mena d'importància.

La Mary Jo no era com els altres. En cap moment em va torturar amb interrogatoris del tipus: «Com et dius, maco?» o «Quants anys tens?» o «Què vols ser quan siguis gran?». Sincerament, no conec cap nen que vagi pel món demanant als grans quants anys tenen i on volen que els enterrin quan es morin.

La Mary Jo va ser supereducada. Va respectar el meu silenci i em va explicar milions de coses que se'm van oblidar de seguida. Però no us penseu, que les més importants les vaig pescar a la primera. Us en faig un resum: era una becària que viatjava a l'Àfrica a estudiar els primats —o sigui els micos— i estava

superfeliç perquè era el somni de la seva vida; però el somni se l'havia hagut de pagar de la seva butxaca servint pizzes, netejant les gàbies del zoo i treballant de monitora en un menjador escolar. Em va confessar que el més *heavy* havia sigut el menjador escolar, es veu que els nens eren la pesta i la tornaven boja amagant els espinacs, els pèsols i la coliflor a llocs increïbles. Segons ella, ni els de la Gestapo els haurien trobat.

Jo la contemplava embadalit i era conscient d'estar vivint un moment irrepetible i fascinant. Era jo i no era. La Mary Jo no em mirava ni em veia com els altres. Per a ella JO era especial. I en un moment determinat tot es va tenyir d'un color irreal, i les seves paraules van sonar màgicament llunyanes, com si fos dins d'un cinema veient una pel·lícula i JO fos en realitat un ALTRE.

De tant en tant, em pessigava per si de cas estava adormit, volava entre els núvols i acabava d'ensopegar amb un àngel desorientat.

INT/DIA - AVIÓ CAMÍ DE L'ÀFRICA

La famosa estrella MARY JO s'asseu al costat del VIATGER SENSE NOM que menja xuxes i l'escolta amb cara de babau.

La MARY JO, múrria, s'adreça al seu acompanyant.

MARY JO *(Picant-li l'ullet)*

Endevines on amaguen les verdures aquests pocavergonyes?

El VIATGER SENSE NOM (Jo) somriu i no contesta. Silenci. A la MARY JO no li importa.

MARY JO *(Movent les mans)*

Als cabells, sí, sí, i als calçotets i fins i tot a les fundes dels mòbils.

Tots dos es pixen de riure. El VIATGER SENSE NOM calla que a ell les verdures de color verd li fan fàstic i que aquests amagatalls que ella li ha xivat li semblen superoriginals.

MARY JO (*Sospirant*)

Odio els autobusos, mai sé a quina parada he de baixar. El metro és més poètic, més popular, oi?

El VIATGER SENSE NOM fa una ganyota afirmativa i li dona la raó sense donar-l'hi perquè estigui contenta, li agrada complaure-la.

MARY JO

Vaja, t'estic atabalant. És que soc molt dispersa...

El VIATGER SENSE NOM torna a donar-li la raó, però també li diu amb la mirada que li encanta que l'atabali amb les seves explicacions desconcertants.

MARY JO (*Tot recordant*)

Treballar en una pizzeria és força perillós, no et pensis. Un cop em van apuntar amb una pistola per servir una *quattro stagioni* sense *mozzarella*.

El VIATGER SENSE NOM està fascinat, mai ha conegut ningú que passi amb tanta naturalitat d'un tema a un altre, com una papallona de flor en flor.

La MARY JO mira per la finestreta i mormola fluixet.

MARY JO

Molt bé, confesso que mai n'he vist cap en llibertat i que ni tan sols m'ho puc imaginar.

El VIATGER SENSE NOM no li pregunta de què parla. Sap que més tard o més d'hora l'hi aclarirà. Així doncs, calla i escolta.

MARY JO

Mira'm, què hi veus? Una antropòloga que va a estudiar els ximpanzés o una farsant?

El VIATGER SENSE NOM veu simplement la Mary Jo, un personatge meravellós que pren forces per explicar la seva història i continua confessant les seves pors.

MARY JO

Estic ben boja, vaig a treballar a les ordres del Dr. Stevenson, el millor primatòleg del món... Sí, sí, Stevenson, aquest que deus estar pensant, l'americà, el del llibre d'*Els ximpanzés també diuen mentides*.

El VIATGER SENSE NOM fingeix sorpresa, és el que ella espera, així doncs es duu les mans al cap per exagerar una mica i la MARY JO s'encomana de l'emoció.

MARY JO (Fent el ploricó)

Increïble, és increïble, ni jo mateixa m'ho puc creure..., per això estic tremolant.

La MARY JO aixeca la mà perquè vegi com tremola.

MARY JO (Fent teatre)

Soc una impostora.

El VIATGER SENSE NOM ho nega amb força i mou el cap d'una banda a l'altra, una mica enfadat.

MARY JO (*Parla fluixet, confessant*)

I em sento, com t'ho diria, com si fos dins d'una pel·lícula, com si m'haguessin contractat per representar un paper, el paper d'antropòloga.

EI VIATGER QUE MENJA XUXES es queda de pasta de moniato per la coincidència i vol dir-li que no és cap impostora com ella es pensa, que els impostors són uns tramposos que volen enganyar els altres i fer-se passar per qui no són. Ella no.

MARY JO (*Mirant-lo dolçament*)

Tu m'entens, ho sé, ho he sabut des del primer moment.

EI VIATGER QUE MENJA XUXES s'ennuega. Tots dos es miren.

OFF MARE (*Amb veu cridanera*)

Àfrica!

L'escena es va punxar com un globus quan la veu de la meva mare em va obligar a sortir de la pantalla i a tornar a la realitat. L'avió estava perdent alçada i ja es veia terra africana. Déu-n'hi-do les veus de les mares que et fan sortir de pet de dins dels llibres, la Play, els somnis i les pellis. I com si fos un crit de guerra pactat, tota la meva esvalotadora família es va llançar damunt del meu seient.

La Mary Jo va fer un petit xiscle que ningú va sentir.

Jo no vaig dir res.

No sé si ja us havia explicat que soc mut.

3

La meva família

Estàvem sobrevolant Àfrica i la meva família se'ns va llançar al damunt per poder mirar per la meva finestreta. Es van apilonar al meu seient, van passar de la pobra Mary Jo, i van aixafar els seus tres nassos contra el vidre entelat, amb els ulls brillants.

Em van avergonyir una mica davant la meva companya de viatge, però els vaig perdonar perquè era el primer cop que viatjàvem en avió i la primera vegada que érem en un continent nou.

—On són els lleons? No en veig cap.

Això ho va dir la meva mare que està obsessionada amb el tema.

—Hi haurà gent jove? Aquest avió sembla un viatge de l'Imsero.

Aquesta frase típica d'adolescent era de la meva germana, una *teenager* de catorze, gairebé quinze anys, que es creu que en té setze i que es comporta com una d'onze. Estava força mosquejada.

—És ple d'aiguamolls. Deu haver-hi un munt de mosquits transmissors. Us heu pres la pastilla contra la malària?

Aquest comentari tan poca-solta era del meu pare, que és un plom amb això de les malalties.

La meva família és una mica friqui, us n'heu adonat, oi? Jo no vaig dir res, com sempre, però la Mary Jo es va fer sentir sota la munió de braços i cames que mig l'ofegaven.

—La selva de Gombe! —va cridar emocionada.

La meva família, en sentir la veu de la viatgera innocent, va reaccionar de seguida. Els meus pares i la meva germana es van aixecar sorpresos, la van estudiar uns instants i cadascú es va preparar per atacar-la per una banda

diferent. Pobra Mary Jo, no sabia quina una li queia a sobre. El que més m'amoïnava, però, és que em farien quedar fatal.

—Hola, soc la Lulú. Saps si a l'hotel hi ha australians? M'han dit que els australians són molt guapos i molt tribals, i que els molen els *tattoos*. Jo vull fer-me'n un al melic, però els papes no em deixen.

Aquesta era la meva germana, segur que ho heu endevinat.

—Calla, Lulú, que l'atabales, no veus que està molt blanca. Et trobes bé? Deus tenir la tensió baixa, aquestes ninetes... Soc l'Albert, encantat.

I el meu pare li va oferir la mà, com si fos el seu metge de capçalera personal, tot i que en realitat es dedica a arreglar bicicletes.

La mama, que treballa en una gestoria, però que té ànima d'acròbata de circ, també li va oferir la mà.

—Jo soc la Rita, la mama del Dani, espero que no t'hagis avorrit al seu costat. És molt bon nano, però ja veus, tenim un problema

dels grossos que potser solucionem amb aquest viatge. Això del safari li anirà de conya. Tornar a ser cara a cara amb els lleons i tot això... Ja saps, un bon ensurt. És la millor medecina que podem regalar-li.

La pobra Mary Jo no hi entenia un borrall, però els meus pares, acostumats a parlar amb mi, que no els contesto mai i que gairebé mai intervenc, anaven a la seva bola i passaven de traduir-li el que deien.

—El safari és la nostra darrera oportunitat. Tinc la intuïció que el Dani reviurà el seu trauma i reaccionarà —va sospirar la meva mare.

—Això del safari ja ho veurem, pot ser perillós, però jo vull provar amb el canvi de paral·lel. Les ones electromagnètiques d'aquesta zona poden ser la clau.

—Hem vingut pel safari, Albert.

—Això ja ho veurem, Rita.

—Què vols dir que ja ho veurem? Què hem de veure?

—Perquè ja l'hem pagat, que si no...

—Ens va tocar en una rifa de llaunes de

tonyina —va explicar la meva germana—. La meva mare es va obsessionar amb el sorteig i va comprar tones de llaunes fins que ens va tocar. La pega és que vaig avorrir la tonyina per sempre més, aquest hivern em vaig intoxicar amb l'entrepà tres vegades.

—Va estar internada a urgències perquè era una al·lèrgia molt estranya, li van sortir butllofes a la planta dels peus i va estar en observació una setmana. La Lulú és molt sensible.

Us havia dit que el meu pare flipa amb les malalties? Com més estranyes són, més li agraden.

—Aquest cop es van preocupar per mi. Normalment només fan cas del Dani.

El Dani soc jo, per si encara no ho havíeu endevinat. I sí, la meva germana m'odia des que em vaig quedar mut. Diu que li vaig robar el protagonisme. Ja l'hi regalo tot el protagonisme. Però ella sempre em retreu que sigui un mimat i la nineta dels ulls dels meus pares.

—Au, Lulú, sigues més considerada amb el teu germà, pobre —la va renyar la mama.

—Ho veus? Ell és el pobre i jo, la dolenta.

—Per cert, com et dius? —va preguntar el meu pare educadament.

—Mary Jo.

—Fantàstic, Mary Jo, de mica en mica ens anirem coneixent. Vens de safari?

La veu de l'auxiliar de vol va anunciar per megafonia que érem a punt d'aterrar. Immediatament, es van encendre els panells de llumetes i ens van obligar a seure i a cordar-nos els cinturons.

Em vaig adonar que la Mary Jo sospirava alleujada en veure com desapareixia la meva família. Tot seguit em va convidar a un grapat de gominoles de la seva bossa màgica, em va agafar la mà i em va somriure.

—Sembren bona gent. Si coneguessis els turistes de la pizzeria, aquests sí que fan por.

I en aquell precís moment, vaig ser conscient que m'havia enamorat de la Mary Jo.

Era la primera vegada.

No sé si us havia dit que soc un nen i que només tinc onze anys, gairebé dotze.

4

Els lleons

La Mary Jo se'n va anar en una direcció, i la meva família i jo en una altra. Va ser trist, molt trist. Abans de fer mitja volta amb la seva motxilla, els seus llibres i el seu bonic barret d'exploradora, em va somriure i em va petonejar a totes dues galtes. No li vaig poder donar el meu número de mòbil perquè la meva mare havia tingut l'estúpida idea —com gairebé totes les seves idees— d'obligar-nos a deixar els mòbils a casa.

—Moltes gràcies, Dani, m'has animat molt. Segur que tornem a veure'ns algun dia, et desitjo sort.

Em vaig quedar paral·litzat mentre la veia pujar dalt d'un tot terreny i em quedava amb

ganes de demanar-li que es quedés una estona més perquè havia d'explicar-li un munt de coses. Però ja sabeu que no puc dir ni fava i això té les seves pegues.

Abans parlava, encara que no me'n recordi, fins que el dia del meu cinquè aniversari els meus pares em van portar al zoo per celebrar-ho. Hi ha aniversaris i aniversaris i aquell va ser inoblidable. Vaig caure al fossat dels lleons i em vaig quedar mut.

Els metges van dir que estava traumatitzat, tot i que jo penso que, qui estava traumatitzada, era la meva família. Tots se sentien culpables. La meva mare per la seva obsessió amb els lleons i per voler que els veiés de ben a prop. El meu pare per anar-se'n al bar a prendre un cafè uns minuts abans i no ser-hi quan va passar tot. La meva germana per empènyer-me per veure-hi millor, com feia sempre que la mama em tenia a coll. Ves a saber. El cas és que vaig caure al mig dels lleons i em vaig quedar garratibat, sense plorar ni moure una pestanya. Això m'ho van

explicar. També em van explicar que la meva mare —que és molt impulsiva— va saltar darrere meu i es va encarar als lleons amb una sabata per espantar-los. Una sabata no serveix de gaire si un lleó obre la boca i se la menja, amb la mà i tot, però ella és així. Primer fa les coses i, després, les pensa.

Vam tenir sort perquè acabaven de dinar i no tenien gana, tot i que reconec que la meva mare va ser molt valenta i que mig em va salvar la vida. Això van dir els diaris.

Després d'allò mai més vaig tornar a parlar.

Llegeixo i escric. Soc un lector dels que ja no en queden (com diu la profe) i escric superràpid per fer-me entendre, ho escric tot. Al WhatsApp, als paperets de xiclets, als pòstits i fins a les mans, si cal. Soc un escriptor per necessitat, m'he de fer entendre d'una manera o d'una altra, però sense passar-me. Què hi farem!

Sentir, hi sento i massa. La gent confon ser mut amb ser sord i parlen de mi com si no fos al davant. I a sobre em criden, em fumen

cada crit que em deixen estabornit. A l'escola, els professors em fan seure a la primera fila (com si fos sord) i passen la informació als meus pares per Internet (com si fos cec). Això sí, diuen que soc molt bon noi perquè no parlo a classe. Flipen amb mi, si fos pels profes, llançarien els nens al fossat dels lleons a veure si es quedaven muts, com jo.

Vaig aprendre la llengua de signes —que és força divertida—, però només puc parlar amb la meva família —que va haver d'estudiar-la tant sí com no— i amb una psicopedagoga de l'escola que tenia un diploma, o alguna cosa semblant. A l'hora de la veritat es fa un embolic de cal Déu, i em pixo de riure amb ella. No n'encerta ni una i, de vegades, m'invento signes nous per atabalar-la. Una bestiesa perquè només ho sé jo i prou.

L'any que vaig començar primària era molt famoset per la història del zoo. No és gaire freqüent que els nens caiguin al fossat dels lleons i en surtin vius i sencers. El primer curs els companys m'empipaven a totes hores,

buscaven mossegades sota la roba i em marejaven amb preguntes morboses, però, en veure que no contestava i que no em faltava cap dit, de mica en mica van anar perdent la curiositat. Fins que van passar de mi.

No us penseu que em vaig quedar tranquil. Ser invisible era dur, entre d'altres coses perquè no em convidaven a les festes i sempre ocupaven el meu seient de l'autocar, però això no va ser el pitjor. La pitjor part va arribar quan es van adonar que no podia protestar i van començar a caure'm clatellots, boletes de paper, guixos i fins algun entrepà florit d'aquells que queden al cul de les motxilles.

Els meus companys són força imaginatius i cada estiu tremolo quan penso quines bestieses se'ls acudirán el proper any. Sobretot al Bigotis que, com que és un repetidor professional, té bigoti i tot. Aprovar no és la seva especialitat, s'estima més fer la guitza als altres. El seu preferit, naturalment, soc jo i cada curs prova alguna cosa diferent. Un any li va fer

moltíssima gràcia treure'm la cadira cada cop que m'anava a seure. Jo queia sense cridar i em quedava a terra en silenci. Li va encantar. El curs següent va provar de canviar-me l'aigua calenta quan m'estava dutxant. Li molava que no cridés, que només obrís molt la boca i que m'empassés tota l'aigua. Per això, suposo, l'any passat es va especialitzar a llançar-me a la piscina i ofegar-me una miqueta mentre demanava al Boques (que ho xerra tot) que cronometrés quanta estona es podia estar el Mut (que soc jo) sense respirar. Sembla ser que ja he batut quatre rècords sota l'aigua, dec ser un fenomen.

I el món vinga a girar i sense fer-ne cas.

Potser us esteu demanant per què no se m'havia acudit escriure tot el que em feien —ja que escric tant i em posen notes altes de redacció— i ensenyar-ho a algú. Molt fàcil: ningú em creuria. Ni tan sols ho vaig intentar, al cap i a la fi soc un nen friqui i és natural que als nens com jo ens passin coses estrafolàries, ja hi estic acostumat.

Al que no m'acostumava era a la meva família.

Es van tornar bojós.

Els meus pares i la meva germana, cadascun a la seva manera, es van proposar que tornés a parlar, encara que jo els supliqués que em deixessin en pau i que no m'ataballessin. Atabalar en llenguatge de signes és megacompliat, per això ho escrivia en un paper i ho penjava de la porta de la meva habitació: «NO M'ATABALEU MÉS». Però ells no em feien ni cas.

Ho van provar tot. El meu pare em donava flors de Bach, em feia reiki, em portava a psicòlegs, neuròlegs, mèdiums, logopedes i acupunturistes. Però res de res. La meva mare, que és força original, em regalava emocions fortes amb la teoria que havia de reproduir el trauma que vaig patir i reviuire l'horror d'aquells moments. Quan ho deia, ja tremolava.

Us imagineu pujar al cotxe de la vostra mare sense saber si aquell dia li passarà pel

cap estavellar-se contra un fanal perquè torni a parlar? Doncs sí, la meva mare va d'aquest rotllo. Vaig pujar a les atraccions més perilloses de Port Aventura, vaig saltar en paraigudes, vaig fer ràfting, ala delta, em vaig llançar des d'un trampolí de sis metres i em vaig quedar penjat tres hores dalt d'un telefèric.

Inútil. Tot va ser inútil. No vaig deixar anar ni un crit.

La Lulú, gelosa fins al moll dels ossos, m'ho refregava pels nassos dia i nit i deia que el que jo volia era continuar sent mut i que, si no parlava, era perquè no em donava la gana. Em culpava de no existir per als papes perquè només tenien ulls per a mi.

Si sabés com és de difícil que els altres no t'entenguin, que et mirin com un pirat i que passin de tu... És tristíssim això de sentir-se sempre fora de lloc. Tot i que el pitjor és el dia que descobreixes que tant et fa i llences la tovallola. Comunicar-se? Per a què? Molt sovint ja no rumio què m'agradaria fer ni el

que vull. A qui li explico? A més, no sabia com fer-ho.

Que bé que viuria si en comptes de ser un nen fos una formiga d'aquestes que carreguen molles de pa de dos-cents quilos. La meua vida seria facileta, em creuaria amb milions de formigues que em saludarien amablement amb les seves antenes silencioses i ningú es ficaria amb mi. Les formigues no parlen, ni els cal, i són els éssers vius més llestos del planeta. He llegit que sobreviurien fins i tot a una explosió nuclear. O eren els escarabats? Tant és, digui el que digui, parlar no serveix de res.

Això és el que jo pensava fins a l'instant en què vaig conèixer la Mary Jo. Des d'aleshores ja no vaig voler ser una formiga. La Mary Jo molava més que les formigues. Em va tractar com a una persona normal, em va mirar amb els seus ulls dolços, em va llegir com si fos un llibre d'aquells que arrossegava i va parlar amb mi. I jo amb ella.

Des d'aquest moment vaig voler menjar gominoles assegut al costat de la Mary Jo,

volar damunt dels núvols sentint-la parlar de pizzes *quattro stagioni*, primats i selves, i tancar els ulls, agafat de la seva mà i protagonitzar una pel·lícula amb ella, mentre l'avió queia en picat i sentia un pessigolleig a la panxa.

L'Àfrica, els safaris, la família i les formigues m'importaven un pebrot.

La meva primera nit a l'Àfrica vaig somiar amb la Mary Jo.

5

El miracle de la Lulú

Era a Àfrica, però si m'haguessin dit que era a Múrcia, m'ho hauria cregut.

Vam aterrar de nit i no es veia res. Ens van entaforar dins d'un microbús i vam viatjar durant un munt d'hores per carreteres polsegoses i mal asfaltades.

Jo creia que l'arribada a un nou continent seria com aparèixer enmig d'un documental d'animals de la tele, d'aquests que fan els diumenges a la tarda i que, de vegades, la mama em fa mirar amb ella per conèixer els costums dels rinoceronts i de les morses. La veritat, m'esperava una experiència més emocionant, amb paisatges de conte, túniques de colors i música de timbals, però no hi va haver res

d'això. Només vam tenir cues de duana, crits en una llengua estranya, turistes que ensopegaven amb les maletes i molta calor enganxosa, d'aquella que s'apega a la pell i et deixa moll i llefiscós.

Molt decebedor.

Em vaig enfil·lar a la camioneta, vaig esperar que arrenqués i vaig respirar una alenada d'aire africà. Era més calent, això sí, i feia una olor diferent, això també. A mesura que avançàvem, em vaig adonar que els sorolls de l'exterior eren peculiars. A través de les finestretes entreobertes se sentien murmuris estranys i, de tant en tant, es colava algun insecte volador desconegut dins del vehicle. De vegades ens avançaven motos sorolloses carregades de famílies sense casc, ens creuàvem amb carros i fins i tot amb alguna vaca despistada que no es deixava atropellar. M'hi vaig fixar, gràcies a la llum dels fars del cotxe, que els arbres eren altíssims i que les flors eren originals i de colors molt bonics, com les que pinto a classe de dibuix. A prop dels pobles hi havia

mercats sorollosos al costat de la carretera i, tot i ser de nit, la gent vestia túniques alegres i venia productes estranys. Tots anaven amb mòbils enganxats a les orelles, tenien la pell molt negra i eren molt riallers. Eren senyals que indicaven que havíem canviat de lloc, com diria un detectiu. I tot i així, encara no m'ho acabava de creure.

Estava tan cansat que vaig tancar els ulls i vaig somiar amb la Mary Jo.

Finalment, a les tantes de la matinada, ens van deixar al mig del no-res, un *resort* en diuen, amb unes quantes cabanes, una piscina i un restaurant. Tot molt fosc i bastant silenciós.

El meu pare, espantat pels milions de virus invisibles que ens envoltaven, ens va obligar a rentar-nos les mans. La meva mare, molt excitada per l'aventura que ens esperava, es va oblidar dir-nos que ens raspaléssim les dents. Jo estava mig adormit, i la Lulú estava emprenyadíssima perquè, segons ella, allà no hi havia ningú interessant.

L'endemà, vam intercanviar els papers.

La meva mare es va aixecar cosida a picades de ves a saber quina bestiola i no parava de gratar-se. El meu pare, que havia dormit d'una tirada i que estava fresc i descansat, deia que era gràcies a les noves coordenades del continent africà, que era el lloc d'on havíem sortit els humans, i que segur que amb aquestes vibracions tan bones jo tornaria a parlar qualsevol dia. I la Lulú... doncs la Lulú somreia com una ximpleta i repetia que tot era meravellós.

De tots els fenòmens paranormals que poden succeir al planeta Terra, el més sospitos és el d'una *pava* de catorze anys, gairebé quinze, que diu que la vida és meravellosa. O la meva germana havia estat abduïda per un ovni o havia conegut un australià.

Vaig encertar a la segona. El socorrista *teenager* de la piscina, que es passejava en banyador mastegant xiclet, es deia John, lluïa tatuatges i somriure, i havia enlluernat la meva germaneta a la primera paraula en

anglès amb accent de Sidney que va deixar anar.

Els meus pares van creure que això de la Lulú era un miracle. Jo, que m'hi fixo més perquè no perdo el temps dient estupideses, vaig entendre de seguida que hi havia hagut un malentès. I ja se sap que els malentesos porten cua.

6

El pla de la Lulú

— **E**stic fatal. És que no ho veus?
Aquesta era la Lulú, a les cinc de la matinada, que es negava a pujar al tercer tot terreny que sortia d'expedició cap a la selva per començar el safari més flipant de tots els temps.

—Au va, puja i calla.

La meva mare, per descomptat, no s'ho empassava.

—M'he passat la nit vomitant —va insistir la meva germaneta a veure si colava.

Mentida. Això era una mentida podrida. I ho vaig dir en llenguatge de signes, però ningú em mirava. Els meus pares, i els altres vuit turistes que anaven de safari amb nosaltres,

només tenien ulls per a la Lulú, que estava donant la nota, i molt.

—Potser ha menjat alguna cosa en mal estat —va suggerir el meu pare.

—Impossible. Hem menjat tots el mateix i estem meravellosament bé —va rebatre la meva mare, amb lògica de mare.

—Doncs potser li ha picat alguna bestiola, com a tu.

La Lulú es va apropiari alegrement de la idea que li acabava de regalar el meu pare.

—Em pica tot.

—Doncs et rasques —va concloure la meva mare i li va fúmer una empenteta per fer-la entrar d'una vegada dins del tot terreny.

Com era d'esperar, la Lulú no es va rendir. La Lulú és de les que no es rendeixen mai i és prou intel·ligent per saber valorar les seves forces. Si fos un general, seria alguna cosa així com Napoleó i guanyaria totes les batalles amb les seves estratègies, és una estratègia boníssima. Ella coneixia el punt feble del papa

i sabia que tard o d'hora cediria. Amb la mama era impossible.

Dins del vehicle, i poc després d'arrencar, vaig intentar mirar el paisatge, ara que es veia, i acabar-me de creure d'una vegada per totes que era a l'Àfrica; però la meva estimada germaneta va començar a actuar de forma estranya. La vaig veure maniobrar amb un petit tallaungles. Així, com sense voler, se'l clavava a les cames i als braços. Vaig creure que era pels nervis, que estava tan nerviosa que se'l clavava per fer alguna cosa, per badar, com el que dibuixa o es mossega les pells del dit gros. Però no. Tot formava part d'un pla perfecte.

Al cap d'un parell d'hores de viatge, mig endormiscat, em van despertar els crits de la meva mare. Vaig aixecar la vista i, a l'horitzó, vaig veure unes girafes. Va ser un moment bastant emocionant per a mi i per a tots, excepte per a la Lulú que no es va dignar ni a mirar per la finestreta. El guia ens va dir que una mica més enllà trobaríem elefants. La cosa prometia, però la meva germaneta ho va espantillar tot.

Tot d'una, la Lulú em va treure una bota —sense preguntar— i hi va entaforar el nas uns instants. He de reconèixer que va tenir valor, jo no hauria estat capaç. Les meves sabates i els meus mitjons són una arma letal, capaços de deixar fora de combat un exèrcit de zombis. Els meus peus fan pudor de camembert o de cabrales, segons l'opinió dels experts. No sé quin dels dos és pitjor.

«La teva germana és masoquista?», us de-
veu preguntar. Jo també em vaig fer la mateixa pregunta, però resulta que no, que la meva germana és supermegallesta.

—Si us plau, si us plau, em marejo, quin mareig, no puc respirar —va ploriquejar traient el cap de dins la meva bota i deixant-la caure a terra.

I quan els meus pares es van girar van fúmer un crit. Natural. La meva germana estava pàl·lida com si li hagués xuclat la sang un exèrcit de vampirs.

Increïble.

—Pari! *Stop! Help!* —va ordenar el meu pare al xofer.

I mentre el tot terreny s'aturava, vaig poder veure (soc mut, però no soc cec) com la meva estimada germaneta es ficava els dits a la boca fins a tocar-se la campaneta. Vaig voler apartar-me'n, però ja era massa tard i... em va vomitar a sobre.

Quina vomitada.

Quin fàstic! Vaig quedar moll de brioix triturat amb llet i Cola-Cao de l'esmorzar, barrejat amb peix i arròs del sopar. Repugnant.

—Pobreta —va mormolar el meu pare ajudant la Lulú a sortir del vehicle.

—Com t'ha deixat —va comentar la meva mare, més pràctica—. Au, surt fora i despulla't. T'has de canviar.

Vaig témer que les coses es compliquessin. No era una intuïció, coneixia la meva germana i n'estava convençut. I així va ser.

Jo era darrere d'uns matolls, en pilotes, mentre la mama em buidava una ampolla d'aigua mineral per sobre i, de sobte, vam

sentir el meu pare que parlava amb el xofer i li deia que tornés al *resort*.

—Com que tornem? —va saltar la meva mare furiosa, llançant-me una tovallola a la cara i oblidant-se de mi.

—Li has vist les cames? I els braços? Té una erupció de cavall.

Us havia dit o no que era superllesta?

—Ai, ai, estic fatal —gemegava la Lulú.

Mentrestant, jo m'eixugava i espiava a través dels matolls. Era tot un espectacle. Resultava força divertit observar la meva família des d'aquest lloc privilegiat. Em vaig jugar un peu que la Lulú se sortiria amb la seva i tornaria al *resort* a banyar-se a la piscina de l'australià. Però infravalorava la meva mare.

—Molt bé, si la Lulú està tan malament, l'enviarem en avió cap a Barcelona, amb els avis.

La Lulú va empal·lidir i va tremolar uns instants, però de seguida es va refer de l'ensurt i va continuar la seva comèdia.

—Impossible, no resistiria el viatge, a més, soc menor i no puc volar sola. Millor

que descansi al *resort*. Aneu vosaltres de safari i em recolliu a la tornada, si encara estic viva, amb aquestes malalties tropicals mai se sap.

Ahà! Aquesta vegada la vaig enxampar. Així doncs, aquest era el seu pla des de bon principi. Sabia que el meu pare no podria suportar la idea d'una malaltia tropical que sona terrible, com apocalipsi.

—Rita, és un tema de salut. Oblidem-nos del safari. La nostra filla és el primer.

—T'equivoques: el Dani és el primer.

—No barregis el Dani en això.

—Hem vingut per ell.

—No cal que vegi lleons, pot quedar-se a l'hotel i veure papallones de colors. Són molt boniques.

El guia, espantat, va intervenir a favor del meu pare. No li venia de gust internar-se dins la selva amb una noia malalta.

—Serà millor que tornin.

—Jo, no! —va exclamar la meva mare.

—Doncs vostè pugi a l'altre tot terreny i

sortim ja, que els viatgers s'impacienten —va suggerir el guia.

I davant la meua sorpresa, la sorpresa del meu pare i la de la Lulú, la mama, empipadíssima, va recollir les seves coses, va carregar la seva motxilla i se'n va anar darrere del guia.

El meu pare es va ocupar de la meua germana i la va agafar a coll per ficar-la al seient del darrere del nostre vehicle. La va deixar estiradeta i amb un coixí sota el cap. La molt bandarria somreia de felicitat: ho havia aconseguit.

I jo? Com se suposava que havia d'actuar jo? Els meus pares estaven tan capficats en la seva discussió que ni m'ho havien preguntat. Em trobava en un dilema. Anava amb el papa o amb la mama? Em venia de gust anar de safari, però temia els paranys que em tindria preparats la mare. D'altra banda, no sabia si seria capaç de suportar la Lulú un mes sencer, fingint estar malalta i marejant el meu pare.

Vaig decidir fer-ho a la sort: cara la meva mare, creu el meu pare. La llàstima era que no tenia cap moneda.

I mentre furgava a la motxilla per trobar un euro, vaig sentir el roncar d'un vehicle. «Vaja, he fet tard», em vaig dir. Al cap d'un instant es va sentir un altre espetec de motor. Dos vehicles, vaig sumar. Les sumes se'm donen bé. Quin remei, vaig pensar, pujaré al que quedi, així no m'hauré de decidir. I de sobte, es va sentir el so del derrapatge de quatre rodes, a tot gas, d'un xofer impacient que maniobrava a tota pastilla.

«No pot ser —em vaig dir a mig pujar-me els calçotets—, no pot ser, falto jo, han de saber que soc aquí.»

Però, per si de cas, no vaig esperar a esbrinar-ho i vaig sortir esperitat, sense importar-me que anés mig en pilotes.

Massa tard, vaig arribar a la pista a temps de veure els culs dels tots terreny. Dos marxaven en una direcció i l'altre en la contrària. Tots tres aixecaven una polseguera impressionant,

com una muralla de sorra. I jo, enmig, invisible, mut i vinga tossir.

Si hagués pogut cridar com els nens normals, hauria bramat: «Espereu-me!». «Soc aquí!» Però ja sabeu que no, que no puc.

I allà em vaig quedar mentre veia marxar els meus pares en direccions oposades, sense adonar-me que jo no viatjava amb cap dels dos. M'havien abandonat. S'havien oblidat de mi i m'havien deixat sol al mig de la selva. Sense mòbil, sense Internet, sense forma de poder comunicar-me amb ningú.

Semblava una broma, però era veritat.

7

Sol a la selva

Heu vist una pel·lícula que va d'una família que s'oblida un nen quan marxen tots de vacances? Es diu *Sol a casa* i me la va posar la tieta una tarda que plovia. Us la recomano, però us adverteixo que no és res comparat amb la meva situació. El Macaulay Culkin ho tenia de conya. Ell es quedava a casa tan feliç, amb el seu llit, la seva Play, el seu telèfon, la seva tele, la seva nevera plena de menjar i les seves joguines. I malgrat l'amenacessin dos lladres, una miqueta estúpids tot sigui dit, ni punt de comparació amb els lleons, les panteres, les hienes, els rinoceronts, els elefants, les serps, les aranyes i...

Vaig deixar de pensar-hi perquè tantes bèsties salvatges no em cabien al cap. L'Àfrica era pitjor que un zoològic i, per espatllar-ho encara més, no hi havia gàbies ni reixes que separessin els animals dels turistes babaus, com jo, que es quedaven asseguts sota el sol d'estiu, enmig d'una pista forestal africana.

Em vaig passar tot el matí esperant que tornessin. «És el més lògic —em deia—, l'un o l'altre s'adonarà que no estic amb ningú». Però, molt sovint, la lògica i la vida van per camins diferents. El meu pare devia creure que jo havia anat de safari salvatge amb la mama, i la meva mare devia estar convençuda que m'havia unit als covards —ploràmiques *proresort*. I cap dels dos, ni tan sols la Lulú, tenia ni un miserable telèfon mòbil gràcies a la meravellosa idea de la meva mare, sempre tan radical, de deixar la civilització a casa i desconnectar-se del món.

A poc a poc, em vaig anar desinflant, i vaig anar perdent l'esperança, fins que em vaig convèncer que ho tenia negre. Vaig canviar de plans

al migdia, a punt de fregir-me sota el sol tropical. Vaig arribar a la conclusió que l'únic que podia fer era seguir la pista forestal i caminar cap a l'hotel. La tornada em suposaria aproximadament cinc o sis hores, ja que el viatge en cotxe n'havia durat dues. Us havia dit que el càlcul matemàtic és el meu fort?

Havia de posar-me en marxa rapidet, abans que es fes de nit.

Vaig obrir la motxilla, que per sort s'havia quedat amb mi, i vaig treure la meva brúixola, la brúixola que em va regalar el meu tiet per Nadal.

«Genial! —em vaig dir en silenci—. Estic salvat, amb la brúixola no em perdré.» El problema va ser recordar en quina direcció quedava el *resort*. I aquí admeto que mai vaig ser massa bo en això de l'orientació, però imaginació no me'n falta i en aquells moments estava convençudíssim que veníem de l'est. Així doncs, vaig col·locar la brúixola a terra i vaig observar amb atenció. L'est era, és clar, on indicava l'agulla. La vaig recollir i em vaig

proposar no desviar-me ni un mil·límetre de l'est.

L'est em va jugar una mala passada. Al principi apareixia un arbre aquí i un altre allà. No em molestaven perquè feien ombra i s'hi estava més fresquet; però, gairebé sense adonar-me'n, els arbres es van anar multiplicant misteriosament, com un exèrcit silenciós, i la pista forestal es va aprimar fins a desaparèixer engolida pel verd.

Quatre hores més tard era enmig de la selva, incapaç d'avançar un pas entre l'embolic de vegetació, i sense saber en quin moment, ni on, havia abandonat la pista que travessava la sabana i m'havia endinsat en territori perillós.

No sé si heu estat mai en una selva. És un bosc d'arbres altíssims plens de fulles molt verdes d'on pengen milions de lianes, el terra és ple de fang, de molsa, de fongs, i rellisca que flipes. La selva és humida, enganxifosa i fosca perquè el sol no pot entrar-hi i s'hi queda fora. Un raig aquí i un altre allà,

perduts entre les capçades d'aquests arbres gegants, que amb prou feines et permeten veure on trepitges. Hi ha falgueres pertot arreu, algunes altíssimes, i troncs grocs i unes flors molt boniques que recorden les orquídi- es de l'àvia. El terra està viu, vull dir que és ple de bestioles i sembla que es mogui sota els teus peus. Bé, les bestioles són a tot arreu. Les formigues cobreixen els troncs dels arbres, les serps s'escolen entre les pedres, les granotes i els gripaus salten com llagostes en un prat. Hi ha aranyes com punys i teranyines que s'enganxen a la roba i un munt d'ocellots, de totes les mides i colors, que fan un xivarri de cal déu. Però el més fastigós són les sangoneres; una mena de cucs negres que se'm van enganxar a les cames i als braços per xuclar-me la sang, i que no podia arrencar-me de cap manera.

«Malament», em vaig dir. Serà millor que torni cap a l'oest i surti de la selva.

Una hora més tard vaig topar amb un riu, d'aquests que tenen tota la pinta de ser plens

de cocodrils, i m'hi vaig quedar clavat. L'aigua, de color xocolata, estava remoguda. Impossibile saber quins monstres devoradors de nens devien nedar per allà dins. I d'on dimonis havia sortit el riu? «Abans no hi era», em vaig dir. El que tenia clar és que no el travessaria nedant ni boig.

Vaig recular i vaig dirigir-me cap al sud, fent giragonses d'aquí cap allà perquè a la selva no hi ha carreteres, ni voreres, ni semàfors. Fins que vaig sentir el trompeteig llunyà dels elefants. El sud em treia de la selva i em portava a la sabana, sense arbres i sense refugi. A la sabana —això sí que ho sabia dels documentals— hi havia lleons i hienes que es crusprien els babaus com jo.

Vaig tornar cap al nord, cansat i marejat, em vaig perdre definitivament i quan va caure la nit va començar el meu malson.

La nit és com una dimensió desconeguda i cau de cop, sense avisar, exactament igual que quan apagues el llum de l'habitació. Aleshores, tot es converteix en una pel·lícula de

terror. La claror de la lluna fa un *iuiu* que t'hi cagues, les branques dels arbres mogudes pel vent es transformen en ombres misterioses. A cada pas, un ensurt, perquè tots els animals terrorífics que havia vist abans —amb els meus propis ulls— ara eren allà camuflats en la foscor. I si trepitjava una serp d'aquestes que amb una sola picada t'envien a l'altre barri? La mamba negra, crec que es diu, un nom ben bèstia...

Soc impressionable, però és que allò era per impressionar qualsevol. No estava sol, em sentia vigilat i estudiat per milions d'ulls. Potser, algun depredador —caçador de cadells perduts— d'aquests dels documentals que li agradaven a la meva mare, s'estava llepant els bigotis. Vaig pensar que encara feia pudor, per culpa de la vomitada de la meva germana, i que, si les bèsties salvatges tenien olfacte, potser els faria fàstic i em deixarien tranquil. Però no n'estava segur. De fet, no estava segur de res perquè la por és una cosa que se't fica a dins, et deixa garratibat i t'impedeix

pensar. Sobretot si, a més de veure ombres horripilants, sents sorolls desconeguts.

A la selva nocturna, els sons del dia es tu-negen i es converteixen en murmuris, xiuxiuejos, xiscles, cruixits, bronzits... i un munt d'«its» que et posen els pèls del clatell de punta.

Què més voleu que us digui? Us feu una petita, petitíssima idea del que sentia?

Afegeixo que em picava tot i que em grata-tava fins a ferir-me la pell, que sentia el pes-sigolleig de les bestioles que em corrien per les cames i que podia notar com les sangone-res s'engreixaven amb la meva sang. Estava afamat, cansat i assedegat, em feien mal les plantes dels peus i tenia els braços enram-pats d'obrir-me pas entre les branques. Però tot plegat no era res comparat amb la por. Estava aterrit.

I de sobte, una bèstia molt grossa se'm va llançar a sobre i jo amb prou feines, un miracle, vaig poder esquivar-la d'un salt. Semblava una espècie de senglar gegant negre, però no em

vaig entretenir a preguntar-li de quina família era. Vaig enfilar-me a un arbre a tota pastilla ben decidit a esperar fins que fos de dia.

Enfilat-se a un arbre sembla molt fàcil, però no ho és gens. Em vaig esgarrapar les cames, em vaig escorxar les mans i quan, per fi, vaig aconseguir agafar-me a una branca prou alta, vaig notar com s'esquerdava pel pes del meu cos i es trencava brusquement.

Catacrac!

L'últim que recordo és el pessigolleig sobtat a la boca de l'estómac en caure al buit. Més o menys com quan vaig saltar en paraigudes.

Crec que en aquell instant, com una fogonada, vaig pensar en la Mary Jo.

I després, res. Una patacada i el món es va fondre a negre.

SEGONA PART

INT/DIA - SELVA - DESPATX DEL DR. STEVENSON

Despatx amb aire tropical. Ventilador al sostre, parets de fusta i una gran taula de caoba que presideix la petita sala. La paret està decorada amb fotografies de ximpanzés.

La MARY JO, un pèl desorientada pel viatge, està dreta al costat de la seva maleta. L'acompanya el RALPH, un noi ros, jove i atractiu que està una mica inquiet.

El DR. STEVENSON, un home d'uns cinquanta anys, alt, prim i imponent, es manté assegut darrere la seva taula i l'estudia amb ulls inquisitius. Estossega, però no diu ni una paraula. La MARY JO trenca el gel.

MARY JO (Emocionada)

Li estic molt molt agraïda per confiar en mi, Dr. Stevenson, he esperat aquesta oportunitat tota la meua vida.

DR. STEVENSON

No cal que ho digui. Vostè és una privilegiada, ja deu saber que hi ha una llista d'espera interminable d'estudiants que volen treballar amb mi, senyoreta...

MARY JO (*Educadament*)

Doctora.

DR. STEVENSON

Es diu Doctora?

MARY JO (*Orgullosa*)

Soc llicenciada en Antropologia i doctora en Primatologia. Tinc més de cinc anys d'experiència amb ximpanzés i em dic Mary Jo.

DR. STEVENSON

Vostè té molta sort, Mary Jo.

MARY JO

Mary Jo.

DR. STEVENSON (*Cansat de conversar*)

D'acord, Mary Jo. Jo ens hem conegut, ara

deixi'm tranquil i demà vagi al despatx de la Rodanxona

MARY JO (*Estranyada*)

La Rodanxona?

DR. STEVENSON

Aquella vella rondinaire que seu aquí al costat, la meva secretària, o el que sigui. Una inútil. Ella li donarà les bosses per recollir les caques.

MARY JO (*Educadament*)

Vol dir la femta?

DR. STEVENSON

Les caques, he dit *les caques*, o si ho prefereix, les merdes d'aquestes bestioles que vostè ha investigat durant cinc anys. «Els ximpanzés».

La MARY JO, en xoc per les paraules del DR. STEVENSON, mostra una gran incomoditat.

MARY JO (*Desconcertada*)

Jo, perdó, però, jo creia que...

El DR. STEVENSON s'aixeca.

DR. STEVENSON (*Agressiu*)

Jo creia, creia, creia... Totes les noies com vostè es creuen que són la nova Jane Goodall. Però la vida és molt dura, Mary Ji. Es comença recollint caques i comptant nius, i això és el que vostè farà.

MARY JO (*Abaixant el cap*)

Ho entenc, sí, és clar, analitzar la femta és una tasca necessària per saber el que mengen els ximpanzés i comptar els nius és fonamental per conèixer el nombre d'individus del grup, però jo..., a mi..., m'agradaria observar-los...

DR. STEVENSON (*Pronunciant a poc a poc*)

Observar-los.

MARY JO

Això.

DR. STEVENSON (*Sorneguer*)

Així que vostè vol observar-los.

MARY JO

Sí.

DR. STEVENSON (*Apujant el to*)

Vostè té la barra de dir que vol observar-los.
Ho pot repetir?

MARY JO

M'agradaria poder observar el comportament dels ximpanzés.

DR. STEVENSON (*Dirigint-se al becari*)

Ha sentit això, Ralph? Està sentint el que jo sento? No faci el pagès, parlo amb vostè, el ros.

RALPH

Sí, Dr. Stevenson.

DR. STEVENSON

Sí, què?

RALPH

Em dic Ralph, soc ros i ho he sentit tot.

DR. STEVENSON

Fantàstic. Digui a la senyoreta Mary Je qui-
na és la seva tasca aquí com a becari des
de fa sis mesos.

RALPH

Preparar el cafè, escombrar l'oficina, corregir
les faltes dels seus escrits i netejar les latrines.

DR. STEVENSON (*Irònic*)

Què li sembla, senyoreta Mary Dj? Prefereix
substituir el Ralph?

MARY JO (*Abaixa de nou la mirada*)

Jo..., bé, jo..., en fi, li agraeixo moltíssim
aquesta oportunitat.

DR. STEVENSON (*Triomfant*)

Així m'agrada. Crec que ens entendrem.

8

Júpiter

Doncs ja soc una altra vegada on m'havia quedat. En el punt precís en què obro els ulls, és de dia, no sé com em dic i em trobo presoner d'un simi gegant, enmig de la jungla.

Ben aviat, esclata un xivarri terrible, i em veig envoltat d'un munt de micos peluts que criden, m'assenyalen i demanen la seva racció de nen perdut.

I el meu captor que no, que em vol per a ell solet, que si em trosseja es queda sense berenar.

Aneu recordant?

Ja sé que us vaig preguntar què faríeu vosaltres en el meu cas, però no us moles-

teu. Sincerament, no s'hi pot fer res. O sigui, que em quedo ben quiet i penso en la Mary Jo. La imatge de la Mary Jo m'omple de pau i m'imagino que és ella qui em té als seus braços, qui em defensa dels altres animals i qui em parla dolçament a cau d'orella. I em vaig acostumant al contacte d'aquesta bèstia, que m'engrapa fins a ofegar-me, i que es posa com una fúria si algú se m'acosta.

Ha passat una bona estona i ara ja soc capaç de raonar.

És un ximpanzé, segur. Estic en braços d'un ximpanzé gegant i envoltat d'un grup de ximpanzés salvatges. He vist prou documentals a la tele per no equivocar-me. Curiosament, em resulten una mica familiars i en sé cosetes. La Mary Jo venia precisament a estudiar aquestes bèsties i durant el viatge em va explicar moltes curiositats. D'algunes me'n recordo i d'altres, no. Em va dir que eren perillosos i que atacaven en grup, que els mascles eren més violents i més ganàpies i que les femelles velles manaven molt.

Hi ha un ximpanzé enorme i cridaner, que és el que fa més soroll i que se'ns acosta molt, massa, amb el braç estès per tocar-me el cap, o per atonyinar-me.

Em miro el meu captor de reüll i, així de prop, el veig enorme i amb flocs de cabells blancs, com si fos vell. Però sigui perquè porto molta estona a la seva falda o perquè t'acabes acostumat a tot, ja no em sembla perillós. Fins i tot diria que hi estic còmode, com quan la mama m'amanyaga. Potser és una femella, se m'acut, i una femella grandeta. I li poso el nom de Júpiter que és un planeta gran i llunyà que gira al voltant del sol.

Hi ha d'altres *ximpas* (que és com en deia la Mary Jo) que són femelles, està claríssim. No és que jo sigui un expert, ho sé perquè porten micos petits penjats a l'esquena o al pit, que se'ls arrapen ben fort i xuclen de la teta quan els ve de gust. I si de bon començament em semblaven totes iguals, ara m'adono que són força diferents. Que curios!

Passen les hores i jo continuo immòbil. A

poc a poc, el mico més gran i més terrorífic, que deu ser un mascle, para de molestar. Ja no se'ns acosta amb els pèls eriçats, bellugant-se endavant i endarrere, colpejant-se el pit i cridant com un boig, amb un udol molt greu que sona a ensurt. Un «HI! HI! HI!», però que és molt amenaçador.

La Júpiter, quan ens atacava, no es quedava enrere i es defensava de la mateixa forma. S'hi encarava amb els «HI! HI! HI! HI!», a veure quin dels dos cridava més fort.

Aquest ximpanzé mascle és una muntanya de gran, com el gegant Goliat, i pel que sembla, tots li tenen por. Tots excepte la Júpiter.

Ja té nom i li va perfecte: Goliat. El cap Goliat.

Els altres micos, els més grans i buscabregues, que deuen ser els mascles, es van allunyant de nosaltres; però un d'ells, el que segueix el Goliat en grandària, em llança una pedra a traïció i se'm queda mirant amb aire foteta i, per un segon, em recorda el meu cosí

Lluís, que sempre està de broma. Els ximpanzés tenen sentit de l'humor? Un raig de sol li illumina el pelatge, que es torna vermellós, com si estigués en flames. I decideixo anomenar-lo Mercuri.

El Goliat i el Mercuri desapareixen juntament amb els altres *ximpas*, selva endins, i al meu voltant queden els més petitons, un parell de jovenets i les mares. La Júpiter es relaxa. Ho noto en la forma d'afluixar els músculs, i agafa una fruita amb un braç tan llarg que sembla extensible, li fa una queixalada i me n'ofereix un tros. L'accepto amb la mà tremolosa, però no goso ni respirar. Té un gust deliciós, tan dolça, tan sucosa. Amb la gana que tenia! Després, m'ofereix unes fulles premsades que mulla amb aigua, com si fos una esponja. I bec. Quina set que tenia! I se m'acut que potser la Júpiter és vegetariana i no se'm vol menjar, que potser... m'està protegint.

Bé, ja sabeu que llegeixo molt, que m'hi fixo força i que tinc molta imaginació. I que ara se m'acut això, ara se m'acut allò altre.

De sobte, un mico petit se m'acosta, m'estira els cabells i surt esperitat. A continuació, un altre m'aixeca la samarreta, i un altre més murri em treu una bota i crida fastiguejat de la pudor que fa. S'ho ben mereix!

Quins trapelles.

La Júpiter no els fa fora ni s'enfada amb ells. Al cap i a la fi, juguen amb mi i ja li sembla bé. Les altres mones mares sí que els renyen i els diuen que no se m'acostin, que soc molt estrany i que potser me'ls menjo.

Això ho dedueixo pels gestos, pels xiscles i per les cares que fan. No és tan difícil.

I de sobte ho entenc tot. La Júpiter és una mona que m'ha adoptat! La Júpiter és la meva nova mare!

Per què sé que és una mona? Deveu pensar. Molt fàcil. És igual que les altres mones! Més gran i més gris, i això, segons la Mary Jo, vol dir que és més vella i que probablement sigui qui mana més. Fantàstic. «Que la mare sigui la cap té els seus avantatges», penso.

De moment, ha impedit que el brètol del Goliat em convertís en mandonguilles. Perquè si estic segur d'alguna cosa és que el Goliat em volia atonyinar. Feia la mateixa cara que el Bigotis quan em treia la cadira o m'ofegava a la piscina: cara de dolent.

La meva nova mare, en veure que no hi havia perill, m'ha deixat lliure, s'ha enfilat a un arbre i s'ha posat a halar tranquil·lament, mentre em vigilava de cua d'ull i deixava que els micos es divertissin amb mi.

Em dic que ja ha passat el pitjor, que ha estat un bon ensurt, i que, tan aviat com em guanyi la seva confiança i deixi de vigilar-me, me les piro i torno cap al *resort* a tota pastilla.

Ara com ara, m'és impossible perquè estic envoltat de petits *ximpas* que cada vegada es prenen més confiances. Gaire respecte, no me'n tenen, es nota, i al cap d'una estona, ni tan sols les seves mares es prenen la molèstia d'avisar-los perquè vagin amb compte.

Em palpo l'esquena, per comprovar que encara porto la meva motxilla, i em proposo

impressionar-los com faig amb els meus cosins petits, els bessons de tres anys que se'm carreguen totes les joguines. Obro la motxilla amb cura i en trec lentament la meva llanterna. M'observen amb atenció, com esperant una sorpresa. Doncs la tindran. I sense previ avís encenc la llanterna, els apunto als ulls i els enlluerno.

Tots es queden atònits tret d'un, molt rondinaire i malcriat, que surt plorant cames ajudeu-me i protestant. Li diré Ploramiques. És un somicaire, i la seva mare, que està pendent d'ell i l'hi deixa fer tot i pateix per tot, és l'Angus. El Ploramiques es penja de l'Angus, m'assenyala i li omple el cap de mentides. No sé què li diu, però l'Angus se m'acosta amb cara de pocs amics.

Doncs vaja, el mico acuseta m'ha descollocat. Sort que la Júpiter, que està a l'aguait, salta des de la branca on va berenar, es posa davant meu i gruny a l'Angus.

I, per demostrar que soc seu i avisar-los que ningú em toqui un pèl, s'asseu darrere

meu, m'agafa el cap entre les mans i comença a fer-me un massatge guai. M'està netejant, o pentinant, o desparassitant potser, però és genial. Em quedo quietet i em deixo acaronar. I m'adono que em treu les sangoneres i totes les bestioles que em molestaven i que em corrien pel cos. Que bé! Els jovenets s'hi afegeixen, l'ajuden i em fan massatges als braços.

Quin gust! Em sento el rei de la selva, però com totes les coses bones, dura ben poc.

Hi torna a haver cert enrenou, com si hagués sonat una campana, i els *ximpas* es posen en moviment i grimpen arbres amunt per buscar brancatge. S'entretenen a treure'n les fulles i trenen les branques entre elles, com si fabriquessin un cistell, després el col·loquen sobre els troncs gruixuts, agafen fulles, i les desen damunt les branques. Trigo una estona a entendre el muntatge, fins que allucino mandonguilles. S'estan fent el llit! Construeixen nius, nius aeris.

La Júpiter està tan capficada en la tasca que no s'ocupa de mi. Ningú em mira, tot-hom està enfeinadíssim.

«Perfecte —em dic—, és el meu moment.»

Em poso dret amb sigil i ara faig un pas, ara un altre, i m'allunyo lentament de l'enrenou.

Després de la patacada i d'estar-me tanta estona quiet, em sento molt maldestre. Tinc les cames de suro i el cap com un bombo. Camino molt lentament, però encara que fos l'Usain Bolt, m'hauria enxampat igualment.

El Goliat cau del cel, fent un soroll terrorífic, se'm planta al davant i m'amenaça amb xiscles esgarrifosos.

Em moro de por. Crec que m'he fet pipí i tot. El Goliat no fingeix, i se li nota la cara de dolent, dolentíssim. Té els ulls injectats en sang, els ullals com dos punyals, la saliva que li baveja pel morro i m'odia. No com m'odia la meva germana, però gairebé. Soc una nosa i em vol fer desaparèixer.

Sembla mentida la quantitat de coses que penses quan ets a punt de morir.

I de sobte, un altre huracà de poc que em cau a sobre. Es planta davant meu i em protegeix d'aquest bàrbar. Té l'esquena completament blanca i és gairebé tan alta com el Goliat. És la Júpiter, la meva mare, i quina mare! Com crida, com em defensa!

—Hi, hi, hi, hi, hi! —brama el Goliat.

—Hi, hi, hi, hi, hi, hi! —replica la Júpiter, sense acoquinar-se.

Us ho tradueixo perquè ho entengueu. En realitat és una traducció lliure i amb alguns afegits meus.

Goliat: Aparta't d'aquí. Aquest cadell humà sobra.

Júpiter: Ni se t'acudeixi. És el meu petitó.

Goliat: Soc més gros que tu.

Júpiter: Però jo soc més gran i més llesta, i he guanyat més batalles que tu.

S'hi estan una estona, a veure qui pot més. Sembla que no es cansin de cridar i de fer el fatxenda.

Quan cau la nit, el Goliat gira cua, fa veure que em perdona la vida, i jo em refugio als braços de la meva nova mare.

Déu-n'hi-do com s'esbatussen els ximpanzés. En un dia he patit més *bullying* que en tota la meva vida escolar. Em sento molt cansat. Gairebé, gairebé com el sol, que s'ha amagat, fart de treballar, i ens ha deixat a les fosques.

I jo em pregunto: On puc anar a aquestes hores?

Soc un nen assenyat i sé que tot solet, a la selva, ho tinc pelut. Demà miraré de tornar amb els meus, però crec que aquesta nit em quedaré al lloc més segur de tota aquesta jungla tan desconcertant.

A la falda de la meva mama Júpiter.

Estic segur que somiaré amb la Mary Jo.

INT/DIA – CENTRE D'INVESTIGACIÓ – RECEPCIÓ

Taula de recepció al centre del hall de la cabana. A les parets hi ha penjats mapes, rutes, anuaris, fotografies de grups d'investigadors amb el Dr. Stevenson al centre, murals sobre la flora del territori i sobre l'alimentació dels ximpanzés. Al fons, una prestatgeria amb llibres especialitzats en primatologia.

La SOPHIE, la secretària, una dona entrada en anys i grassoneta, consulta el seu ordinador mentre atén la MARY JO amb un somriure.

El RALPH està escombrant amb energia i aixeca un munt de pols.

La SOPHIE obre un calaix d'on treu un paquet de bosses, mentre imprimeix un paper. Tot seguit ho lliura tot a la MARY JO.

SOPHIE

Aquí tens les bosses per guardar les caquetes, el mapa de la teva zona i les gràfiques per ano-

tar els nius. Has de comptar cada dia quants llits fan els ximpanzés per saber quants n'hi ha. El Ralph t'acompanyarà fins al poble i et presentarà el Samba.

MARY JO

El Samba?

SOPHIE

El teu guia. Ell serà els teus ulls, les teves orelles i el teu olfacte.

MARY JO

Això és tot?

SOPHIE

De moment, sí (*Tossint*). Si us plau, Ralph, t'importaria no fer tanta polseguera?

RALPH

Ho sento, estava provant un estil nou d'escombrada ultraràpida.

SOPHIE

Doncs no siguis tan creatiu i procura fer millor el cafè.

MARY JO (*Explotant*)

No és just.

SOPHIE (*Sorpresa*)

El què no és just?

MARY JO (*Apassionada*)

El Ralph és un biòleg que ha estudiat cinc anys a la Universitat de Toronto, té unes notes brillants, s'hi va cremar les celles i...

SOPHIE

I?

MARY JO (*Sospira*)

No hauria d'estar escombrant la cabana.

SOPHIE (*Somrient*)

Potser li agrada escombrar. T'agrada escombrar, Ralph?

RALPH (*Encantat*)

Molt més que netejar les latrines, és més divertit!

MARY JO (*Desconcertada*)

No preferiries estar observant els *ximpas*? Filmant-los? Estudiant el seu comportament? Això és el que vas venir a fer aquí, o no?

RALPH (*Rascant-se el cap*)

La veritat és que ja no me'n recordo, del que vaig venir a fer aquí.

La MARY JO mou el cap, incrèdula, i els observa, ara l'un ara l'altre. Tots dos semblen feliços i tranquils.

MARY JO

No m'ho puc creure. Aquest home us té acoquinats.

SOPHIE (*Rient*)

Ai, estimada, quina paraula tan bonica, *acoquinats*. Jo diria que el Dr. Stevenson és qui mana i prou. Jo cuino i l'acompanyo en les seves sortides.

Es fa el silenci. La MARY JO mou el cap d'una banda a l'altra i sospira.

MARY JO

He somiat amb aquest moment tota la vida i ara que ha arribat...

SOPHIE

Ara que ha arribat, l'aprofites.

MARY JO

No, no m'entens.

SOPHIE

Perfectament. Jo vaig arribar fa vint-i-cinc anys de París, amb la meua tesi doctoral sota el braç, i encara aprofito l'oportunitat.

MARY JO (*Estranyadíssima*)

La teua tesi? Vas escriure una tesi doctoral? Ets universitària?

SOPHIE (*Nostàlgica i sospirant*)

Em va sortir molt bonica. Es titulava *Els ximpanzés també menteixen*. Soc psicòloga.

MARY JO

T'equivoques, aquest és el llibre del Dr. Stevenson.

SOPHIE

Bé, ell va treure un llibre amb el mateix títol uns anys després.

MARY JO (*Acusadorament*)

Va copiar la teva tesi?

SOPHIE (*Espantada*)

No, no, només s'hi va inspirar. S'hi va inspirar força, però ell escriu molt millor que jo. A més a més, a mi no m'haurien publicat mai el llibre. Li estic molt agraïda.

MARY JO (*Parlant a poc a poc*)

O sigui, que ets psicòloga, doctora, investigadora, i vas fer un descobriment que ha fet famós el Dr. Stevenson. (*Pensa uns instants*) Per què li fas de secretària?

SOPHIE (*Conciliadora*)

El Dr. Stevenson em va donar l'oportunitat de treballar amb ell i ajudar-lo. Les croquetes em surten boníssimes.

MARY JO (*Exaltada*)

Serveixes per a alguna cosa més que fregir croquetes.

SOPHIE

l és clar, també planxo meravellosament i escriu articles, conferències i llibres per al Dr. Stevenson. I aquí em tens, encantada de la vida.

MARY JO (*Marejada i sense entendre la Sophie*)

Crec que necessito un cafè.

RALPH (*Content*)

De seguida te'l preparo, ja veuràs que bo que em surt.

SOPHIE (*Afectuosa*)

Au, anima't, estimada, els primers dies sempre són els més difícils.

9

Home, sweet home

Heu dormit alguna vegada dalt la capçada d'un arbre?

Doncs jo sí. M'acabo d'estrenar i encara no m'ho crec. No m'he desenganxat de la Júpiter en tota la nit, per si de cas, però malgrat l'alçada, he dormit com un soc. El llit era una mica perillós, però acceptable. La Júpiter ha estat molt amable i ha construït un matalàs tovet, de fulles tendres, que ha resultat molt confortable, molt millor del que creia.

El problema ha estat pujar i baixar del niu. Per si no ho havia confessat, soc bastant poruc i tinc vertigen.

Quan la Júpiter em va convidar a seguir-la, m'hi veia incapaç, però tenia clar que o ella o

el Goliat. Així doncs, vaig optar per imitar-la i agafar-me a les branques, amb tan poca traça que vaig caure un munt de vegades.

Vaig ser la riota de tots. La meva ascensió els devia semblar d'allò més còmica, amb aquests braços tan curts i aquestes comes tan llargues. Jo, que creia que els humans estàvem més ben preparats per a tot, de sobte descobreixo que no, que comparat amb els *ximpas* soc maldestre i escanyolit. Com envejo la seva agilitat, la seva força, la seva oïda i el seu olfacte. La Júpiter s'adona de tot abans que passi, com si tingués ulls al clatell.

Ens posem en marxa de bon matí. El millor de tot és que la Júpiter no m'obliga a canviar-me els calçotets, com fa la mama, ni a raspallar-me les dents com fa el papa. «Els avantatges de ser un nen ximpanzé», em dic.

Hem baixat de la part alta dels arbres i hem començat a buscar menjar. Jo gairebé no menjo i estic amb les antenes posades per si veig alguna pista forestal o sento algun cotxe. Vull escapar-me, però no sé com.

La Júpiter no em treu l'ull de sobre i em renya cada vegada que rebutjo el menjar. Comença a estar preocupada per mi i s'enfada perquè soc desnerit. Li dec semblar una porqueria de fill comparat amb els altres *ximpas* de la meva edat, que són superatlètics. Què hi farem, no m'agraden les coses de color verd, com als nens de l'escola de la Mary Jo, i em repugnen les larves, les formigues, els escarabats i altres porqueries que m'ofereix.

Ella deu pensar que soc molt raret, o molt malcriat. I té raó en totes dues coses, per això intento ser educat i fer-me entendre parlant en la llengua de signes. Li dic: «No, gràcies» i «Sí, gràcies», amb les mans. Assenyalo les coses i les nomeno a la meva manera. Li ensenyo a dir: «Gràcies», «Tinc set», «Tinc gana», «Tinc son», «Tinc por» i «Dolent», assenyalant el Goliat. I la Júpiter, que és la ximpanzé més llesta i afectuosa del món, ho aprèn en un tres i no res.

Perquè després la gent els llenci cacauets i els rigui les gràcies al zoo, com si fossin estúpids.

Els ximpanzés són molt diferents entre ells i cadascun té la seva personalitat. Ja els vaig coneixent i, a mesura que m'hi vaig familiaritzant, m'adono que em passa el mateix que amb els companys de classe. N'hi ha que em cauen bé i n'hi ha que em cauen malament. L'Estrella i el Samsó, els dos joves que tenen la meva mateixa talla, em cauen bé. Són entremaliats, divertits i tafaners. Tot el contrari que l'Urani, un mascle molt esquerp que m'ensenya les dents sempre que em veu; o la Mimí, una femella una mica primmirada, amiga de l'Angus. Totes dues es passen el dia xerrant i criticant-ho tot. Segur que ens han deixat com un drap brut. A mi, per ser tan lleig, i a la Júpiter per adoptar-me.

Aquest matí he enxampat l'Estrella que encenia i apagava la meva llanterna i enlluernava el Ploramiques, perquè plorés. L'Angus no se n'ha assabentat i a mi m'ha semblat molt divertit. L'Estrella i jo hem rigut plegats del petit mico malcriat, que ja és grandet per anar penjat del coll de la seva mama.

El Samsó, fort i molt enrotllat, m'ha vingut a buscar al meu niu de bon matí i m'ha ajudat a baixar de l'arbre, com si fos un amic de tota la vida, d'aquests que et passen els deures i et deixen copiar als exàmens. Intentava ensenyar-me com em podia agafar a les lianes, però ha desistit. Ho comprenc, jo també desistiria d'ensenyar-me alguna cosa a mi perquè soc un desastre.

Un cop a terra, s'ha entestat a agafar-me els peus. Era un joc? Doncs sí. Ja que ell m'ho feia a mi, jo li he fet a ell i s'ha petat de riure.

Ara ja sé com riuen. No com nosaltres que ensenyem les dents, no, les dents les ensenyen quan tenen por. Per això procuro no ensenyar-les gaire, per no semblar un poruc.

Però no us penseu que puc riure tranquil·lament, no. Si ric quan el Samsó cau, s'enfada molt. Vaja, que el Samsó no suporta que es riguin d'ell, com la mama, la d'abans.

M'espavilo i em faig entendre.

I de sobte, ha passat una cosa molt curiosa. L'Estrella, que tafanejava dins la meva

motxilla, sense que jo me n'adonés, ha tret el despertador i l'ha manipulats fins que ha començat a sonar. Quin ensurt! L'ha deixat caure a terra i ha xisclat. Tot seguit s'ha enfilat a un arbre morta de por. Els altres també.

Jo era l'únic que estava tan tranquil i això m'ha fet sentir important. M'he ajupit al costat de l'objecte misteriós i he aturat el so del despertador. Després, l'he tornat a accionar. Una vegada, i una altra i una altra, fins que han entès que no era perillós i que era un joc que jo dominava. Els veia intrigats i amb ganes de provar-ho, però no s'hi atrevien.

Els ha encantat i, després d'aquest descobriment, m'han mirat diferent, amb més respecte, ho noto. El Samsó, per exemple, se m'ha acostat, s'ha assegut al meu costat i m'ha netejat l'esquena. Quin gust que et gratin i et treguin les bestioles molestes que se t'arrapen sense fer soroll. Però crec que ha estat un acte interessat, ja que, al cap d'una estona, m'ha demanat el despertador. L'hi

he deixat per haver-me ajudat aquest matí a baixar de l'arbre, és un bon paio.

Començo a entendre com funcionen, s'ajuden per rebre ajuda. «Jo et faig un favor a tu, i tu em fas un favor a mi.» Més o menys com nosaltres, els humans.

De cua d'ull, veig que la Júpiter es relaxa i es desentén de mi. Estic amb el Samsó i això la tranquil·litza. Sap que, si em passa alguna cosa, el Samsó l'avisarà.

I en aquell moment descobreixo la manera d'escapar-me del grup i tornar al *resort*.

Avui estic descansat. He dormit, he menjat una mica de fruita i tinc tot el dia per davant. O m'escapo aquest matí o ja no hi seré a temps. La nit resulta molt perillosa i m'aterreix pensar que hauria de sobreviure una altra nit tot sol.

Estic atent i, tan aviat com el Goliat desapareix per un costat, m'allunyo lentament amb el Samsó per l'altre i començo a caminar al seu costat, juguem a atrapar-nos els peus. El Samsó es cansa de seguida i em se-

gueix pels arbres, de liana en liana, balancejant-se. Juga amb mi a fet i amagar. Ara em surt per davant, ara em surt per darrere. Però jo no m'immuto i continuo sense aturar-me. Em sento lliure i decideixo que he d'arribar a alguna pista i no deixar-la. He de tornar a la civilització, he de sortir de la selva i demanar ajuda a qui sigui.

Tot d'una, el Samsó s'excita i comença a xisclar i a cridar-me i fa gestos com si em convidés a enfilat-me a l'arbre amb ell. Jo no li faig cas i continuo endavant. Uns minuts després, el Samsó ha desaparegut.

«Millor, així no em distrec», em dic lamentant no haver-me acomiadat d'ell, ni de la Júpiter, ni de l'Estrella. Continuo un bon tros i em vaig engrescant tot sol. Cada vegada em sento millor, tinc la intuïció que estic sortint de la selva i que aviat podré veure algun paisatge civilitzat. Els arbres claregen i probablement aconseguiré deixar enrere la jungla, això sembla... Gairebé... però... NO!

Soc davant d'un riu i no estic sol.

Les cames em fan figa, com si fossin de mantega. Davant meu, a tan sols uns metres, hi ha una pantera enorme bevent al riu. Era això el que intentava advertir-me el Samsó?

Les panteres són com gats enormes, monstruosament enormes, i jo, al seu costat, tinc més o menys la mateixa mida que un ratolí. Heu vist mai un gat caçant un ratolí? Això és el que faria amb mi la pantera si estigués afamada, encalçar-me d'una urpada, jugar una estona i cruspir-se'm.

No sé què fer, però sí que sé que no puc quedar-me aquí. M'ompló de valor i arrenco a córrer en direcció contrària.

Corro, corro i corro fins que perdo l'alè i m'explota el pit. Miro enrere i descobreixo que no m'ha seguit. Em recolzo contra un arbre per recuperar-me de l'ensurt i, de sobte i sense avisar, apareix davant meu un cap de serp que obre una boca amenaçadora de color negre.

Salto a un costat amb rapidesa, a temps d'evitar la queixalada, i torno a córrer aterrit. I mentre fujo no sé què fer ni on anar.

Sé que no puc tornar a aturar-me per por de topar amb una altra bèstia perillosa. I mentre ensopego, caic a terra i esbufego per aixecar-me, veig gripaus enormes, rates lletgíssimes, aranyes peludes i tota mena de monstres.

Ploro per ser tan ruc i haver-me allunyat de casa. On deu ser la meva família? I se m'acut que els puc avisar. Fico la mà a la meva motxilla i en trec el despertador, sense deixar de córrer, i el faig sonar, com si fos un avisador de nen perdut. El meu despertador sorollós retruny dins la selva i el seu dringar llisca damunt les lianes i les teranyines, semblant a una sirena de bombers. Sorollós, escandalós, com tot el que fabriquem els humans.

A punt de defallir, sento la veu de la Júpiter. Dic la veu perquè, tot i que xiscli, jo quasi l'entenc. Em diu: «Ja som aquí, no et preocupis». I se m'eixampla el cor, estic salvat. M'aturo fet pols i em comunico amb la llengua de signes per justificar la meva carrera.

—Perill, perill, perill —dic amb les meves mans.

La Júpiter salta a terra i m'abraça amb força, amb tanta força que m'esclafa, i fa ganyotes, com si em renyés, afectuosa. Interpreto que em diu: «Petit entremaliat, no et pots quedar mai sol. Creia que se t'havia cruspit la pantera». Li estic molt agraït i, per demostrar-l'hi li acaricio el cap, com va fer ella amb mi, i li faig un massatge al clatell i a l'esquena, i li trec els insectes. Sé que ja m'ha perdonat.

El Samsó i l'Estrella s'acosten i em palpen per assegurar-se que estic sencer. El Samsó, més empipat, esvalota amb les mans i crec que em renya perquè ell ja m'havia avisat de la pantera.

Els explico com puc que he passat molta por i es burlen de mi.

El Samsó m'agafa el despertador i el fa sonar per ensenyar-me que no soc tan llest com em crec.

L'Estrella treu la llanterna de la meva motxilla i m'enlluerna per castigar-me com al Ploramiques. Reconec que m'he equivo-

cat. Acoto el cap avergonyit, m'ajupo davant seu, i els dic que sí, que tenen tota la raó. Accepten les meves disculpes i fan un parell de cabrioles d'alegria. Després, m'indiquen que els segueixi.

El millor dels *ximpas* és que no són rancorosos.

I els segueixo, feliç de tornar a casa.

«*Home, sweet home*», em dic.

EXT/NIT - A LA SELVA - POBLAT

Un poblat de cabanes construïdes amb canyes, fang i palla. Nens despullats corrents i aixecant pols. Unes dones transporten aigua en cànirs damunt del cap; d'altres, molen gra.

La MARY JO entra al poblat arrossegant una cama. Té un aspecte deplorable. Està coberta de picades i carrega un parell de bosses de plàstic plenes de fems. La segueix el SAMBA, un home negre, atlètic i amb el cabells blancs, vestit amb pantalons curts i camisa, com un occidental. En veure-la arribar, els nens es llancen en tromba cap a la MARY JO i l'agafen pels pantalons, li estiren els cabells i la toquegen cridant-li en una llengua que no entén.

MARY JO

Els dec fer molta gràcia.

SAMBA

Doncs sí, els sembles divertida. No entenen com et poden haver picat tantes vespes.

La MARY JO intenta treure-se'ls de sobre.

MARY JO *(Somrient)*

Nens, nenes, ja n'hi ha prou. No teniu tele o Play per a entretenir-vos? No us entenc ni una paraula.

SAMBA

Pregunten si soparàs avui.

MARY JO

Per?

SAMBA

Per venir-te a veure. Fas unes ganyotes molt divertides. Ahir a la nit van riure molt amb tu.

MARY JO

El plat era ple de formigues.

SAMBA

El vas deixar a terra.

La MARY JO s'asseu, exhausta.

MARY JO *(Sospirant)*

Podria dutxar-me? Necessito tirar-me aigua per sobre. Estic molt bruta.

SAMBA

Jo no t'ho aconsello. (*Li assenyala un cubell*). Mira, mira l'aigua.

MARY JO

És de color vermell!

SAMBA

Això no importa. Mira el que hi ha a sota, això que es mou.

MARY JO (*Fent cara de fàstic*)

Cucs!!!!

Els nens riuen i comença una nova cridòria. Algunes mares s'apropen als nens i els renyen. La MARY JO, escaldada per la situació, s'empipa.

MARY JO

I ara què passa?

SAMBA

Els nens volien que tornessis a repetir la ganyota i les mares s'han enfadat perquè creuen que pots ser perillosa.

MARY JO (*Ofesa*)

Perillosa? Perillosa, jo? Mira'm: tinc esgarinxades i ferides per tot arreu; estic inflada com un globus per les picades de vespa, se'm mengen els polls; tinc les botes plenes d'aigua i crec que no em queda una gota de sang perquè me l'han xuclat tota les sangoneres.

SAMBA

Ets a la selva. Vols tornar a casa?

MARY JO

No, bé, jo... és que... (*Ploriqueja*). En fi, que no m'ho esperava, això.

SAMBA

No t'agrada.

MARY JO

No és que no m'agradi, però, però... és una mica depriment. Fa una setmana que soc aquí i només he menjat arròs i cacauets; he recollit caques i més caques i he comptat nius i més nius. I no he vist ni un sol ximpanzé.

SAMBA

Vols veure ximpanzés?

MARY JO

I és clar.

SAMBA

D'acord. Demà et porto a veure ximpanzés.

MARY JO (*Obrint els ulls*)

De debò? No em menteixes? Ho dius seriosament? Em portaràs a veure *ximpas*?

SAMBA (*Renyant-la*)

Però aquesta nit has de fer els teus deures, ja saps, col·locar els nius al mapa.

MARY JO (*Entusiasmada*)

És..., és..., fantàstic!

SAMBA (*Somrient*)

Apa, anem a sopar primer.

MARY JO (*Contenta*)

Què hi ha per sopar?

SAMBA

Arròs amb cacauets.

La MARY JO es posa dreta d'un salt i pica de mans.

MARY JO

Nens, comença la funció!

Soc un *ximpa* o un nen?

No sé quant temps fa que soc amb la meva nova família, però tinc la sensació d'haver nascut aquí.

Mentiria si digués que enyoro la meva vida anterior. A estones sí, una mica, però només una mica. Els *ximpas* són com les formigues, m'accepten com soc, no m'ignoren, no fan preguntes estúpides que no puc comprendre, no em miren amb llàstima i, sobretot, no m'atabalen perquè parli. En general són més afectuosos que els nens de la meva classe, que em fan la vida impossible. A la selva, tinc bons amics que juguen amb mi, veïns que no em critiquen ni em compadeixen i una mare que em protegeix en lloc d'espantar-me per-

què em destraumatitzi i torni a parlar. A la Júpiter no li importa que digui coco o que l'assenyali amb el dit, ella m'entén i me'l dona. Soc diferent, sí, però em sento còmode entre ells.

Potser soc insensible o desagraït, però la veritat és que tot resulta tan intens que tinc els cinc sentits ocupats en les coses importants, i només em queda temps per sobreviure i dormir. Diria que fins i tot he deixat de somiar, el cap no em dona per a més.

Sobreviure és una tasca complicada i, si et penges d'una liana i t'has d'agafar a la següent, mentre voles pels aires per continuar avançant, no et pots permetre el luxe de despistar-te. Un mil·límetre seria mortal. Amb el menjar passa el mateix, t'has d'adaptar al que hi hagi. Que hi ha fruita, toca atipar-se de fruita; que hi ha baies, doncs endavant amb les baies; que són arrels, cap endins que també omplen l'estómac, encara que estiguin una mica dures i tinguin gust de terra... L'escups després i aquí no ha passat res.

I aquest matí m'he convertit definitivament en un *ximpa*.

El Samsó m'ha vingut a despertar al niu, molt excitat, dient que havia trobat un àpat deliciós. I m'ho he cregut, és clar.

No soc tan ximple i no m'esperava panets amb mantega ni hamburgueses, però l'he seguit amb l'estómac fent grunys d'emoció.

Quin desengany. Eeeecs!

Eren larves.

Sí, sí, larves blanques i fastigoses. Dins el forat d'un tronc podrit hi havia una colònia de larves gronxant-s'hi com si fossin onades. El Samsó, salivant de gust, n'ha agafat un grapat i se les ha ficat a la boca com si fossin laminadures. I jo..., doncs jo també.

Si us plau, sigueu comprensius. No us penseu que soc un porc que m'alimento de marranades, però la supervivència és la supervivència.

Primer he tancat els ulls i n'he tastat una. «Només una —m'he dit—, a veure quin gust té». I he mastegat de presseta, perquè no es

mogués dins de la boca, i me l'he empassat gairebé sense respirar. I l'estómac m'ho ha agraït. Així doncs, n'he menjat una altra, i una altra, i al final, he acabat per obrir els ulls i gaudir de l'esmorzar. Us asseguro que no és tan greu, tenen gust de galeta salada.

Després he tingut remordiments, és clar. I m'ha fet pensar que m'estic convertint en un nen salvatge que no es renta les dents, no es canvia els calçotets i menja cucs amb les mans. Dec haver perdut la meva essència humana, malgrat que aquí, a la selva, em serveixi per ben poc.

De seguida he hagut de deixar de pensar per defensar-me del Panxut. Li vaig posar així perquè és el més grassonet de tots. És un ximpanzé nen que té la mateixa edat que l'Estrella i el Samsó, però mai el veus jugant ni explorant perquè es passa el dia halant i arrambant amb el menjar de qui es deixi. Aquí, a la selva, es tracta d'això: de trobar menjar, de procurar que no te'l prenguin, i de vigilar que no se't mengin a tu. No queda gai-

re temps per pensar. Segur que si els *ximpas* anessin a l'escola no podrien fer els deures. Mentre estiguessin concentrats calculant el resultat de 237 dividit per 49 se'ls menjaria una pantera o els picaria una serp. Aquí, si et despistes un segon, ets *ximpa* mort.

El Panxut se m'ha tirat a sobre i m'ha pres les larves que m'estava ficant a la boca. Així, de cop, sense preguntar ni res. Primer, t'ho prenc, i després, t'escupo. Sí, sí, els ximpanzés també escupen quan estan enfadats. Us sona?

Més o menys com el Bigotis.

El Samsó, que és el meu amigueta, l'ha provocat i li ha plantat cara. I se les han tingut. I aviat s'ha format una rotllana de badocs al nostre voltant, com sempre que hi ha una batussa. Els encanten les baralles i s'ho passen bomba fent apostes a veure qui guanyarà. Jo n'he vist moltes, però per primera vegada estic ficat en una. No us cregueu que es maten a plantofades. Són baralles de pega, d'impressionar a l'altre i de no acoquinar-se.

De vegades es llencen alguna pedra —tenen força punteria— i acaba guanyant o el més fort o el que té més seguidors, com als partits de futbol.

El Samsó em demana amb la mà que l'ajudi i jo miro cap a una altra banda. Soc un covard i no m'atreveixo a encarar-me amb el Panxut, que pesa molt i, si em cau a sobre, m'aixafa. L'Estrella sí, l'Estrella s'ha unit al Samsó i també li ha fet: «Hi!, Hi!, Hi!», i s'hi ha encarat estarrufant els pèls. I el Samsó li ha demanat ajuda a la Mimí, i la Mimí, tot i ser una criticaire, li ha donat suport i s'ha posat de part seva, cosa que m'ha fet pensar que potser és la seva mare. I després, s'hi ha anat sumant la majoria, que sempre acostuma a decantar-se pel guanyador. I jo, en aquest moment, he decidit afegir-me a l'equip del Samsó perquè soc el seu amic i per no ser menys. M'he fixat en què si no et mulles i et quedes fora del merder, et miren malament. A més, el Panxut tenia totes les de perdre.

Crèiem que ja estava tot solucionat, però no.

PLAF.

Ha aparegut el Goliat, espectacularment, com ja ens té acostumats, els ha apartat a tots d'una manotada i s'ha plantat davant del tronc per cruspir-se totes les larves.

Així és la vida. Els abusadors se surten amb la seva i el Goliat és un buscabrega de manual. L'única que no li té por és la Júpiter. La resta de *ximpas* s'ajupen davant seu, abaixen el cap, li besen les potes i li fan la pilota descaradament. Sempre està voltat de fidels que li graten el cap i l'esquena i fan veure que l'estimen molt i que el respecten molt. Jo sé que no és veritat, que tan bon punt el veuen venir amaguen el que tinguin entre mans perquè no ho descobreixi i s'ho quedi. És capritxós, envejós i arrogant i ho vol tot per a ell. Hi ha noviets que s'amaguen perquè el Goliat no els enxampi i els esbatussi. La Lluna és la nòvia del Mercuri, que m'hi he fixat, però davant del Goliat fan veu-

re que no es coneixen i no es fan petonets, per si de cas el Goliat s'enfada.

Però a qui el Goliat, l'hi té jurada és al Ploramiques i a mi. A mi per ser un intrús i al Ploramiques per estar tot el dia penjat del coll de l'Angus, tot i estar crescutet. De debò, el Goliat no suporta que el Ploramiques s'interposi entre l'Angus i ell. I cada vegada que s'acosta a l'Angus, que deu ser una *ximpa* guapa, el Ploramiques salta al coll de la seva mare i el Goliat es posa furiós. Però no s'atreveix a fer-li mal perquè la Júpiter i les altres femelles defensen l'Angus i el Ploramiques.

Ja veieu que començo a entendre de què va això de ser un *ximpa* salvatge, i confesso que m'agrada, que té gràcia i emoció, ja que cada dia passa una cosa diferent. Deu ser perquè dorms en un llit diferent, explores un nou territori i descobreixes coses guais.

Quina vergonya. Em dec haver oblidat del que és ser un nen?

M'estic convertint en un ximpanzé?

EXT/DIA CLARIANA A LA SELVA

En una clariana de la selva, la MARY JO, amb un barret de palla, llegeix una novel·la que es titula L'estrany incident del gos a mitjanit, mentre s'espanta els mosquits amb les mans.

El SAMBA apareix corrents d'entre els arbres i s'hi apropa.

SAMBA

De pressa, ja els tinc!

La MARY JO fa un salt, deixa caure el llibre i surt corrents darrere del SAMBA. Mentre corre, una branca li fa caure el barret a terra. La MARY JO mira enrere però un crit de simi, des de l'interior de la selva, la fa decidir continuar endavant.

MARY JO (Emocionada)

Ximpanzés!

La MARY JO desapareix seguint el SAMBA. Deixa enrere el barret i el llibre.

EXT/DIA - SELVA - CAPÇADA D'UN ARBRE

El SAMBA i la MARY JO estan asseguts eixarrancats sobre la branca, dalt de la capçada d'un arbre. La MARY JO té la camisa estripada i les mans esgarrinxades, però sembla feliç mentre s'esforça per observar alguna escena llunyana.

L'ESTRELLA, dalt d'un arbre, juga a molestar el PLORAMIQUES enlluernant-lo amb la llanterna. El PLORAMIQUES, naturalment, plora i crida a la seva mama però ningú el sent.

MARY JO *(Fent visera amb les mans)*

Sembla..., sembla molt jove. És molt jugar, fixa't com juga amb el petitó.

SAMBA *(Corregint-la i assenyalant l'Estrella)*

És una femella de pocs anys, una nena.

MARY JO

I això que té a les mans? Ho has vist? Fa llum.

SAMBA

Juraria que és una llanterna. La deu haver trobat per aquí.

MARY JO

Oh, oh, oh! No m'ho puc creure. L'està enlluernant. Com dimonis en deu haver après?

SAMBA

Observant. Són molt bons observadors.

MARY JO

El petitó plora. I com es queixa...

SAMBA

Demana ajuda a la seva mare. Aquí ve.

Un grunyit silencià el murmuri característic de la selva. La MARY JO es queda paralitzada. Apareix el GOLIAT.

MARY JO *(Dubtant)*

És molt gran per ser la seva mare... Sembla... sembla un mascle... un mascle alfa.

SAMBA (*Xiuxiuejant*)

No facis soroll, pot ser molt perillós. No moguis ni un dit.

L'ESTRELLA s'ha quedat tan sorpresa —o més— que els seus observadors. Estan desvalguts, massa a prop del GOLIAT i lluny de la seva tribu. La situació no pot ser més delicada. L'ESTRELLA, nerviosa, repeteix amb les mans la paraula perill al petit PLORAMIQUES.

MARY JO (*Molt fluixet*)

Fixa't en la femella jove com mou les mans, sembla que vulgui dir alguna cosa, és com... com si demanés ajuda.

SAMBA

Impossible, no utilitzen les mans per a comunicar-se.

MARY JO

Que gran que és el mascle. Quina por, sembla que estigui molt enfadat.

SAMBA

Vol carregar-se la cria.

MARY JO

Per què fug, la joveneta?

SAMBA

A tu què et sembla?

La MARY JO observa com el mascle s'apropa al PLORAMIQUES, la cria indefensa, que no pot moure's de la por, mentre l'ESTRELLA, la ximpa que l'acompanyava, fug espordida. L'escena promet acabar malament, molt malament.

MARY JO *(Tapant-se els ulls)*

No ho vull veure, no vull veure com el fa mandonguilles.

Però l'ESTRELLA no ha fugit, és a la capçada d'un arbre sobre una branca molt fràgil a la qual el bèstia del GOLIAT no té accés. I des d'allà comença a cridar esverada mentre agita la llanterna. De sobte, la llum fereix els ulls del GOLIAT i el mascle s'irrita i s'atura enfadat.

SAMBA (*Assenyalant*)

Mira, mira, la femella joveneta l'enlluerna des de la capçada d'aquell arbre. L'apunta als ulls.

MARY JO

Com s'enfada, el paio! Ha deixat la cria i la persegueix.

SAMBA (*Entusiasmat*)

Però ella és més ràpida. Corre, corre, que t'enxampa!

L'ESTRELLA desapareix a l'horitzó cridant i de sobte, al seu lloc, apareix una ombra enorme i grisa amb l'espantllat platejada, que es posa dempeus amenaçadora.

És la JÚPITER. Acompanyada de l'ANGUS, la MIMÍ i l'URANI.

El SAMBA i la MARY JO aguanten la respiració uns instants fins que a les seves cares. s'hi apunta un somriure

MARY JO

Ha anat a demanar ajuda a la femella grossota i a la resta. Mira, mira com s'enfaden amb el mascle alfa per molestar els petitons.

Una cridòria eixorda la selva, fins que un rugit de ràbia els estremeix. És el mascle que s'allunya. La MARY JO perd l'equilibri i s'agafa al SAMBA.

SAMBA

Aprofitem per escapar. Si el mascle ens descobreix, ens farà puré de pastanagues.

El SAMBA comença a baixar i aixeca el cap per preguntar a la MARY JO:

SAMBA

Vinga! Què esperes?

MARY JO *(Avergonyida)*

És que..., no sé com baixar de l'arbre.

SAMBA

Es pot saber què us ensenyen a la universitat?

El conte del Poltzet

Avui em sento un nen de cap a peus. He fet una troballa meravellosa i s'han esfumat els meus dubtes. Soc un nen, tot el meu passat de nen humà ha tornat de cop.

Jo estava empipat amb l'Estrella. És una barruda, m'havia pispat la meva llanterna i s'havia dedicat a jugar amb ella. S'havia fet la xula, havia enlluernat la gent gran i s'havia ficat en un bon embolic amb l'Angus. Es veu que per poc el Goliat no es cruspeix el Ploramiques. I tot per culpa de l'Estrella. S'ha guanyat un mastegot de l'Angus i meu, per haver-me agafat la llanterna sense permís.

Però l'Estrella, com la majoria de *ximpas*, no és rancorosa i aquest matí m'ha vingut

a buscar molt contenta i ens ha portat, al Samsó i a mi, fins a una petita clariana. És una exploradora com no n'hi ha cap altra.

El Panxut s'hi ha afegit per si de cas la cosa anava de manduca.

Però no hi havia menjar, hi havia records.

L'Estrella ens volia ensenyar els seus trofeus: un barret de palla i un llibre.

En veure'ls, el cor m'ha fet bum-bum, se m'ha recollocat el cap i m'he tornat a convertir en un nen. Li he pres el barret ràpidament i l'he olorat. Sí, n'estic segur, és el barret de la Mary Jo, fa la seva olor, em porta records meravellosos d'aquell viatge d'avió inoblidable, de la seva veu tan dolça, del seu somriure.

Vull tornar a veure la Mary Jo i trepitjar la civilització.

L'Estrella m'ha arrabassat el barret, al cap i a la fi era seu, i he decidit pactar amb ella un canvi: el barret per la llanterna. Ja que s'hi havia encapritxat i li ha semblat bé i, mentre ens intercanviàvem els trofeus, ens hem

despistat i el Panxut ha aprofitat per clavar-li una mossegada. Sempre esbrina si les coses són comestibles.

M'he enfadat moltíssim i, encara que no puc parlar, m'adono que sí que puc fer crits, com ells, i he grunyt i m'he colpejat el pit i he fet «hi!, hi!, hi!, hi!», que és com esbufegar quan estàs cansat, però arrufant les celles i estrenyent els llavis amb el cap aixecat.

El Samsó no s'ha molestat com jo, en fer el numeret, i simplement li ha fumut un bon clatellot. I el Panxut, que el que tenia era gana i no volia discutir, ha deixat córrer el barret i, abans que poguéssim aturar-lo, s'ha llançat sobre el llibre per tastar-lo.

«Això mai! Mai de la vida!», m'he dit. Un llibre és un tresor, un llibre de la Mary Jo és una relíquia i un llibre a la selva és com una biblioteca sencera. I aquesta vegada, sense por, jo també li he fumut un clatellot —el primer de la meva vida— que no li ha fet ni pessigolles.

El Panxut, que ha tingut temps d'arrencar la tapa, fer-ne una mastegadeta i escopir-la

fastiguejat, ha marxat cap a una altra banda. I jo, el comerciant de la selva, he bescanviat el llibre amb l'Estrella, per la brúixola i un massatge.

Això dels massatges, o com li diguin, està prou bé. Si vols ser amic d'algú, només cal que li facis un bon massatge, i això he fet amb l'Estrella.

Ara jo tinc un llibre i un barret de la Mary Jo, i l'Estrella té una llanterna i una brúixola.

L'Estrella, que és de bona pasta, ha deixat la brúixola al Samsó. Ella preferia encendre i apagar la llanterna, que li encanta. El Samsó ha al·lucinat girant la brúixola i veient com la fletxeta que assenyala el nord es posa com boja i balla.

Mentre tots dos estaven entusiasmats amb les seves noves joguines, jo m'he posat el barret de palla mossegat de la Mary Jo i m'he assegut al lloc on ELLA s'havia assegut i he fullejat el llibre que havia tocat amb les seves mans.

Quina emoció!

I m'he proposat reconstruir els fets.

Soc una mica el Sherlock de la selva. Ser aquí t'ensenya força, t'obliga a fixar-te en petits detalls i acabes llegint senyals que abans ni veies.

La Mary Jo estava asseguda sobre una pedra, abans de sortir cames ajudeu-me i deixar-se el barret i el llibre. Probablement, va sentir alguna cosa o va veure alguna cosa que la va espantar. Afortunadament, no hi ha rastre de baralla, ni sang, ni cabells, la qual cosa vol dir que no va ser greu.

He comprovat les empremtes, lleugeres i amb la punta més profunda que el taló —això vol dir que corria—, i m'han semblat que encara estaven fresques. Potser tenen unes hores, o com a molt un dia d'antiguitat. He seguit el rastre i he descobert el camí que ha seguit la Mary Jo observant el sotabosc. Les branquetes trencades, les fulles a terra. El descobriment del camí de la Mary Jo m'ha il·lusionat moltíssim i, sense voler, he saltat com ho fa el Samsó i he xisclat d'ale-

gria. M'ha sortit un xiscle de la gola, sí, i m'he emocionat més encara.

Tot d'una, se m'ha acudit una idea. Si la Mary Jo encara és per aquí a prop podrà sentir el meu avís. Ja que no puc parlar, sense pensar-m'ho dues vegades, trec el meu despertador de la motxilla —que encara és meu— i l'acciono. Un cop, dos, tres.

Tots els *ximpas* acudeixen a la meva crida.
La Mary Jo, no.

Ha estat una gran equivocació.

La Júpiter assenyala les petjades i ensu-
ma, el Mercuri també. Tots s'esvaloten fins
que de sobte la Júpiter, la meva estimada
mare, comença a fer el senyal que jo li vaig
ensenyar de perill. «Perill, perill», repeteix.
L'Angus, la Mimí, la Lluna, el Panxut i el Mer-
curi la imiten.

Que burro que soc!

«No», dic a la meva mare. No és perillós.
Però ella, tossuda, assenyala el camí de la
Mary Jo i repeteix «Perill».

I el que faltava, el Goliat, apareix saltant al

mig de la rotllana, amb un bot espectacular, i resol a la seva manera la discussió. Arrabassa la llanterna a l'Estrella i, aprofitant-se de mi, em treu el barret mossegat de la Mary Jo i se'l posa ell. Amb tota la barra, sense intercanviar-lo per res, simplement perquè ell és més gran i li agrada.

El Goliat, un milhomes, encantat amb els seus trofeus i orgullós amb el barret de la Mary Jo, es passeja amunt i avall escoltant els uns i els altres. Pren una papaia a la Mimí, li fum una bufa al Ploramiques —sense que l'Angus el vegi— fa una trepitjada de les grosses a l'Urani i apunta amb la llanterna al Mercuri, tot i que sense encertar a encendre-la, perquè per aquestes coses és un patata.

Fa veure que pensa —segur que no sap pensar— i atén el consell de la Júpiter que li adverteix del perill humà. Després, pren una decisió —com el cap que figura que és— i es dirigeix en direcció contrària a la direcció que ha seguit la Mary Jo. I convida el grup a seguir-lo.

«No pot ser, nooooo!», he somicat en silenci. La perdré sense remei.

Tots han seguit el Goliat i jo m'he quedat aquí palplantat, dubtant. La Júpiter ha vingut a buscar-me i m'ha arrossegat amb ella, i jo... m'he resistit uns instants, fins que l'he obeït. No tinc valor per tornar a internar-me sol a la selva, sense l'ajuda del meu grup de *ximpas*.

El que està clar és que la Mary Jo volta a prop nostre i no vull perdre-la.

Diuen que llegir és útil —el Bigotis pensa el contrari— i a mi, en aquests moments, m'ha estat molt útil. He recordat el conte del Poltzet i de la pista que va deixar al bosc per tornar a casa amb els seus germans.

Endevineu?

Sembraré un caminet, se m'acut inspirat.

I a mesura que el grup s'allunya de la clariana, jo deixo pàgines del llibre, subjectant-les amb pedres, perquè la Mary Jo em trobi o per trobar-la jo a ella. Un rastre, per seguir-lo en qualsevol de les dues direccions.

Però no us penseu que soc dels que arrenquen pàgines dels llibres i les llencen a terra com si fossin paperots. Abans de desfer-me'n, amb afecte, les llegeixo de cap a peus, sense deixar-me cap coma, i m'emocio. De debò.

Com que el Panxut s'ha menjat la tapa no sé com es diu el llibre, però va d'un nen raret, com jo, que no suporta que el toquin els adults i que pensa diferent.

Encara sé llegir, encara puc pensar com un humà i encara estic enamorat de la Mary Jo.

INT/DIA - SELVA - DESPATX DEL DR. STEVENSON

La MARY JO, dreta, molt excitada i amb les galtes enceses acaba d'explicar al DR. STEVENSON, assegut darrere de la seva taula, el seu descobriment.

Unes passes enrere, el SAMBA escolta amb el cap cot.

MARY JO

... i vam preferir escapar per evitar un enfrontament. Era un mascle enorme. Però els tenim localitzats.

DR. STEVENSON

I diu que és un grup desconegut, un grup que no teníem marcat al nostre mapa.

MARY JO

Sí, senyor. Pels nius que vaig poder observar, sembla que siguin uns deu o dotze individus, tot i que estic segura que aquests ximpanzés han tingut contacte amb humans.

DR. STEVENSON

Ho diu per la llanterna.

MARY JO

Exactament. La femella jove sabia accionar-la i dirigir-la als ulls. Potser això ho podria haver après casualment, el que em sorprèn més és la llengua de signes.

DR. STEVENSON

Ha dit que parlava amb les mans, com si signés.

MARY JO

Això em va semblar.

El DR. STEVENSON s'aixeca de la seva cadira parsimoniosament, es posa la mà sota la barbeta, com si pensés, i es passeja pel despatx. El SAMBA va retrocedint dissimuladament fins que l'esquena li xoca contra la paret.

DR. STEVENSON (*Dubitatiu*)

I també li va semblar que aquella joveneta reptava el mascle alfa amb l'ajuda d'una

llanterna per defensar una cria i corria per demanar ajuda.

MARY JO

Això no m'ho va semblar, d'això n'estic segura.

El DR. STEVENSON avança d'una gambada cap a la porta i l'obre. La SOPHIE i el RALPH, que estaven escoltant darrere la porta, cauen estrepitosament a terra i queden ridículament estirats enmig de l'habitació. La MARY JO obre i tanca la boca tres vegades, però no diu res.

El DR. STEVENSON creua els braços, impotent, i es dirigeix als dos curiosos que s'han quedat immòbils.

DR. STEVENSON

Ho heu sentit tot o voleu que us ho repeteixi?

La MARY JO s'acosta a la SOPHIE i li ofereix la mà per ajudar-la a posar-se dreta. La dona s'aixeca amb dificultat i s'espolsa la faldilla

MARY JO

S'ha fet mal, Sophie?

DR. STEVENSON

Aquí les preguntes les faig jo, així que tanqui la boca.

MARY JO (*Indignada*)

És un groller, la Sophie acaba de caure i podria haver pres mal.

La SOPHIE dirigeix una mirada d'agraïment a la MARY JO. El SAMBA tanca els ulls, com si no volgués veure el que ve a continuació. El RALPH es posa dret tot sol, nerviós, i procura passar inadvertit.

El DR. STEVENSON, poc acostumat al fet que ningú es dirigeixi a ell en aquest to, es gira ràpidament cap a la MARY JO.

DR. STEVENSON

Vaja, vaja, ens ha sortit impertinent. Però resulta que ells són els maleducats. O li sembla bé escoltar rere la porta?

Silenci. Ningú respon.

DR. STEVENSON

Sophie?

SOPHIE (*Abaixant el cap*)

És de molt mala educació escoltar rere la porta.

DR. STEVENSON (*Satisfet*)

Ja que hi estem d'acord, continuem. Ralph, què et sembla la increïble història de la senyoreta Mary Jeje?

El RALPH no diu res. El DR. STEVENSON s'acosta una mà a l'orella.

DR. STEVENSON

Més fort, que no et sento.

RALPH (*Fluixet*)

Increïble.

MARY JO (*Enfadada*)

És veritat. El Samba també ho va veure.

El SAMBA tanca els ulls i serra les dents. El DR. STEVENSON es gira cap a ell amb menyspreu.

DR. STEVENSON

La paraula d'un nadiu no té cap valor per a mi. Si ens creguéssim tot el que expliquen...

MARY JO (*Horroritzada*)

Està dient que és inferior a nosaltres?

DR. STEVENSON

Estic dient que dubto que veiés res. Com també dubto que continuï treballant amb nosaltres. Què vas veure, Samba?

El SAMBA calla i abaixa el cap. La MARY JO sospira i prem els punys.

MARY JO

L'amenaça d'acomiadar-lo?

Silenci eloqüent de tothom.

MARY JO

No m'ho puc creure.

DR. STEVENSON

Senyoreta Mary Ji, jo tampoc em puc creure que vostè sigui tan *tonta* per a inventar-

se aquesta historia d'una femella jove que té un llenguatge propi i la d'una femella adulta que capitaneja les altres femelles i s'enfronta al cap. És absurda, antinatural.

MARY JO

Per què?

DR. STEVENSON

M'avorreix per la seva ignorància. Repassi el paper de les femelles ximpanzés. Mai desafien el mascle, mai el repton, sempre l'obeeixen. Són incapaces de prendre iniciatives...

MARY JO

Això és el que vostè creu.

DR. STEVENSON

Torni a comptar nius i a recollir caques de mico i deixi's de descobriments estúpids.

La Mary Jo mira al seu voltant i veu que tots li giren l'esquena.

DR. STEVENSON

Ningú l'ajudarà a partir d'ara. Està sola, si algú s'atreveix a donar-li un cop de mà, ja sap on és la porta.

La MARY JO sospira i s'acomiada tan dignament com pot.

MARY JO

Com vostè digui.

12

Mentider

Fa un parell de dies, o més, que vagarejo amb el meu grup, llegint a estonetes i deixant pistes per a la Mary Jo. Sempre que me'n recordo em repeteixo que soc un nen, però cada vegada m'ho repeteixo menys. Deu ser que se m'oblida.

Vaig mig nu, només porto posats uns calçotets tronats i una samarreta plena de llànties. A la meva mare, la Rita, la d'abans, li agafaria un patatús. Els pantalons queien a trossos i me'n vaig desfer perquè s'enganxaven a les branques dels arbres. He perdut les botes —me les van robar els petits mentre dormia—, tinc els mitjons foradats, i la Mimí i l'Angus em van treure la roba de

recanvi que portava a la motxilla, es van disfressar i la van acabar llançant al riu, per comprovar com surava i se l'emportava el corrent.

Només em queda un despertador, un llibre i un tallaungles per recordar-me que en una vida anterior era humà. Però em fa molt pal tallar-me les ungles, mai m'ha agradat.

Plou. Plou cada tarda amb una pluja que va calant a poc a poc i et deixa xop. Per no convertir-me en un gripau, faig com ells, em poso fulles gegants al cap i espero que escampi. M'eixugo amb el pelatge calent de la Júpiter i la seva companyia em resulta molt comfortable. A la nit m'acarona, em treu les bestioles i em llepa les ferides. La seva saliva és millor que la mercromina. Em miro i no em reconec. Estic ple de talls, blaus i picades per tot arreu.

Però aquesta nit no vull dormir amb la Júpiter. Vull estar sol, al meu propi niu, el primer que he construït jo tot sol amb les meves pròpies mans.

Ha passat una cosa molt lletja, estic molt trist i no sé si explicar-la, encara em cou.

Ja ho sé, ja sé que està malament això de començar i no acabar. Au, va! Us ho explico.

Ja sabeu que no em fico amb ningú, que soc tranquil i una mica covard, i que no vaig per món fent el fanfarró ni abusant dels petits.

Doncs bé, aquesta tarda era menjant tranquil·lament unes erugues delicioses —que em reservava en una branqueta, per anar-les assaborint una a una— quan se m'acosta el Ploramiques i me'n roba una. Jo li dic que són meves, per gestos. No el toco, que ja sé que és un ploraner.

Doncs va i, el molt traïdor, es posa a cridar i a dir que li he robat el seu menjar i que l'he pegat.

Jo? Pegar-li, jo? Prendre-li el menjar, jo?

I com plorava el molt mentider! No m'ho podia creure. Quin farsant està fet. Es veu d'una hora lluny que s'ho ha inventat.

Però l'Angus s'ha plantat immediatament davant meu, m'ha arrabassat el menjar i ha

començat a cridar-me i a insultar-me. Així, sense preguntar. Simplement, s'ha cregut aquest mentider. I la Mimí, que és la seva amiga, s'hi ha afegit. I a continuació, la Lluna; per allò de sumar-se a la majoria. I com bramaven totes tres, i com m'escriassaven! Jo he demanat ajuda a la Júpiter, però la Júpiter, que no havia vist res i que hauria d'haver-me defensat a mi, que soc el seu fill, s'ha posat a favor del mentider del Ploramiques, m'ha renyat davant de tots i m'ha girat l'esquena.

El Samsó i l'Estrella, que els he vist de reüll, no han volgut intervenir, però tampoc m'han defensat. S'han pirat, avergonyits de mi.

I el Goliat, que aprofita totes les ocasions per castigar-me, m'ha fumut un mastegot que m'ha deixat estabornit, i m'ha pres el llibre.

M'ha dolgut més el llibre que el mastegot.

He assenyalat el Ploramiques i li he cridat: «Mentider», «Mentider» «Mentider», de l'única manera que sé fer-ho; o sigui, amb les meves mans. El Panxut m'ha imitat i, al

cap de poc, tots els petits, que són molt poc originals, estaven cridant mentider en la llengua dels signes.

La part negativa és que m'ho deien a mi.
Mentider, jo?

Imagineu com m'he sentit. Però m'he hagut d'empassar la ràbia i abaixar el cap, com fan ells. És el que toca, si vius amb els *ximpas* has d'acceptar les seves regles del joc. En el meu cas, he perdut estrepitosament. Encara que no us ho cregueu, no guanya el que tingui raó, guanya el que tingui més família, més amics o més protectors, així doncs he hagut d'empassar-me els mocs i demanar perdó al Ploramiques i a l'Angus.

Una humiliació injusta.

Un dia horrorós.

Ja no sé si vull ser un *ximpa*.

**EXT/DIA - SELVA - CLARIANA
ENVOLTADA DE VEGETACIÓ**

La MARY JO avança amb molta precaució, amb por, es nota que està sola i perduda, mira cap a totes bandes i s'espanta per qualsevol so. De sobte, somriu i corre cap a un racó del camí, li ha semblat veure alguna cosa. Efectivament, sota una pedra troba la pàgina d'un llibre.

La MARY JO fa un petó a la pàgina, s'asseu a la roca, obre la seva motxilla i en treu un bolígraf vermell. Es posa a escriure alguna cosa a la pàgina, recolzant-la sobre els seus genolls.

Sona el cruixit d'una branca i la MARY JO aixeca el cap espantada. Es posa dreta i mira al seu voltant. Se senten passes que es van apropant. La MARY JO no sap què fer i va retrocedint, retrocedint fins que ja no pot retrocedir més. Es troba presonera entre la malesa i el soroll.

D'entre els arbres apareix una ombra i la MARY JO fa un crit.

MARY JO

Aaahhhh!!

SAMBA

Soc jo, no t'espantis.

MARY JO

Samba? Què hi fas aquí?

SAMBA

Buscar-te.

MARY JO (*Dolguda*)

Ho explicaràs al Dr. Stevenson?

SAMBA

El Dr. Stevenson no és amic meu.

MARY JO (*Estranyada*)

I doncs?

SAMBA

Tu sí que ets amiga meva i no vull que et passi res.

La MARY JO, emocionada, corre als braços del SAMBA i l'abraça.

MARY JO

Oh, Samba, he passat tanta por. No crec que hagués estat capaç de tornar sola. Gràcies, gràcies per venir a rescatar-me.

SAMBA

Ets molt valenta.

MARY JO

Soc una covarda, fa una estona estava plorant perquè he trepitjat un escorpí.

SAMBA

Ets valenta per haver mirat als ulls al Dr. Stevenson i haver-li dit les coses que penses.

MARY JO

Tu creus? No ha servit de gaire.

SAMBA

Mai ningú li havia portat la contrària.

MARY JO (*Animada*)

Doncs li demostraré que tenim raó. Mira, he trobat un rastre de pàgines del meu llibre. Hi ha algun ximpanzé amic que vol que el trobi. Li he escrit un missatge.

SAMBA (*Rient*)

Això us ensenyen a la universitat? Deixar notes escrites als ximpanzés?

La MARY JO sospira, nostàlgica.

MARY JO

Això m'ho van ensenyar els nens. Deixaven notes a les formigues, a un gat coix i al gos del veí.

SAMBA

Tens nens?

MARY JO

No, no eren meus. Vaig treballar en una escola i vaig aprendre'n molt, d'ells. Eren superllestos. Mai endevinaries on amagaven els espinacs.

SAMBA

Doncs a les gomes de cabells, als calçotets i fins a la funda del mòbil.

MARY JO (*Sorpresa*)

Com ho saps?

SAMBA

Jo sí que tinc nens, molts nens, i són més llestos que jo. Au, deixa la nota al teu ximpanzé i marxem, que d'aquí no res serà de nit.

MARY JO

Demà hi tornarem?

SAMBA

Si aquesta nit t'acabes l'arròs amb cacauets.

MARY JO

Ho prometo. No deixaré ni un cacauet al plat.

SAMBA

Però no s'hi val amagar-los a la funda del mòbil.

MARY JO (*Descoberta*)

Com ho saps?

SAMBA

M'ho van dir els nens.

13

Furtius

Avui fa sol. La Júpiter, preocupada, ha vingut a visitar-me al meu niu i m'ha portat l'esmorzar, una baia boníssima, fulles verdes i fresques i una llagosta que fa crec-crec. És la primera nit que dormo sol i això vol dir que ja soc una mica independent. Com l'Estrella i el Samsó, que dormen on els ve de gust i se les empesquen al seu aire.

La Júpiter m'ha abraçat i m'ha netejat amorosament. Potser és que sap que això de voler dormir sol vol dir que m'estic fent gran, i ho passa malament, com les mares humanes quan els fills marxen de casa. Li he dit que l'estimo molt i, després d'unes quantes moixaines, ha marxat contenta. Sé

que ho està, l'entenc; ens entenem. En baixar de l'arbre, ha estat a punt d'ensopegar i m'ha donat un bon ensurt. M'he fixat que està més grossa, més pesada. Potser és que menja massa.

L'Estrella, entremaliada, em visita i m'amaga alguna cosa. És una sorpresa inesperada que em fa moltíssima il·lusió. Em porta el llibre, el deu haver recollit d'on el Goliat l'ha-gi llançat. El Goliat ho vol tot, però després s'avorreix i ho llança. L'he guardat curosament a la motxilla, mai me'n separo.

El Samsó se'ns ha unit i tots tres hem anat plegats a gronxar-nos. És superdivertit. Et penges d'una liana i t'impulses amb els peus, a veure qui arriba més amunt. L'Estrella és qui puja més alt, és molt hàbil.

I de sobte, ha esclatat un enrenou dels de campionat. Però no era una baralla, era l'avís de menjar, molt de menjar. La Lluna i el Mercuri havien trobat menjar a dojo i avisaven la resta del grup que n'hi havia per a tots i encara en sobrava.

Ens hem dirigit cap allà en tromba, saltant de branca en branca. Jo més maldestre que ells, malgrat vaig millorant en velocitat.

El Mercuri i la Lluna s'estaven posant les botes. Treien plàtans —que aquí no n'hi ha—, tomàquets i trossets de carn de dins d'una caixa de fusta.

Que estrany!

El Samsó i l'Estrella s'han llançat de cap a la caixa sense pensar-s'ho dues vegades. Jo no, jo no ho veig gens clar, però ells no han dubtat. I, a mesura que els ximpanzés del grup van arribant, es van sumant a la festa.

I el rebombori ja és de més de mil decibels.

He observat que la caixa gegant de fusta és d'un supermercat, i que el nom està en anglès.

És una caixa oblidada d'uns turistes perduts? Són les provisions d'un safari? Es miri com es miri, és molt estrany, i una mica absurd, que la caixa estigui aquí. Com ha arribat fins a aquest lloc recòndit de la selva?

Mentre els altres gaudeixen del festí, em

dedico a investigar. No ha estat difícil. He trobat algunes petjades dissimulades de sabates humanes enfonsades al fang. L'han carregat i l'han deixat aquí per algun motiu. I no hi ha rastres de rodes d'un vehicle per enlloc. Ni de fogueres, ni de tendes.

En ficar el nas a la caixa i fer una ullada al seu contingut, dedueixo que el que hi ha dins no és menjar per a turistes, és menjar per a ximpanzés. No hi ha galetes, ni pa, ni brioi-xeria, ni llaunes, ni res empaquetat. Només fruites, verdures, carn crua i mel.

Faig una ullada al meu voltant, m'adono que la caixa és al centre d'una clariana sense arbres i em puja la mosca al nas.

Alguna cosa em diu que pot ser un parany per a ximpanzés. I recordo que la Mary Jo em va parlar sobre la tracta d'animals, i de com els caçadors furtius robaven les cries per vendre-les i mataven els adults.

Reculo unes passes i veig clarament que ningú del grup vigila, que tots estan confiats i encantats amb la troballa. M'ensumo

un parany i em sento en l'obligació de alertar-los. Però, com? Molt fàcil, trec el meu despertador i el faig sonar. Tots aixequen el cap, amb la boca plena i aprofito que em miren per avisar-los.

«Perill, perill, perill», els dic amb signes.

La Júpiter m'entén a la primera i llança el crit d'alerta, però el Goliat, que té les mans llardoses de mel i s'està fotent el festí de la seva vida, li gruny i li diu que calli.

El Goliat pot ser molt desagradable.

Jo em poso a córrer en cercles i a fer sonar el despertador perquè reaccionin i és quan la Júpiter ensuma l'aire i, sense fer cas al Goliat, fa el senyal de fugir. En aquests moments, estic orgullós de la meva mare. És la més llesta amb diferència i ha entès que els avisava del perill humà, el depredador més perillós de la selva, com em va dir la Mary Jo quan l'hi vaig preguntar.

Les femelles surten corrent amb les seves cries, però el Goliat, intenta aturar-les i, molt enfadat, enxampa l'Angus i la porta al seu

costat a la força sense que pugui agafar el seu fillet. El pobre Ploramiques es queda sol i sembla desvalgut. Em fa pena, encara que sigui un mentider, i el convido a venir amb mi. «Corre», li dic. El Ploramiques s'uneix a mi i a la Júpiter, que està pendent de tots dos, i ens empeny arbre amunt perquè grimpem més ràpidament. Just a temps, perquè darrere nostre se sent una eixordadissa enorme.

I flap! Una corda cau sobre el Panxut, que és l'únic que queda menjant. El molt babau ni s'ha mogut de davant la caixa, el perd la seva golafreteria, i per això el pesquen in fraganti amb la boca plena de plàtan i mel i les mans agafant carn a grapats.

El Panxut es regira, però els llaços corre-dissos l'estrenyen més i el van empresonant. Sis caps humans apareixen des de diferents cantonades del bosc. Són una quadrilla de caçadors locals, amb cara de pocs amics, armats amb rifles i cordes, que criden i es culpen els uns als altres per haver perdut les preses. La Júpiter llança un coco al qui fa

pinta de manar, i l'encerta. El Mercuri i l'Ura-ni la imiten amb menys punteria. Els caçadors apunten als arbres i disparen. El so dels trets a la selva és impressionant. És com si hagués caigut una bomba nuclear i hagues-sin desaparegut tots els éssers vius. Es fa el silenci més absolut, cosa insòlita, i callen fins i tot els insectes, això sí que fa por.

Disparen més trets enlaire i em dic que si continuen disparant acabaran per encer-tar-nos. I de sobte, el Goliat, que ha quedat com un mal cap, crida i gira cua. És una cosa així com l'ordre de retirada.

«A bona hora», em dic.

Malgrat el seu error, tots el segueixen i el grup fuig espaordit i s'allunya del perill sal-tant d'arbre en arbre. Jo no puc saltar com ells, em subjecto a la Júpiter i m'adono que li costa carregar el meu pes. Dubto que jo m'hagi engreixat, més aviat és ella que sem-bla més cansada.

Quan descendim una mica i reduïm la marxa, m'allibero de la Júpiter i em quedo

quiet, molt quiet, amb el cap entre les mans i la cara trista. No soc l'únic.

El Samsó plora, dedueixo que el Panxut era amic seu des de petit. L'Angus abraça el Samsó, consolant-lo, i també plora. Els ximpanzés són molt sentimentals; com nosaltres. O potser més. I em pregunto què deuen pensar sobre el que acaba de passar.

Soc l'únic que té dades sobre el destí del Panxut. Els *ximpas* no poden ni tan sols imaginar què li passarà, només saben que l'han perdut per sempre. Jo sé que al Panxut l'esperen moltes penalitats. On el portaran? A un zoològic? A un laboratori? A un circ?

«Pobre Panxut», sospiro. Què sentirà quan el tractin com a una bèstia i el fiquin dins d'una gàbia? Passarà la resta de la seva vida tancat, sense amics, sense aventures, sense descobriments. Ja no podrà construir el seu niu mai més, ni tapar-se amb fulles quan plougui.

M'avergonyeixo de ser humà.

Tot d'una, noto una mà a la meva esque-

na. Tinc companyia. I en fer mitja volta, faig un bot. És l'Angus i temo que encara estigui enfadada amb mi per allò del Ploramiques; però m'equivoco, perquè l'Angus s'asseu darrere meu i comença a gratar-me el cap en senyal d'amistat, o de gratitud, per haver salvat el seu fill. S'hi afegeix el Ploramiques, el petit mimat, i la Mimí, l'amiga de l'Angus, i el Samsó, i l'Estrella, i la Lluna, i els petitons..., i finalment, la meva mare, la Júpiter, s'asseu davant meu i em neteja curosament la cara, la zona més delicada i especial del cos.

Avui els he salvat i soc el seu heroi.

I em deixo estimar per la meva família.

**INT/EXT/DIA - PISTA FORESTAL -
LAND ROVER**

El SAMBA condueix un Land Rover per una pista i la MARY JO s'asseu al seu costat, al seient del copilot. A la llunyania s'hi distingeix la pols que aixeca un tot terreny que ve en direcció contrària.

SAMBA

Són furtius, anem amb compte.

La MARY JO treu el cap per la finestra.

MARY JO

Van de tornada. Han caçat cries?

SAMBA

Segurament.

MARY JO

No ho podem permetre.

SAMBA

A mi també m'indigna, però son perillosos.

MARY JO

I si intentem enganyar-los?

SAMBA

Estàs boja. Són molts, són violents, són...

MARY JO (*Tallant-lo*)

Ho intentem o no?

SAMBA

Ens pot costar la vida.

MARY JO

No m'importa el que costi.

El SAMBA alenteix la marxa i fa un gest a la MARY JO.

SAMBA

Salta i amaga't. Fingiré que se m'ha espatllat el cotxe, els allunyaré del seu vehicle i els oferiré cigarrets. La resta és cosa teva.

INT/EXT/DIA - PISTA FORESTAL - LAND ROVER

El SAMBA condueix el Land Rover. La MARY JO, al seu costat, està asseguda amb el PANXUT arrapat al seu cos com una paparra. Està absolutament aterrit.

MARY JO

Pobret, quina por que deu haver passat. Mira com se m'arrapa.

SAMBA (*Assecant-se la suor del front*)

Ell no ho sé, però jo sí que n'he passat. Quan t'he vist obrir la gàbia i amagar-te entre el fullatge amb el *ximpa*, se m'ha parat el cor.

MARY JO

Has estat molt llest en advertir-los tu mateix.

SAMBA

He tingut sort que em creguessin en dir-los que probablement s'havia obert la gàbia pel camí. Però ens podrien haver matat.

MARY JO

Ja ho sé, ja ho sé, però ha valgut la pena.
Mira que bonic. I no em deixa anar.

SAMBA

N'hi va haver un que es va quedar arrapat a
la Sophie tres dies.

MARY JO

Sembla afamat. *(Al Panxut)* Tens gana?

La MARY JO obre la motxila com pot, procurant no espantar el petit mico, i li ofereix una papaia. El PANXUT la devora sense respirar, i tot seguit, educadament, fa un gest amb les mans.

MARY JO *(Amb un pam de boca)*

M'ha dit gràcies.

SAMBA

En quina llengua?

MARY JO

En la llengua de signes. En conec alguns.

SAMBA

Això és impossible. Aquest grup no tenia contacte amb humans, per això els ha resultat tan fàcil caçar-lo.

MARY JO

La femella jove també utilitzava les mans. No la vaig poder entendre, però a ell sí que l'entenc.

SAMBA

Què vols fer? L'alliberem?

MARY JO (*Dubta uns instants*)

El Dr. Stevenson no em va creure, però ara ho haurà de fer. L'hi portarem perquè el vegi. Demà l'alliberarem.

SAMBA

N'estàs segura?

MARY JO

Ens hem jugat la vida per ell.

SAMBA

Com vulguis, tot i així, amb el Dr. Stevenson saps com comença, i mai com acaba.

El SAMBA arrenca el Land Rover i la MARY JO dona menjar al PANXUT que s'ho empassa tot i va donant les gràcies

MARY JO

Quina barbaritat, quina gana que té. Aquest animaló no ha menjat des de fa un segle.

14

L'última pàgina

Ja gairebé no em queden pàgines del llibre, només un parell: la 196 i la 197. Me l'he llegit tot i m'ha fet plorar. En part, he plorat pel que li passa al protagonista; però en part, ho confesso, també plorava per mi, i pel meu passat de nen, i pel Panxut, i per les coses que fan els humans.

De debò ens pensem que som millors que els animals? Anem dient pel món que som superiors i... Després què?

Jo en tinc molts dubtes.

Mentre llegia, aprofitava per deixar caure unes llagrimetes pensant en la Mary Jo, en els meus pares d'abans i en la meva germana Lulú. A la meva germana Lulú no me l'he

tret del cap, per molt que ho hagi intentat. Hi ha una *ximpa*, la Lluna, clavadeta a ella, igual de capritxosa, llunàtica i desconcertant. Ara té la bona i, al cap de cinc minuts, munta un drama. Deu ser una adolescent com la Lulú.

Què deu ser d'ells? Són vius? Em reconeixerien si em tornessin a veure? A vegades em recordo de les bogeries de la mama, de les manies del papa i de les ximpleries de la Lulú, però ja no estic tan enrabiad com quan vivia amb ells i volia perdre'ls de vista. De debò. Vistos des de lluny, i després del temps que ha passat, les seves bestieses, que abans em treien de polleguera, em fan somriure. De vegades, quan penso en les seves cares i en les seves veus, se'm fa un nus a l'estómac i em puja una tristesa per la gola que em fa venir ganes de plorar. Fins i tot diria que me'ls estimo. Però no sé si ells m'estimarien a mi.

Jo gairebé no em reconec. Em vaig mirar al riu i vaig veure un mignen migsimi brut, despentinat i cobert de blaus i crostes.

La civilització em queda molt lluny. Tan lluny que he deixat de comptar els dies que fa que soc a la jungla vivint com un ximpanzé. Crec que ja no podria tornar a seure en una cadira ni a dormir en un llit mai més. I si em fessin escollir, preferiria seure a terra i dormir a les branques dels arbres.

«Em dic Dani i soc un nen», em dic quan em desperto, per recordar-me'n. Però sé que, quan acabi el llibre i continuï passant els dies, me n'oblidaré. Em resta una espurna de nostàlgia i, de tant en tant, faig una volta seguint el rastre de les pàgines del llibre que he anat escampant per la selva. Per si de cas, em dic, per saber si continuen aquí, o si algú les ha recollit, o...

Moltes desapareixen; d'altres, en canvi, es queden entre els matolls, mig xopes, i em permeten seguir el camí del dia anterior, i de l'altre. I m'adono que la vida dels ximpanzés és emocionant perquè es mouen, com el mar, com els núvols, com els rius, com el planeta Terra. Això d'estar sempre al mateix

lloc, tal com fem els humans, resulta bastant antinatural.

I avui, en fer el meu passeig cap enrere, he vist que una pàgina tenia un color diferent i uns traços nous que abans no hi eren. He sentit com el cor em volia sortir del pit. Bum-bum-bum, em bategava descontrolat. M'he acostat tremolós fins a la pàgina 127 i me l'he atansat als ulls, incrèdul. El marge de la pàgina estava reescrit a mà, amb bolígraf vermell, un color que ressaltava des de lluny. La lletra era inclinada, petita i preciosa.

Hi havia escrit:

Estimat ximpa desconegut,

Ja sé que no pots llegir i que no comprendràs el que t'escric, però vull que sàpigues que he trobat les pistes que em vas deixar i que cada dia estic més a prop vostre. Em moro de ganes de veure-us.

T'espero a l'última pàgina.

Mary Jo (antropòloga i amiga)

Això sí que ha estat una sorpresa. La Mary Jo m'esperarà a l'última pàgina! I ja soc a punt, a punt, de deixar-la.

M'he posat tan nerviós que de poc que no em perdo. He fet una cursa de les bones fins a trobar la 195 i he deixat la 196 una miqueta més enllà.

Aquesta tarda em toca l'última.

La 197.

I després, a esperar la Mary Jo.

EXT/DIA - PATI - CENTRE D'INVESTIGACIÓ

El DR. STEVENSON, amb les ulleres calades, observa el PANXUT que continua abraçat a la MARY JO. Darrere seu, en un discret segon pla, el RALPH, la SOPHIE i el SAMBA.

La MARY JO té un plàtan a les mans i dubta. Mira el DR. STEVENSON.

MARY JO (*Escèptica*)

Un plàtan? Per aquí no hi ha plàtans.

DR. STEVENSON

Doni-li el plàtan, senyoreta Mary Ja, i deixi de tocar-me els nassos.

La MARY JO li dona el plàtan, i el PANXUT l'endrapa amb ganes, el pela i se'l fica a la boca. Després, fa signes amb les mans.

MARY JO (*Triomfal*)

Ha dit gràcies. Ho ha vist?

DR. STEVENSON

Perfectament, però no estic d'acord amb vostè.

MARY JO

En què?

DR. STEVENSON

No ha dit gràcies. Aquest exemplar ha inventat un llenguatge de signes.

MARY JO

Inventat? El van inventar els humans, algú l'hi ha ensenyat.

DR. STEVENSON

Allò de la femella ja li vaig dir que no m'ho creia. És impossible que una femella inventi un llenguatge.

MARY JO

I un mascle sí? Vostè no deu ser...

DR. STEVENSON

No soc masclista, senyoreta. Soc científic i la ciència demostra que els innovadors són

els mascles. Deu ser perquè són més forts o més poderosos o més intel·ligents. Això és el que hem d'esbrinar els científics.

MARY JO

Però això..., això és una burrada!

El SAMBA, des del seu racó li recomana que calli. EL DR. STEVENSON no es pren la molèstia de respondre i dona un altre plàtan a la MARY JO que l'ofereix al PANXUT. Després d'engolir-lo, el PANXUT dona les gràcies.

DR. STEVENSON (*Mirant embadalit el Panxut*)

Acabo de fer un descobriment fabulós. Ralph, porta la gàbia, me'l quedaré per estudiar-lo.

MARY JO (*Horroritzada*)

No se'l pot quedar. El Samba i jo vam salvar aquest ximpanzé del captiveri jugant-nos la vida. És nostre.

DR. STEVENSON

Us el requiso.

MARY JO (*Nerviosa*)

L'hem d'alliberar. Els podem estudiar en llibertat que és on han de ser. Doni'm uns binocles i una càmera i jo mateixa investigaré sobre aquest grup tan curiós que vostè va dir que no existia.

DR. STEVENSON

No sabem d'on prové aquest ximpanzé.

MARY JO

Ja li he dit, els furtius venien de la zona del grup de la llanterna. Allà és on el van caçar.

DR. STEVENSON

La van enganyar. És un exemplar fora de sèrie. Una baula perduda. Vegin, vegin com es comunica. Sophie, doni'm un altre plàtan.

SOPHIE (*Fluixet*)

Jo no li donaria més plàtans. Aquest ximpanzé té sobrepès.

Arriba el RALPH amb la gàbia, una mica avergonyit, i el DR. STEVENSON ofereix un plàtan al PANXUT i obre els braços.

DR. STEVENSON

Vine amb mi, au va.

Però el PANXUT no agafa el plàtan de les mans del DR. STEVENSON i s'abraça amb més força a la MARY JO.

DR. STEVENSON (*Enfadat*)

Doncs vindràs amb mi, a les bones o a les dolentes.

I l'arrenca dels braços de la MARY JO, que no pot suportar els plors del PANXUT.

MARY JO (*Afectada*)

Per favor, no veu què és una cria i té por?

El PANXUT no vol estar en braços del DR. STEVENSON i el mossega, li pega i s'hi gira en contra.

DR. STEVENSON

Maleït animalot!

El DR. STEVENSON, enfadat, el fica dins la gàbia i la tanca.

MARY JO

No, a la gàbia no! No el tanqui!

DR. STEVENSON

Mira què m'ha fet, el teu amiguèt!

I li ensenya una ferida al braç. La MARY JO no li fa cap cas i s'apropa a la gàbia on el PANXUT, agafat als barrots, xiscla, plora i es fa cops de cap.

MARY JO

Tregui'l d'aquí! Està aterrit.

DR. STEVENSON

Ja li passarà. S'hi acaben acostumant.

La SOPHIE s'apropa a la MARY JO i la consola passant-li un braç per l'espatlla, però la MARY JO, en veure la desesperació del PANXUT, es posa a plorar i surt corrents.

INT/DIA - HALL - CENTRE D'INVESTIGACIÓ

*La MARY JO, envoltada per la SOPHIE, el RALPH
i el SAMBA moqueja i es menja una croqueta.*

MARY JO (*Plorant*)

És boníssima.

SOPHIE

T'ho vaig dir, estimada, em surten boníssimes.
Au, para de plorar i te'n dono una altra.

MARY JO (*Sense poder contenir les llàgrimes*)

Per culpa meva, per culpa meva, per culpa meva.

SOPHIE

Ja n'hi ha prou d'aquesta cantarella. Tu no en tens cap culpa, vas salvar aquell petit ximpanzé d'un destí molt més terrible. Als pobres els venen a circs i els envien a Europa a treballar.

MARY JO

I quina vida li espera en una gàbia del Dr. Stevenson?

La SOPHIE obre un calaix i fa un gest al RALPH, que s'acosta amb les mans a l'esquena.

SOPHIE

El Ralph i jo tenim unes cosetes per a tu.

RALPH

Si deixes de plorar.

SOPHIE

Això.

SAMBA

Dona-li una altra croqueta, apa.

La MARY JO, finalment, s'eixuga les llàgrimes i accepta l'altra croqueta. Està expectant davant del que la SOPHIE i el RALPH amaguen. Tan aviat com aconseguix deixar de plorar, la SOPHIE treu un objecte del seu calaix i l'hi ofereix. La MARY JO obre l'estoig i exclama:

MARY JO

Uns binocles!

SOPHIE

Els vaig portar de París fa vint-i-cinc anys.
Eren els millors en aquell temps.

*El RALPH fa un pas endavant i li ofereix una
càmera que amagava al darrere seu.*

RALPH

I aquesta és la meva càmera digital. És molt bona, però jo aquí no la utilitzo. Bé, a vegades gravo la Sophie fent croquetes.

MARY JO (*Emocionada*)

I això? Per a què?

SOPHIE

Per a què estudiïs els ximpanzés.

MARY JO

Però, però... i el Dr. Stevenson...?

SOPHIE

Ja s'anirà estovant.

RALPH

I no et preocupis pel petit *ximpa*, jo mateix m'ocuparé que estigui bé.

MARY JO

No puc acceptar-ho, jo...

SAMBA (*Interrompent-la*)

No siguis *tonta* i amaga-ho ràpid, abans que s'ho quedi el Dr. Stevenson. Demà mateix comencem.

La MARY JO, il·lusionada, guarda la càmera i els binocles dins la motxilla i la tanca. Sospira profundament.

MARY JO

Puc..., puc menjar-me una altra croqueta?

15

Els tèrmits

El Ploramiques ha vingut a buscar-me i m'ha convidat a acompanyar-lo.

Estava molt excitat i em deia que havia trobat menjar. Des de l'incident dels caçadors furtius ningú es refia de les aparences i tot el grup vol que jo doni el vistiplau abans de tastar res, per si de cas és una trampa. L'he seguit, per un camí difícil, i m'ha portat fins on eren l'Angus i la Mimí, amb el seu petit Xuclador, davant d'una muntanya de terra de color vermellós, una veritable fortalesa. Pel voltant hi circulaven unes formigues enormes.

Tèrmits? És un termiter?

M'ha semblat brutal, mai havia vist res semblant. Era una cosa així com una cate-

dral de formigues que hi entraven i hi sortien en processó.

L'Angus i la Mimí m'han demanat l'aprovació i jo els li he donat. Què més podia fer? Això, per més que volguessin els caçadors, no podrien construir-ho.

L'Angus s'ha apropiat d'una branca, l'ha pelat curosament de fulles i l'ha ficat dins del termiter. Davant la meva sorpresa, l'ha tret plena de formigues enormes que s'aferraven al pal com si fos el seu enemic més ferotge i es veiessin en l'obligació d'atacar-lo.

Era una broqueta de formigues.

L'Angus s'ha ficat el pal a la boca, ha fet una ganyota de satisfacció i s'ha empassat tots els tèrmits com si fossin caramels. Després, n'ha enxampat un amb els dits, l'hi ha ofert al Ploramiques, que se l'ha empassat sense respirar i s'ha rellepat els morros de gust.

Darrere seu feien cua la Mimí i el Xuclador, el seu nadó.

Goso o no goso? Els tasto o no els tasto?

Els he tastat.

Són cruixents, com les patates fregides, i tenen un gust fortet, però bo. No m'he ficat tot el pal a la boca, m'hauria ennuegat. Amb un parell de tèrmits n'he tingut prou. Els he mastegat a consciència i el meu estómac m'ho ha agrait. Fins i tot crec que eren bons.

Això de la branca m'ha semblat molt enginyós i me n'he fabricat una per a mi, però una mica esmolada a la punta. Així puc agafar la fruita que queda lluny del meu abast, sempre em quedo amb les ganes.

La Mimí, el Ploraner i l'Angus s'estaven cruspint bon àpat i, en veure les seves cares de felicitat, he anat a buscar corrent, la meva mare Júpiter, que últimament està molt estranya i es queda quieta, sense moure's, durant molta estona.

L'he trobat gronxant-se en una branca, pensarsosa. Però quan li he ofert la broqueta de tèrmits, s'ha animat, ha acceptat el regal i se l'ha menjat d'una llepada.

Li ha encantat i m'ha seguit fins al termi-
ter, una mica més alegre.

Crec que els tèrmits els tornen bojós i que,
per als *ximpas*, són una mena flam amb nata,
o una galeta de xocolata. Les seves postres
preferides.

És un plaer veure'ls gaudir. Jo els mirava
sense participar-hi. Amb dos tèrmits m'he
empatxat, però la Júpiter, armada amb el
meu bastó esmolat, s'ha revifat, com si s'ha-
gués posat una injecció de vitamines, i ha
convidat tot el grup al festí.

La meva mare és així. Una líder de cap a
peus que comparteix les bones troballes amb
tothom, com ha de ser.

Però no tots els *ximpas* són com hauri-
en de ser. N'hi ha de molt mal educats. El
Mercuri, l'Urani i el Saturn, els mascles, han
arribat famolencs i han apartat les femelles i
els petitons a empentes.

Són uns bèsties i m'ha molestat que si-
guin tan desconsiderats només per ser més
forts. L'Urani, molt antipàtic, s'ha acostat

amb cara de males puces al Xuclador, el petit de la Mimí, per treure-li el seu pinxo de formigues, aleshores la Júpiter s'ha llançat a sobre seu i ha defensat el petit amb el que tenia a mà, és a dir, amb el meu bastó esmolat, amb tan bona traça que l'hi ha clavat a la mà. L'Urani ha fet un bot, ha udolat de dolor i ha marxat corrents.

Com s'esperava, ha arribat el Goliat, ha fet fora a tot el grup i s'ha quedat el termiter per a ell solet.

Això és un cap? Un cap que s'ho queda tot i que no comparteix res? Un cap primmirat, envejós i busca-raons?

Prefereixo la Júpiter. És molt més intel·ligent, es preocupa pels altres, reparteix el menjar entre tots i no té por de les novetats.

La Júpiter s'ha quedat estudiant molt atenta el seu pal; aquest pal que, quan punxa, fa mal. S'ha punxat ella mateixa i ha retirat la mà de seguida.

La Mimí i l'Angus també volien el pal de la Júpiter, i jo, amablement, els n'he fabricat

un a cadascuna, esmolant-lo amb el meu tallaungles. L'únic objecte que em queda de quan era civilitzat.

Les he deixat totes tres comparant els seus pals, amb curiositat, i punxant-se les unes a les altres.

**INT/DIA -
DESPATX DEL DR. STEVENSON**

L'equip del DR. STEVENSON fa pinya al voltant de la seva taula observant un vídeo que es reproduïx a la pantalla de l'ordinador del doctor.

Les protagonistes són la JÚPITER, l'ANGUS i la MIMÍ amagades al voltant d'un tronc buit amb branques esmolades a les seves mans. Atentes, expectants...

El DR. STEVENSON està lívid.

La MARY JO té un somriure triomfal a la cara.

Tots atenen a les explicacions de la MARY JO, que il·lustra les imatges filmades amb aclariments.

MARY JO *(Assenyalant la pantalla)*

Tres femelles armades amb llances.

DR. STEVENSON *(Molt seriós)*

Pals.

MARY JO (*Corregint-lo*)

Armes. Heu vist com elles mateixes les esmolaven amb les seves pròpies dents. Són armes punxants semblants a les llances.

DR. STEVENSON

Que sigui una arma depèn de per a què s'utilitzi. Una llança serveix per llançar-se, com el seu nom indica.

MARY JO

Molta atenció. Què veuen?

Al vídeo s'observa com la JÚPITER introdueix la llança a l'interior de l'arbre i hi atia insistentment alguna cosa que no veiem i que és a l'interior de l'arbre.

RALPH (*Emocionat*)

Estan atacant el gàlag al seu refugi.

DR. STEVENSON (*Sec*)

Estan ficant el pal per un orifici d'un tronc buit.

SOPHIE (*Interessada*)

És una partida de caça organitzada per atrapar un gàlag.

DR. STEVENSON

Ximpleries. S'estan divertint a costa del gàlag i prou.

I en aquells moments, a la pantalla, es veu clarament com un mico petit de l'espècie gàlag intenta fugir del forat de l'arbre i, de sobte, la MIMÍ, l'enganxa pel coll i li arrenca el cap d'una mossegada. Les tres ximpanzés, amb molta alegria, celebren el seu triomf i es reparteixen les despulles.

El DR. STEVENSON, el RALPH i la SOPHIE, es tapen la boca amb una mà i deixen anar un crit. No s'ho esperaven.

SOPHIE

L'han caçat!

RALPH

Se l'han halat!

DR. STEVENSON (*Intentant somriure i traient-li importància*)

Bah, ha estat una casualitat. El gàlag ha sortit i han aprofitat per menjar-se'l. És una lllaminadura.

MARY JO

Això no és veritat, no és cap casualitat. Això és una cacera amb armes.

DR. STEVENSON

Quina ximpleria! Els únics que cacen són els mascles. Les femelles recollecten.

SOPHIE (*Murmurant*)

I fan croquetes i planxen.

MARY JO (*Tretze són tretze*)

Això no era una patata, era una bestiola. I l'han caçat.

DR. STEVENSON

Per caçar es necessita una mínima intel·ligència i capacitat de planificació.

RALPH (*Atrevint-se*)

Està suggerint que les femelles no són intel·ligents?

SOPHIE (*Ofesa*)

Que les femelles no planifiquem?

El DR. Stevenson en té prou amb dedicar-los una simple mirada assassina per fer-los callar a tots dos. La MARY JO, en canvi, no calla.

MARY JO

Elles saben que el pal afilat serveix com a arma. I s'han organitzat sota les ordres de la femella més vella. (*Assenyalant*) Aquesta tan grani tan imponent amb l'espatlla blanca. Probablement tingui molta edat i molta autoritat.

El DR. STEVENSON apaga l'ordinador i guarda el llapis de memòria al seu calaix, que acte seguit tanca amb clau.

MARY JO (*Espantada*)

Què fa? Aquest material és meu.

DR. STEVENSON

S'equivoca. Tot el que succeeix en aquest centre és responsabilitat meva. Em quedaré aquest material per a estudiar-lo a fons i ja veurem. Qui sap si, potser, fins i tot puc escriure'n un articulet perquè el publiquin en una revista escolar. No dona per gaire més. Però li he de dir que vostè té molta imaginació, senyoreta Mary Jeji.

MARY JO (*Farta*)

Mary Jo, em dic Mary Jo!

DR. STEVENSON

Doncs bé, senyoreta Mary Jo, ho he dit bé?

MARY JO

Ara sí.

DR. STEVENSON

Llàstima, perquè no podré tornar a dir-ho bé gaires vegades més. Ara mateix, la Sophie li buscarà un bitllet de tornada al seu país.

Tots expressen el seu disgust pel que acaba de dir el DR. STEVENSON. La MARY JO, a més de disgustada, està molt enfadada.

MARY JO

Com?

DR. STEVENSON

El que ha sentit. Vostè és una investigadora pèssima i no respecta les ordres del cap, que soc jo. Li vaig prohibir explícitament apropar-se al ximpanzés i vostè ha tingut la barra de desobeir-me i filmar-los. Rescindeixo el seu contracte, o l'acomiedo, com prefereixi.

MARY JO (*Desconcertada*)

Però..., però..., això no pot ser, em vaig pagar el bitllet de tornada jo mateixa, no puc marxar ara, el Samba i jo hem fet un descobriment fabulós.

DR. STEVENSON

Pel que fa al Samba...

MARY JO (*Saltant com una lleona*)

El Samba, ni tocar-lo!

DR. STEVENSON

Doncs vostè decideix: si no se'n va per la seva pròpia voluntat, el Samba es quedarà sense feina.

La MARY JO mira el SAMBA afligida. El SAMBA prem els punys, rabiós, tot i que no pot fer-hi res.

MARY JO

Està bé, marxaré. Però necessito una setmana per arreglar les meves coses.

DR. STEVENSON

Perfecte, Sophie, encarregui's del bitllet de la senyoreta Mary Jo. Ho he dit bé? (*Somriu*) Quina llàstima, ara que ja em sé el nom.

16

Sota la pluja

Plou. Plou a bots i barrals, com diu la meua àvia. Plou com si els núvols fossin globus d'aigua i explotessin sobre els nostres caps. Plou tant que crec que el riu creixerà, pujarà fins a les capçades dels arbres i m'ofegaré.

Els meus amics, el Samsó i l'Estrella, no s'immuten, salten i juguen sota la pluja i em conviden a afegir-m'hi.

Jo, que estic tremolant i aclofat sota un arbre frondós, intentant buscar aixopluc, els envejo per estar tan tranquils. Els trons ressonen com petards i els raigs cauen pertot arreu, però a ells no els importa.

Se'ls afegeixen el Mercuri i la Lluna, aviat apareixen l'Angus i el Ploramiques. I l'Urani i el Saturn...

«Què dimonis!», em dic. «Jo també!».

I m'afegixo als meus amics dansant sota la pluja i corrent com un cadell humà, que és el que soc.

És com jugar a fet i a amagar, sota la dutxa i amb el terra del bany mullat i relliscós. Pots agafar impuls i assajar una relliscada de derapatge de Fórmula 1, pots rebolcar-te sobre el fang, quedar fet un fàstic i després posar-te dempeus per netejar-te sota el raig de pluja, pots saltar i giravoltar fins a marejar-te.

És molt divertit.

I a més, m'he tret el fred i la por de sobre.

Al cap d'una estona estic tan animat que intento fer una roda (a l'escola podia), i una vertical, (que no he pogut mai). Tots m'imiten, cauen com jo, i riuen fins que els fa mal la panxa.

Aquest tipus de xàfec dura poc, han estat vint minuts, tot i que vint minuts d'upa. Ara

l'aigua cau suau, sense que es noti. I de sobte, surt un raig de sol i, com que encara plovisqueja, treu el cap un arc de Sant Martí preciós.

Diuen que al final de l'arc de Sant Martí hi ha un tresor amagat, això he sentit. Iestic tan boig que fins i tot podria convidar els meus amics a buscar-lo. Aquí tot és possible.

Quina bogeria!

«Això és la selva —em dic—, per això no m'avorreixo».

Però una sospita molt sospitosa enfosqueix la felicitat de fa uns segons.

Què deu haver passat amb les pàgines del llibre?

Deuen haver resistit la tempesta?

Surto disparat, sense dir paraula a ningú (és un dir), i arribo, fent una carrera esbojarrada, fins a on vaig deixar l'última pàgina. Busco i torno a buscar.

RES DE RES.

No ha quedat res. Ni un trist bri de paper. El full 197 s'ha fet miques sota el xàfec i se l'ha endut el corrent fet grumolls.

El meu rastre perdut.

El meu camí de llibre engolit per l'aigua.

Hauria d'haver pres nota del conte del Poltzet. Recordeu què va passar amb les molles de pa? Que se les van menjar els ocells.

Doncs això.

La Mary Jo mai em trobarà.

Ara sí que em puc donar per perdut.

TERCERA PART

EXT/DIA - SELVA

La selva sembla un fangar. La MARY JO i el SAMBA caminen amb dificultats i estan empastifats fins a les orelles. La MARY JO, amb cara de desesperació, remena inútilment amb un bastó intentant trobar alguna cosa.

MARY JO

Inútil, tot és inútil. Se les ha emportat l'aigua. No queda ni una pàgina.

SAMBA (*Desanimat*)

Les petjades també. No hi ha cap rastre del grup de *ximpas*.

La MARY JO es deixa caure a terra, abatuda, sense importar-li quedar feta un fàstic, i s'aguanta el cap amb les mans.

MARY JO (*Trista*)

Deixem-ho córrer. No vull que t'acomiadin i els teus fills es quedin sense menjar.

SAMBA

Soc aquí pels meus fills.

MARY JO (*Aixeca el cap*)

Ara sí que no ho entenc.

SAMBA

A part de donar-los de menjar, també intento donar-los dignitat. El Dr. Stevenson me l'havia pres tota.

MARY JO

Com pots dir això? Ets mil vegades millor que aquest pseudoprofessor. Et coneixes la selva com la teva pròpia mà i pots donar lliçons sobre primats a qualsevol universitari. Per què no vas amb el cap més alt?

SAMBA

Perquè soc negre, perquè visc en un país pobre, perquè no tinc estudis...

MARY JO

Prou! Calla ja! No vull sentir-te. Si jo dirigís aquest centre d'investigació, et faria responsable del treball de camp. Tu solet te'n surts de sobres.

SAMBA

Podries ser una bona directora.

MARY JO (*Riu*)

Jo? Estàs boig?

SAMBA

Una mica, si no, no seria aquí amb tu.

MARY JO

Soc *tonta*, vam fer un descobriment meravellós i ja no existeix. Per què? Per què no vaig tenir la precaució de guardar una còpia d'aquell vídeo?

SAMBA

A mi tampoc se'm va acudir, ja som dos *ton-tos*, i diria que amb dificultats.

MARY JO (*Pessimista*)

Només tenim tres dies, no aconseguirem tornar a filmar per segona vegada unes felles caçant. Ni tan sols sabem on és el grup.

En aquell moment, se sent un soroll molt estrany que els fa posar-se drets. Una espècie de xiulet, o un timbre.

SAMBA

Sembla, sembla...

MARY JO

Un despertador!

SAMBA

Impossible. No hi ha despertadors a la selva.

MARY JO (*Esperançada*)

Si tenien una llanterna, bé poden tenir un despertador. No creus?

El SAMBA somriu i escolta amb atenció fins que en troba la procedència.

SAMBA (*Assenyalant*)

Per aquí. Anem!

Sorpresa

Han passat dies i ja no em cou tant la pèrdua del llibre. Sé que abans m'importava molt trobar de nou la Mary Jo i veure la meva família, però em distrec amb les novetats, que n'hi ha i moltes, amb la supervivència, que no és fàcil, i amb les preocupacions.

La meva preocupació més gran és la Júpiter. N'estava molt orgullós perquè va aprendre a caçar soleta i a fabricar llances amb les dents. I no només això. Va ensenyar a caçar a les seves amigues, que són superllestes i que en van aprendre en un tres i no res.

El Goliat, com fa sempre, es va posar verd d'enveja, els va robar les llances i les va llençar al riu.

Ara la Júpiter, que s'ha fabricat una altra llança ella soleta, ha desaparegut i no la trobo per enlloc. Els últims dies no era la mateixa, li costava moure's i no reaccionava amb la rapidesa d'abans. Em va passar pel cap que estigués malalta i la vaig estar observant. Es passava moltes hores quieta, sense moure ni una cella. Li vaig portar menjar, tot i que no semblava tenir gana.

Fa dos dies que no la veig i començo a estar preocupat, molt preocupat. És normal, ella també ho estaria per mi.

I si li ha passat res? Aquí a la selva poden passar milions de coses. Se't pot menjar un cocodril, una pantera o un lleó. Pot picar-te una aranya verinosa o una serp mortal, o pots caure al parany d'algun caçador furtiu com els que es van dur el Panxut.

I, posats a pensar desgràcies, pot fer-te mal algun fatxenda busca-raons sense entranyes. I se m'acut un nom: Goliat.

He fet un tomb pels voltants, per veure si la trobava, i m'he endut el meu despertador

amb mi. M'he anat allunyant en cercles mentre el feia sonar sense cap èxit. Res de res.

Un matí inútil, un matí perdut, fins que, en tornar al meu grup, m'ha semblat sentir-la, com si respongués a la meva crida.

He insistit i l'he tornada a sentir.

Sí, era la seva veu. Una veu una mica apagada, com si no pogués cridar. L'he seguida i he arribat fins a l'arbre on es trobava, voltada pel grup que semblava encantat. La Júpiter es gronxava damunt d'una branca, somrient, i semblava la mar de feliç.

«Buuf, està bé», m'he dit més tranquil, però quan he intentat abraçar-la, ha aixecat el cap i m'ha advertit amb un esbufec que no m'hi acostés. M'he quedat immòbil.

No estava sola.

Tenia un bebè a coll. Vull dir un mico petit, o un minimico acabat de néixer. Era minúscul, diminut.

Quina sorpresa que he tingut!

I ho he entès tot. La seva panxota, la seva falta d'agilitat, la seva malenconia. Que bur-

ro que soc, estava embarassada i a punt de parir.

La Júpiter ha sigut mare, o sigui que tinc un germanet o una germaneta. Impossible saber-ho, de moment, perquè no em deixa acostar-m'hi. La Júpiter només deixa que la toqui la Mimí, que deu ser la seva filla, i la pentini i la renti, mentre ella s'ocupa del petitó. Els altres *ximpas* estan embadalits mirant el nouvingut. Els agrada molt la novetat i es nota que veuen la Júpiter amb uns altres ulls, com si fos més important que abans.

Se m'ha fet un nus a l'estómac i he tingut la sensació que la Júpiter ja no m'estima, però només ha estat això, una sensació. De seguida, amb una ganyota d'amabilitat m'ha convidat a acostar-m'hi i, molt afectuosa, m'ha presentat el meu germanet, que ha resultat ser una germaneta.

És preciosa, li he posat Venus, com el planeta que es veu al cel, perquè és petitona i brillant.

No és meravellós?

Estic tan emocionat que he deixat oblidada la meva motxilla al seu costat, he baixat agafant-me a una liana, he saltat a terra i he corregut cap al riu per omplir un coco i portar-li aigua, que semblava força assedegada per l'esforç.

I ja se sap que a la selva no pots confiar en res ni en ningú.

PLAF.

El Goliat, que devia ser a l'aguait, ha saltat des d'una altura de més de sis metres, com una bomba-huracà i s'ha plantat davant meu, barrant-me el pas.

Em buscava, estava esperant el seu moment i, per fi, l'ha trobat.

S'ha fet gros tibant el cap amunt, com si fos la Torre Eiffel, amb el pelatge estarrufat i els ullals a la vista, s'ha colpejat el pit amb ràbia i ha deixat anar el crit més amenaçador i despietat que he sentit al llarg d'aquests dies.

Us ho tradueixo:

«Ja et tinc, petit inútil de cadell humà. Et faré carn picada. La Júpiter ja no et defensarà».

He vist clar que era una qüestió de vida o mort. El Goliat agafava la directa i amb mi ho tindria facilíssim. No era adversari per a ell.

I jo, que soc mut i que fa un munt d'anys que no dic una sola paraula i que encara que em peguin, que em treguin la cadira, que m'enfonsin a la piscina o que em ruixin amb aigua freda, no dic ni mu, he fet un crit de por que tenia amagat a dins, al fons del meu interior, des de feia molt de temps. Exactament, des que vaig caure al fossat dels lleons.

El meu crit volia dir en el llenguatge dels *ximpas*: «Auxili, socors, ajudeu-me!».

Amb la meua mare Júpiter fora de combat, el grup era la meua última possibilitat.

EXT/DIA - SELVA - CAPÇADA D'UN ARBRE

Dalt de la capçada d'un arbre, la MARY JO intenta inútilment agafar-se a les branques tot estirant el cap i guaitant al buit, amb el perill de caure a terra.

MARY JO

No veig res!

SAMBA

Estem mal ubicats. Tot succeeix al voltant d'aquell arbre, el de l'esquerra. Ho veus?

MARY JO

Ho hem de filmar. Quin crit! Què deu ser tot aquest cacau?

SAMBA

No és normal. Ha passat alguna cosa inesperada. El mascle ha reptat algun membre del grup. Has sentit el desafiament? Són a punt de lluitar.

MARY JO

Ohhh! Quina ràbia! Tanta estona esperant

i ara que per fi passa alguna cosa no veiem un pebrot. Hauríem d'aconseguir arribar a aquell arbre.

SAMBA

T'atreveixes a saltar?

MARY JO

És impossible, no tinc ales.

El SAMBA li ofereix una liana.

SAMBA

Amb això.

MARY JO

Estàs boig?

SAMBA

Tots dos estem una mica bojos, recordes?

La MARY JO mira cap a terra, té vertigen, s'empassa la saliva i accepta la liana que li ofereix el SAMBA.

MARY JO

Serà millor que no m'ho pensi gaire.

18

Dolent, dolent, dolent

Un segon pot ser etern i això és el que m'ha passat a mi en acabar de proferir el meu crit. El segon que l'ha seguit ha estat el més llarg de la meva vida.

Podien passar tres coses:

- a) Que no acudís ningú.
- b) Que acudís algú.
- c) Que acudissin molts.

I en aquest segon, he passat de la possibilitat a a la b , i de la b a la c . En un obrir i tancar d'ulls, m'he vist voltat d'una rotllana amistosa de *ximpas*, gairebé tot el grup, que venien a ajudar-me. Dic *gairebé tot* perquè faltava la més important, la meva mare Júpiter.

El més curiós és que qui ha arribat primer han estat les femelles: l'Angus, la Mimí i la Lluna. Totes tres anaven armades amb les seves llances, totes tres feien ganyotes agressives al Goliat, cridaven i em defensaven. M'he emocionat.

El Goliat no els ha fet gens ni mica de cas i no s'ha molestat ni a aturar-se, ha avançat un pas cap a mi i ha estès la mà. La mà del Goliat, que és com una pala excavadora, m'ha agafat i m'ha llançat a gran distància. Ha fet un llançament de nen com si fos una pilota de tennis. He volat pels aires i he aterrat a terra, uns quants metres més enllà, de morros. El cop ha estat brutal. M'ha quedat la boca plena de terra, el nas aixafat, els genolls pelats i el cap com un bombo. No em podia moure de l'impacte i creia que el Goliat vindria a rematar-me. Per això he tancat els ulls i esperava resignat l'embranchida final. Era incapaç de defensar-me.

Però el Goliat no m'ha caigut a sobre. S'ha quedat paralitzat per un rugit aterri-

dor que ha silenciats el murmuri de la jungla.

—Miserable cuc envejós. Deixa en pau el meu cadell humà.

Era la Júpiter, que amenaçava el Goliat des de la capçada dels arbres. A mi se m'han eriçat els pèls del clatell.

—Ves-te'n ben lluny. Ja no et respecto.

El Goliat ha reaccionat amb ràbia, ha cridat que ell és el cap i que esclafarà el cadell humà, que soc jo.

Però no ha pogut. No l'hi han permès la Mimí, l'Angus i la Lluna que han començat a punxar-lo amb les llances i aviat s'hi han sumat molts més: el Samsó, el Mercuri, l'Estrella i el Saturn.

Jo no he intervingut i m'he quedat a terra, mig estabornit. Des dels metres que em separaven de l'esbroncada he pogut veure com el cercle al voltant del Goliat s'anava estrenyent, estrenyent i he pogut sentir els seus xiscles, i els crits furiosos del grup fins que, finalment, he vist la Júpiter, acostar-se

al lloc de la batalla amb una llança a la mà i el nadó agafat al seu pit.

Tot i no tenir seient a primera fila i no veure-ho de prop, ho he entès tot. La Júpiter ha fet fora del grup el Goliat i tots l'han secundat. Més o menys s'han dit floretes com aquestes:

Júpiter: *Estàs acabat.*

Goliat: *Aparta, soc el vostre cap.*

Júpiter: *Ja no. Ara mano jo.*

Goliat: *Soc el més fort.*

Júpiter: *No és veritat. Som molts. Estem farts de la teva crueltat.*

Angus: *Les nostres cries no estan segures.*

Mimí: *Ets un inepte.*

Mercuri: *No et necessitem. Jo seré millor cap que tu.*

Samsó: *No tornis per aquí.*

Júpiter: *Si ho fas, t'atacarem.*

Era una cridòria, però us asseguro que per aquí anaven els trets. Jo reconeixia les veus, i els udols i els tons, i sabia que tots l'hi tenien jurada, al Goliat.

I amb alguna esbatussada i alguna mossegada, el Goliat, després de resistir sense gaire convicció, ha acabat per abaixar el cap i s'ha sotmès a la Júpiter, al Mercuri i a tot el grup.

Quin gust veure'l ajupir-se, demanar perdó i suplicar per la seva vida.

La Júpiter ha vençut!

Increïble. Perquè després els diguin animals salvatges i comentin que que bèsties que són. El Goliat, amb el cap cot, ha fet mitja volta i s'ha internat dins la jungla.

Per una vegada a la vida he entès allò de «la unió fa la força».

I, ves per on, ho he hagut d'aprendre a la selva.

EXT/DIA - SELVA - CAPÇADA D'UN ARBRE

La MARY JO, amb les galtes enceses de l'emoció, contempla el vídeo i l'ensenya al SAMBA.

MARY JO

És al·lucinant! Les femelles ataquen conxorxades el mascle alfa. La matriarca el repta amb un nadó a coll i els joves s'afegeixen a la revolta. El mascle alfa vençut pel grup i expulsat. Brutal!

SAMBA (*Preocupat*)

Ara no és el moment de mirar-lo, hem de sortir d'aquí.

La MARY JO torna a mira el terra i s'agafa d'una branca.

MARY JO

Això de la liana per una vegada passi, però dues...

SAMBA

Atenta. Segueix les meves passes i fes el que jo faci. Hem d'arribar fins al tot terreny sense ser vistos. Si ens pesquen, ens trituren. Estan molt excitats.

MARY JO

No m'espantis.

SAMBA

Ho sento, no et puc mentir. Ens trobem a l'ull de l'huracà.

La MARY JO guarda acuradament la càmera dins la seva motxilla i pren aire.

MARY JO

Digue'm que aquest vídeo és la bomba.

SAMBA

Aquest vídeo és la bomba.

MARY JO (*Tràgica*)

D'acord, baixem, estic disposada a morir per ell.

El sol contra el vidre

«**E**stic salvat i m'he lliurat d'una bona»,
m'he dit movent un a un els dits de
les mans i els peus, i aixecant amb cura ara
una cama, ara un braç.

Estic sencer i he sobreviscut al Goliat, que
ja és molt.

La veritat és que he resistit prou bé. Amb
la quantitat de mastegots que m'ha fumut,
no m'ha trencat res. Dec tenir els ossos de
goma i la pell d'elefant, que ja no noto ni les
picades de les bestioles, ni les rascades, ni
els blaus. Però el millor de tot és que no he
agafat ni un refredat, i això que m'he remu-
llat com un ànec, he dormit al ras i sense co-
brellit i no m'he posat la jaqueta als matins.

Per flipar. El meu pare no s'ho creuria, ell que sempre està pendent dels virus, com més exòtics millor.

I quan per fi em llevo —mig marejat i una mica rebregat—, amb ganes de celebrar el triomf amb els meus amics, veig a la llunyania, a la part alta de la capçada d'un arbre, el reflex d'un raig de sol contra un vidre.

Em frego els ulls creient que veig pam-pallugues per culpa de la patacada. Però no. El sol xoca contra un mirall i brilla amb intensitat.

Un vidre a la selva? A la capçada d'un arbre?

Normal, normal, no ho és.

L'Estrella i el Samsó, contentíssims, em venen a buscar. Estan alegres i volen ballar i saltar i fer tombarelles per celebrar que ens hem lliurat del Goliat. Són així d'espontanis.

A mi en canvi em crida l'atenció aquest reflex, i els hi ensenyo. A ells tampoc els resulta familiar i s'esveren, qualsevol novetat a la selva, és molt excitant.

L'Estrella, que és la més curiosa, tot agafant-se a les lianes, s'allunya, per explorar, mentre que el Samsó i jo l'esperem jugant a atrapar-nos els peus i a trepitjar-nos l'ombra.

Estic ficat en el meu paper de ximpanzé quan l'Estrella torna i gira la truita en un instant.

M'assenyala a mi, i crida que a l'arbre hi ha algú com jo i fa ganyotes de rebuig i de perill. L'entenc, els de la meva espècie no som precisament bona gent, tots recordem el que li va passar al Panxut.

Decideixo espiar pel meu compte i m'acosto sigillosament cap al lloc on l'Estrella m'assenyala.

Veig dues figures humanes que baixen de la capçada d'un arbre. Un home negre, amb els cabells blancs, vestit amb bermudes i samarreta i una noia prima, dolça i de llargs cabells castanys, vestida amb pantalons caquis i amb una motxilla a l'esquena. Segurament porta la càmera que reflectia el sol i que m'ha permès descobrir el seu amagatall.

Caic a terra de l'ensurt.

És la Mary Jo!

L'Estrella i el Samsó s'adonen de la meva sorpresa i em fan ganyotes perquè m'aixequi i marxi amb ells. No els agraden aquests humans.

I jo, jo no sé què fer. Les comes em porten cap a la Mary Jo, però els meus amics, els ximpanzés, m'estiren dels braços.

Estic en un dilema.

La Mary Jo s'allunya en una direcció i el meu grup de ximpanzés marxa en la contrària.

I jo ... sense saber si soc un nen o un ximpanzé.

M'esbocino i el cor se'm fa miques. La meva família, que potser estan plorant-me, desesperats, se'm fa més present que mai. Escolto la cançó que em cantava la mama per adormir-me, el conte que m'explicava el papa, les bromes que em feia la Lulú. I sento una pena molt gran que m'empeny a tornar amb ells i abraçar-los ben fort.

Però en voler seguir-los, a la llunyania hi veig la meva mare Júpiter, que fa moixaines a la meva nova germaneta Venus, i el Plo-ramiques que li acarona el caparró, i l'Estrella i el Samsó que es gronxen a les lianes. I també sento pena, i de les grosses, per voler abandonar-los i deixar-los enrere.

No sé què fer. Sé que faci el que faci, estaré trist, però haig de prendre una decisió.

Vosaltres què faríeu?

EXT/INT/ DÍA - TOTTERRENY

El SAMBA està accionant una ràdio vella del tot terreny que comunica amb el centre d'investigació. Marca uns números i espera. Se sent el so d'un timbre.

SOPHIE OFF

Aquí Sophie, algun problema? Canvi.

SAMBA

Aquí Samba, a la Zona A, localització 2 punt 6. Cap problema, però hi ha novetats. Us passo la Mary Jo, canvi.

MARY JO

Aquí Mary Jo. Tenim una bomba de rellotgeria de les bones. Canvi.

RALPH OFF

Aquí Ralph. Quatre pinzellades per a fer-nos una idea de la importància. Canvi.

MARY JO

Aquí Mary Jo, vuit minuts de filmació amb primers plans de les femelles del Grup de la Llanterna enfrontant-se al mascle alfa. Baralla de la femella cap armada amb una llança i expulsió del mascle amb el suport de tot el grup. Canvi.

RALPH I SOPHIE OFF (*Crits d'alegria*)

Uaaaaaaaaaaaaa!

SOPHIE OFF

Aquí Sophie, avui comença una nova era. Visca les ximpanzés, visca la Mary Jo, visca el feminisme, visca...!

RALPH OFF

Aquí Ralph, la Sophie ha embogit i no pot pensar amb el cap fred. Us aconsello dirigir-vos al *resort* i penjar tan aviat com pugueu el vídeo a la xarxa. Canvi.

MARY JO

Aquí Mary Jo. Entesos. Ni una paraula al Dr. S. Canvi.

SAMBA

Aquí Samba. Calculo tres hores màxim.
Porteu-nos alguna peça de roba decent.
Estem fets un desastre. Canvi i fora.

*La MARY JO es mira i a continuació mira el
SAMBA. Tots dos tenen un aspecte deplorable.*

MARY JO

Doncs no me n'havia adonat, amb tantes
emocions...

*El SAMBA posa el motor en marxa i tots dos
somriuen i toquen les mans.*

20

De tornada

Estic plorant a llàgrima viva i corrent selva a través, rere les petjades de la Mary Jo i el seu guia.

Fa tan sols uns minuts que acabo d'abandonar el meu grup de *ximpas*, la meva família de la selva. Els he dit adeu, després d'abraçar-los un a un, amb força, i quan els estrenyia, salvatgement, els transmetia tot el meu amor i el meu agraïment. Era un comiat sense paraules, però superemotiu. Volia quedar-me amb el seu tacte, la seva olor, la seva veu i amb els records d'aquest temps únic que he viscut amb ells i durant el qual he après a menjar cucs, a dormir a la capçada dels arbres, a tenir amics, a protegir els més febles i a sentir-me estimat per tots.

Però crec que ells no m'entenien, no entenien que els estava dient adeu, no podien saber que potser no ens tornarem a veure mai més. I això em feia plorar més fort encara. Ni tan sols tinc una foto de tots ells per posar-la a la meva habitació i desitjar-los bona nit abans d'anar-me'n a dormir.

Sento el so del cotxe que arrenca i m'afanyo per por que marxin sense mi. He perdut massa temps amb el comiat i ara, que ja estic decidit a tornar a la civilització, arribaré tard.

No, aquesta vegada no, una altra vegada, no! He de fer-me sentir, han de saber que soc aquí! I del fons de la meva gola surt un crit de ximpanzé, un crit d'alerta, d'avís, del que sigui, però un crit.

Hiiiiiiiiiiiiiiiiiiii!!!

El tot terreny s'atura d'una frenada i sento la veu de la Mary Jo.

—Aquí!

Surto a tota velocitat de la selva, corro cap a ells i em fonc en una abraçada amb la Mary Jo.

—Dani! Quina sorpresa! Quina alegria veure't!

I m'abraça i m'amanyaga contra el seu pit, com feia la meva mare Júpiter, i m'acarona els cabells amb tendresa.

—Au, au, ja ha passat tot, no ploris. Ets amb mi i jo et portaré amb la teva família. Aquest és el Samba i condueix molt bé.

Ja està, ja estic de tornada amb els meus. He pujat al tot terreny abraçat a la Mary Jo i tremolant com un ocellet. Sabia que, quan el jeep es posés en marxa, m'allunyaria d'aquell lloc màgic i deixaria enrere un món on m'havia sentit estimat, respectat i acceptat.

He tancat els ulls per no veure-ho, i, tot i així, no ha estat fàcil separar-me dels meus amics. Us podeu imaginar el nus que se m'ha fet a la gola en saber que m'allunyava de la meva mare Júpiter, de la meva nova germaneta Venus, dels meus amics de l'ànima, l'Estrella i el Samsó, i de tots els altres *ximpas* que em resultaven més familiars i més simpàtics que els meus veïns d'escala, els

que em renyen a l'ascensor per menjar pipes i que es queixen als meus pares perquè xuto la pilota al replà.

Ha estat com deixar enrere un poble d'estiueig entranyable. Aquesta era la sensació que sentia mentre m'allunyava amb jeep amb la Mary Jo i agitava la mà des de la finestreta, amb llàgrimes als ulls. Deia adeu als meus cosinots i m'emportava els records d'unes vacances inoblidables.

A poc a poc, els *ximpas* s'han anat transformant en taques terroses fins a convertir-se en puntets i han acabat desapareixent, engolits per la immensitat de la jungla.

Que estrany que em sembla tot. El tot terreny, la música de la ràdio que posa el Samba, la postura de seure, el balanceig del vehicle, la veu de la Mary Jo i el contacte de la seva mà damunt del meu cap.

Sí, la Mary Jo és tan afectuosa com la Júpiter i s'ha alegrat un munt de veure'm. Ha cregut que m'havia perdut i ha donat per fet que no havia passat res que no tingués so-

lució. La seva veu humana, la primera que sento en un munt de dies, ha estat com un bàlsam per a les orelles, un regal.

—Oh, Dani, quina alegria, sabia que tornaríem a trobar-nos, Què t'ha passat? T'has perdut? Et veig una mica descollocat, però no et preocupis, no estàs ferit i tens bon aspecte. Quant et dutxis i et posis una mica de roba, estaràs com nou. Espero que els teus pares no estiguin preocupats per tu. Estàs sol? Ja m'ho semblava. Nosaltres anem al *resort*, que he de fer unes trucades urgents i enviar un vídeo per Internet. Ha passat una cosa meravellosa. Quina llàstima, no sé on tinc les gominoles.

Viatjo al costat de la Mary Jo al vehicle que condueix el Samba i, mentre em cruspeixo un entrepà de formatge que m'ofereix, i vaig fent bots sobre un seient, amb la tapisseria foradada i les molles trencades, la Mary Jo m'ensenya amb la seva càmera un vídeo en el que apareix el Goliat tustant-se el pit, imponent, amenaçador, busca-raons. El que no sap la Mary Jo és

que tota aquesta exhibició de força és un espectacle en el meu honor. I de sobte, surten a la pantalla la Mimí, l'Angus i la Lluna armades amb llances, disposades a defensar-me. Les veig aquí, a la pel·lícula i amb prou feines les reconec, però són elles, i també són ells l'Estrella, el Samsó, el Mercuri i... la Júpiter. Em brillen els ulls de l'emoció en veure-la tan dreta, tan valenta, tan orgullosa defensant-me a mi, el seu fill adoptiu, amb la petitona Venus agafada al seu pit. I penso que no la veuré créixer i que no hi seré quan caigui per consolar-la.

I esclato a plorar angoixat.

La Mary Jo em mira amb aquells ulls de mel que em commouen

—Oh, Dani, oi que és bonic? Els febles contra els forts. Ets un noi molt sensible, per això m'agrades.

M'abraça, i jo em deixo estimar i deixo el cap damunt el seu pit per tranquil·litzar-me amb el so del seu cor. Bum-bum. Un so meravellós.

Us havia dit que la Mary Jo és adorable?

EXT/DÍA - RESORT

La SOPHIE, vestida de cap a peus de color violeta, ofereix roba a la MARY JO i al SAMBA. La MARY JO mira i remira el vestit que té a les mans. Està molt estranyada.

MARY JO

D'on l'has tret?

SOPHIE

Model *parisien* de fa vint-i-cinc anys. L'alta costura mai passa de moda. És de quan jo pesava vint i cinc quilos menys. Et quedarà de fàbula, estimada.

MARY JO (*Tímida*)

Però..., però..., jo no necessito anar tan mudada.

SOPHIE

I és clar que sí, estimada, mai sobra l'elegància. Avui sortiràs a molts mitjans i has de causar una bona impressió. I aquesta camisa i aquests pantalons del Dr. Stevenson, que tenia per planxar, són per a tu, Samba. També t'entrevistaran.

MARY JO

Quins mitjans? Quina entrevista?

SOPHIE

Els que he convocat per a la roda de premsa.

MARY JO (*Espantada*)

Una..., una roda de premsa?

SOPHIE

I és clar que sí. (*Li dona una clau*) Aquest és el teu bungalow perquè et dutxis de gust i et vesteixis. I aquest altre, Samba, és per a tu.

SAMBA (*Estranyat*)

Per... per a mi?

SOPHIE

Et dius Samba o no?

El SAMBA agafa la clau amb timidesa i agraeix a la SOPHIE el seu gest amb un somriure.

SOPHIE

I per si no us hi havíeu fixat, vesteixo el color del feminisme. Visca les femelles ximpanzès!

El RALPH surt de la recepció de l'hotel seguit d'una noieta que no li treu els ulls de sobre i que no és altra que la Lulú.

Ell vesteix una camisa groga i porta uns pantalons llargs acabats de planxar que es nota que li molesten per la falta de pràctica.

La MARY JO, en veure'l, es duu la mà a la boca.

MARY JO

Oh, no! T'has vestit de groc!

RALPH

No em queda bé? La Sophie m'ha dit que estava molt guapo.

La SOPHIE també s'esgarrafa.

SOPHIE (A la Mary Jo)

Ho sento, estimada, no se m'ha acudit que...

RALPH

Es pot saber què passa?

MARY JO

El groc porta mala sort.

El RALPH esclata a riure.

RALPH

I un rave. El vídeo ja és viral, l'han vist més d'un milió i mig de persones i estan arribant correus des d'un munt d'universitats. O sigui que...

No continua parlant. Tots s'han quedat muts mirant com el jeep tot terreny conduït pel DR. STEVENSON entra al ressort i aparca davant mateix d'on es troben ells.

21

Un mes

No tenia ni idea de quants dies havien passat des que vaig sortir del *resort* amb la meva família. A mi m'ha semblat molt temps, però al final ha resultat ser només un mes.

Deu ser que en el món dels ximpanzés els mesos són molt intensos.

En el món de la meva família, també.

El vehicle de la Mary Jo ha arribat al mateix temps que el del safari de la meva mare. La Mary Jo, en veure'ls, s'ha alegrat per deixar-me en bones mans i m'ha demanat que la disculpés amb la meva mare perquè tenia molta pressa per enviar el vídeo per Internet. M'ha promès que ens veuríem més tard.

Jo he baixat del cotxe de la Mary Jo, amb les cames tremoloses, i m'he acostat a la mama, que estava descarregant la seva maleta amb el braç esquerre ja que el dret el duia enguixat. I en tenir-la al davant, tan a prop, se m'ha posat la pell de gallina i m'he adonat de fins a quin punt l'havia trobat a faltar, encara que fos tan imprevisible i tan boja per anar-se'n sola de safari o saltar al fossat dels lleons per salvar-me la vida.

M'he quedat garratibat sense saber com reaccionaria en veure'm després de tant de temps i, a sobre, fet un porc, mig despullat i ple de blaus. Però la meva mare, convençuda que jo m'havia quedat tot aquest temps amb el meu pare al *resort*, ha xisclat d'alegria, com feia la Júpiter, m'ha saltat al coll i m'ha abraçat fins a ofegar-me, i vinga fer-me petons, sense importar-li que estigués brut o que fes pudor. Després m'ha dit que estava molt *guarret*, que ja tocava canviar-me els calçotets i que semblava un petit salvatge, però que la vida a l'Àfrica em provava.

—Estàs guapíssim, Dani, fill.

No m'ha fet preguntes, ja sap que no em molesto a contestar-les. Això de la llengua de signes és una mica pesat i jo només li he respost que m'alegrava molt de veure-la —que és la pura veritat— i li he preguntat què li havia passat al braç perquè tenia franca curiositat.

No m'ha pogut respondre. En aquells moments, han sortit el papa i la meva germana del bungalou i, en veure'ns junts, han suposat que havíem arribat del safari i se'ns han tirat a sobre mentre ens metrellaven a preguntes i ens marejaven amb mil i una històries.

El meu pare m'ha tustat l'esquena i m'ha dit que feia pudor, que havia crescut i que em veia canviat i més fort. I la meva germana Lulú s'ha tapat el nas sense fer-me ni un petó i m'ha deixat anar que s'ho ha passat genial sense mi, tot i que m'ha trobat a faltar perquè no sabia amb qui ficar-se.

I s'han posat a xerrar pels descosits. Jo, amb l'emoció a flor de pell per tornar a sentir les seves veus i veure les seves cares, els

he escoltat amb atenció, com faig sempre, girant el cap cap a un i cap a l'altre. Exactament com en un partit de tennis.

He acabat amb torticoli. La meva família es trepitja quan parla i es baralla per tenir la paraula, per això els faig més aviat nosa.

Durant aquest mes han passat moltes coses: la Lulú ha trencat amb l'australià, el meu pare ha fundat una ONG per la defensa de la selva tropical i la meva mare va patir un accident en caure d'un arbre i li falta un dit perquè se'l va menjar una hiena quan li va oferir un cacauet. Afortunadament, era el dit petit i ha dit que no li va fer mal i que el petit no li feia falta, tot i que joestic content de no haver-ho vist.

La meva mare, encara molt enfadada amb la hiena, ha jurat no tornar mai més de safari. El meu pare, en canvi, ha decidit tornar cada any a l'Àfrica per lluitar pels drets dels arbres tropicals.

Sembla ser que no s'han comunicat ni un sol dia —per sort meva—, perquè el papa i la Lulú visitaven ONG i gaudien de la vida

a Nairobi. I la mama, que es va molestar un parell de vegades en intentar localitzar-los al *resort*, va acabar per deixar-ho córrer.

Els papes es somriuen, es fan petonets i reconeixen que després d'un mes sense veure's s'estimen una mica més. Deu ser que la distància és la millor medicina.

La Lulú, per donar la nota, ja no vol fer-se un *tattoo* al melic i ara el seu somni és viatjar al Canadà. Diu que està farta de la calor i ha decidit que li encanta el fred, per portar la contrària al meu pare.

Buf. No han descobert la meva absència, cosa que no m'ha fet del tot feliç perquè vol dir que potser no els importa que hi sigui o que no hi sigui. Ningú m'ha preguntat res, tots dos suposaven que havia estat amb l'altre, i jo no he volgut molestar-los amb les meves històries. Pensant-ho bé, encara que els expliqués el que m'ha passat, no em creurien. Així doncs, m'he regalat una bona dutxa —que ja em en convenia—, m'he posat roba neta i seca i m'he estirat al llit. Ja sé que vaig dir que mai

més m'acostumaria a dormir en un llit, però m'equivocava. El cos té memòria i de seguida ha reconegut que el llit tovet i còmode era per dormir. M'he quedat fregit.

He obert els ulls quan ja s'havia fet fosc i, en sortir de la cabana, m'he topat amb una sorpresa.

El *resort* estava ocupat per càmeres de televisió, fotògrafs i premsa. No m'ha calgut preguntar, la Lulú ha vingut a explicar-m'ho molt esverada. Com la Lluna quan trobava menjar.

—Hi ha hagut un descobriment superguai. Es veu que han filmat uns ximpanzés salvatges i el vídeo s'ha fet viral i ho peta a les xarxes. Fixa't, fixa't que guapo és aquest becari ros, me'l menjaria amb formatge.

He mirat cap on la Lulú m'assenyalava i he clissat el grup d'investigadors. Eren peculiars, al davant hi havia un paio alt, vell i angulós, que somreia molt a la premsa i semblava encantat. Darrere seu, calladets i obedients, s'arraigaven la Mary Jo, amb un vestit blau molt bonic, el guia Samba, una mica encar-

carat dins de la seva camisa blanca, una senyora de color violeta i el becari que havia enlluernat la meva germaneta Lulú amb una camisa cridanera de color groc.

Semblava que l'acte era a punt de començar i ens hi hem apropat.

—Segur que és canadenc —ha xiuxiuejat la Lulú—, treballa amb la noia de l'avió, aquella que s'asseia al teu costat, la Mary Jo. A veure si me'l presenta.

Jo no escoltava la meva germaneta, només tenia ulls per a la Mary Jo, la filmadora del vídeo de ximpanzés que havia despertat tanta expectació. Me n'alegrava moltíssim per ella, es mereixia el reconeixement i l'aplaudiment. Es mereixia això i més.

La meva mare se'ns hi ha afegit entusiasmada per poder presenciar una cosa tan important.

—Han fet un descobriment increïble. Femelles caçadores que fan fora un mascle buscabregues i es comuniquen amb signes.

Visca la Mary Jo! Jo ja sabia que tenia talent.

El meu pare ens ha fet callar per sentir millor. Davant del micròfon, s'aclaria la gola el dandi presumit, que semblava ser el cap del grup.

—Senyores i senyors, bona nit, soc el Dr. Stevenson, em dirigeixo a vostès per comunicar-los que acabo de fer el descobriment més increïble de la primatologia dels últims anys.

Com? Ho he sentit bé? Estava dient amb tota la barra que el descobriment l'havia fet ell solet?

He buscat amb la mirada la Mary Jo i l'he localitzat en un racó, plorosa, escoltant amb el cap cot i la mirada fixa a terra. Al seu costat, amb les espatlles caigudes, el seu guia Samba, la senyora violeta i el becari ros.

No pot ser! M'he dit en silenci.

I en aquell moment, he vist una gàbia que empenyien uns empleats del resort amb un *ximpa* a dins. M'ha costat de reconèixer perquè no semblava el mateix, però era ell. Era el meu amic Panxut.

INFORME SOBRE CRIA DE XIMPANZÉ EN CAUTIVITAT

La cria de ximpanzé, d'uns set anys d'edat, es va trobar en bon estat de salut i amb sobrepès. Per les informacions de què disposem, pertany a un grup de ximpanzés poc estudiat, conegut com el Grup de la Llanterna.

El petit ximpanzé va ser confinat al garatge del Centre de Recerca de Primats per ordre del Dr. Stevenson, per procedir al seu estudi. Des del moment en què se'l va tancar dins d'una gàbia, el petit va canviar el seu comportament i va deixar de menjar.

La seva situació, quinze dies després, resulta preocupant.

He anat observant la seva evolució i anotant alguns dels seus comportaments anòmals.

1. *No menja absolutament res. Rebutja el menjar sistemàticament i amb prou feines beu per sobreviure.*
2. *Plora sense parar. Gemega i emet crits.*
3. *De vegades es queda en un racó de la gàbia amb els braços envoltant el cos, en posició fetal, i es balanceja constantment emetent sons repetitius.*
4. *S'arrenca el pèl. Gairebé no n'hi queda cap.*
5. *Reacciona amb pora la llum i als sons estranys. En aquests casos, el xiscle és més agut.*
6. *No dorm o dorm amb petites intermitències. Durant el son pateix malsons.*
7. *De vegades dona voltes circularment per la gàbia durant hores. Incansable. Ploriquejant.*
8. *No reacciona positivament a les mostres d'afecte ni a la llum solar.*

En general, el seu estat de salut ha anat empitjorant i el seu comportament és molt alarmanant.

Temo sincerament per la seva vida.

Signat: Ralph Taylor (becari del Centre)

Coses importants a dir

Si no hagués estat pel Panxut, no hauria passat el que ha passat.

El Dr. Stevenson, tot cofoi davant la premsa, estava robant descaradament el descobriment a la Mary Jo, al Samba i a tot el seu equip. Com feia el Goliat.

Tot d'una, ha picat de mans i ha aparegut la gàbia, empesa per dos empleats del *resort*, amb el Panxut a dins. I s'ha aixecat un gran enrenou entre els periodistes.

El meu amic Panxut tractat com un presoner! No m'ho podia creure, no era el mateix, estava xuclat, neguitós i molt molt espantat.

La Mary Jo, avergonyida per l'espectacle d'una cria de ximpanzé engabiada, s'ha

eixugat una llagrimeta. Jo no podia treure els ulls del meu amic, tancat entre barrots i amb senyals d'haver patit molt. Estava espantat i aclaparat pels flaixos, les veus humanes i el so de l'altaveu. Fins que, de sobte, m'ha vist i ha començat a saltar i a xisclar. S'enfilava embogit pels barrots fins a xocar amb el sostre de la gàbia i em demanava que el tragués d'allà, que tenia molta por.

Ningú ha entès ni una paraula i el Dr. Stevenson ha tranquil·litzat la premsa dient que, si bé era un exemplar violent, no podia fer mal a ningú perquè estava empresonat.

La Mary Jo s'ha tapat la cara avergonyida. El Samba intentava consolar-la amb un copet afectuós a l'esquena, la senyora violeta dirigia una mirada assassina al Dr. Stevenson, i el noi ros, de la camisa groc cridaner, ha començat a plorar a llàgrima viva. La imatge del Panxut presoner no despertava els mateixos sentiments entre l'equip, me n'adonava, d'això.

—He decidit conservar aquest ximpanzé jovenet en captivitat per estudiar el seu llenguatge particular.

El Panxut mirava el Dr. Stevenson i movia les mans desesperadament tot repetint una consigna. La meva germana Lulú ha estat la primera que ho ha dit en veu alta.

—Mentider! —ha exclamat.

La meva mare li ha donat la raó i també ha cridat.

—Està dient *mentider*.

I el meu pare ha assentit.

El Panxut estava dient a la cara del Dr. Stevenson una veritat com una casa.

El Dr. Stevenson és un mentider i per culpa de les seves mentides dos amics meus molt amics, el Panxut i la Mary Jo, estan patint i passant-ho malament. Seria molt covard per part meva no defensar-los.

Us preguntareu com?

I aquí la meva sorpresa, perquè quan m'aireco no tinc clar què passarà després. És un impuls. L'impuls de defensar els febles con-

tra el fort, el mascle vell i gran que es creu que és el millor, el que té més poder, més autoritat, més fama.

La mama intenta aturar-me i el papa no és capaç de reaccionar. Però jo ja estic al costat del Dr. Stevenson i, sense cap tipus de problemes, li arrenco el micròfon de la mà.

I us preguntareu. Per què el micròfon?

Per parlar, naturalment.

—El Dr. Stevenson és un mentider —dic molt a poc a poc, pronunciant amb cura cadascuna de les paraules—. La Mary Jo i el Samba han estat els que ho han descobert tot. —Miro el Panxut i afegeixo—: I aquest ximpanzé vol ser lliure.

Com totes les coses que es deixen de fer durant un temps, tornar a parlar no és tan fàcil. S'ha de practicar sovint. Per això callo, esgotat per l'esforç, i respiro amb força.

Em quedo mirant la premsa, el públic i veig com la meva mare cau rodona a terra, PLAF, en el primer desmai de la seva vida.

Veig com el meu pare, amb la boca oberta fins a terra, deixa caure un de vessall de llàgrimes i com la meva germana Lulú aixeca els polzes i crida: «Ho sabia!».

La resta resulta una mica complicada de resumir i d'explicar.

Ho intentaré.

El Dr. Stevenson tracta d'arrencar-me el micròfon i deixa anar paraulotes amenaçadores i lletges, d'aquestes lletges que és millor no repetir. La Mary Jo s'aixeca d'un salt i amb una mirada demana l'aprovació del Samba i de tot l'equip. El Samba, rapidíssim, pren la iniciativa i es planta al meu costat, mirant fixament als ulls del Dr. Stevenson, agafa el micròfon amb decisió, i deixa anar per a la premsa.

—El Dr. Stevenson va boicotejar tota la investigació de la doctora Mary Jo, la descobridora d'aquests ximpanzés. Jo hi era.

El Dr. Stevenson passa del blanc al lila i vol tirar-se al coll del Samba, però la Mary Jo fa un pas endavant, agafa el micròfon amb

valentia i repta el Dr. Stevenson davant la premsa:

—Des d'aquí denuncio els mètodes del Dr. Stevenson en el seu tracte amb els ximpanzés i la seva crueltat amb els nadius, empleats i personal de l'equip investigador.

El Dr. Stevenson ara vol llançar-se al coll de la Mary Jo, però el becari ros salta abans i es queda al costat del Samba i la Mary Jo.

—El Dr. Stevenson ha signat tramposament els articles escrits pels seus becaris, jo entre ells. És un copieta. I la doctora Sophie Lagarde és la veritable autora del best-seller *Els ximpanzés també menteixen*.

El Dr. Stevenson ha udolat, picat de peus, brammat i ha intentat espantar el seu equip.

Però ja tenia quatre enemics. La Mary Jo, el Samba, el becari ros i jo.

L'única que faltava era la seva secretària de tota la vida.

La gran Sophie, violeta de cap a peus, s'ha aixecat amb cara de pocs amics, ha escopit al Dr. Stevenson a la cara i ha agafat el micròfon.

—Fa vint-i-cinc anys que em diu rodanxona inútil, que em crida i que m'acusa de cremar les croquetes i de planxar malament la roba. Avui mateix posaré una denúncia per maltractaments. I també per plagi.

El Dr. Stevenson s'ha quedat sol. Oblidat, ignorat i espantat, ja que l'amenaça de la seva secretària no era cap broma. L'he vist escapolar-se i tractar de desaparèixer fent veure que no havia passat res. I m'he adonat que el Dr. Stevenson, que ha perdut davant la majoria, no ha demanat perdó com va fer el Goliat.

Perquè després diguin dels animals salvatges i la civilització!

La premsa, encantada amb l'espectacle i la notícia, perseguia la Mary Jo i la resta de l'equip. Però abans de respondre les preguntes dels periodistes, la Mary Jo ha obert la gàbia del Panxut. El Panxut li ha saltat al coll i s'ha quedat allà, arraulit, sense dir ni mu, abraçat a la Mary Jo, plorant i tremolant. Exactament com estava jo unes hores

abans. Tots dos, així junts, feien una estampa molt bonica.

Jo he corregut cap a ells, m'he posat darrere del meu amic Panxut i li he rascat l'esquena, el cap i els braços. El Panxut m'ho ha agraït amb un murmuri de plaer i s'ha arraulit a la falda de la Mary Jo. A continuació, li he ofert un plàtan i se l'ha empassat sense respirar. La Mary Jo m'ha besat, m'ha omplert la mà de gominoles i m'ha dit a cau d'orella.

—T'estimo, Dani, ets un amor.

Això m'ha dit.

Carta a Mrs Campbell del seu fill Ralph Taylor

Dear Mom,

M'alegra molt que m'escriguis per dir-me que m'has vist a la televisió i que la tieta Rossie opina que m'assemblo al Brad Pitt. Ja sé que tu em trobes molt escanyolit i que no et va agradar gens la camisa groc cridaner que portava, però t'asseguro que m'alimento molt i bé i que la camisa groga no era meva. Et prometo que no me la tornaré a posar mai més.

T'haig de donar una bona notícia i una mala notícia.

La dolenta és que no tornaré a casa, com tenia previst, en acabar el meu any de becari.

La bona és que tinc feina d'investigador al Centre de Recerca de Primats. Te n'alegres? Sempre deies que mai trobaria feina. Doncs estaves equivocada.

En el que no et vas equivocar és en allò de la nòvia. Recordes que em deies que mai en trobaria? Doncs tenies raó.

Em vaig enamorar d'aquesta noia tan famosa, la del descobriment, la Mary Jo, i m'hi vaig declarar de seguida, no fos cas que un altre se m'avancés. Però vaig fer tard. La Mary Jo em va donar carabasses i em va trencar el cor. Em va dir que, de moment, estava compromesa amb la seva feina.

Mai se sap, potser la convenço perquè es prengui unes vacances. Des que la tieta Rosie va dir que m'assemblo al Brad Pitt, m'ha pujat la moral.

També me l'ha pujat el meu nou lloc. Soc investigador de camp a les ordres del Samba, el meu cap. És molt maco i em deixa escoltar música mentre passem les hores penjats a les branques, observant els ximpanzés i esperant que passin coses.

Avui ha passat una cosa molt bonica, encara estic emocionat. Ja saps que soc molt sentimental i que m'agafa la plorera, doncs bé, avui he plorat molt.

Hem alliberat el meu amic, el ximpanzé Panxut, com li diu el Dani. Aquest que

va sortir a la televisió perquè parlava amb una llengua de signes que segons el Dr. Stevenson era inventada, i que després es va demostrar que d'inventada, res. Doncs bé, tan aviat com ha sentit i ha vist els del seu grup, ha començat a cridar i a saltar com un boig i ha baixat esperitat dels braços del Samba, per abraçar-se a la seva família i tirar-se a terra fent tombarelles d'alegria i esvalotant.

Ha estat exactament igual que quan jo vinc per passar el Nadal amb la família i us tireu tots a sobre meu a tocar-me, petonejar-me i fer-me preguntes.

Molt bonic.

Per coses així val la pena la meva feina.

Per això, i per les croquetes de la Sophie.

No sé si te n'he parlat, d'ella. Ara és la nova directora del centre i és qui m'ha ofert la feina. Ha dit que creu en mi.

Això que algú cregui en mi és una cosa nova. Tu mai has cregut en mi i el Dr. Stevenson tampoc, però la Sophie, sí. Tot i ser la

---

nova directora, i que té moltíssima feina, ha promès que no deixarà de fer croquetes.

I l'última notícia és que començaré la meua tesi doctoral sobre l'estranya llengua de signes que utilitza el Grup de ximpanzés de la Llanterna, com els anomena la premsa.

Com han après la llengua de signes?

Hi ha moltes teories, tot i que la més estúpida la va deixar anar fa uns dies la germana del Dani. Vols creure que em va dir que el Dani va ser el que va ensenyar a parlar els ximpanzés? Segons ella, el Dani era mut des de feia sis anys perquè va caure al fossat dels lleons i no havia tornat a pronunciar una paraula des de llavors. La bola era molt grossa, però la que ve ara encara ho és més. Va dir que el Dani va estar desaparegut un mes. Que el seu pare creia que estava amb la seva mare i la seva mare creia que estava amb el seu pare, però que ella era l'única que sabia la veritat: el Dani havia estat perdut a la selva vivint amb aquests ximpanzés i ensenyant-los a parlar en llengua de signes.

Quina imaginació!

Suposo que el que pretenia era lligar amb mi perquè a continuació em va demanar el número de mòbil, em va preguntar si era canadenc i em va confessar que li encantava el fred i els gelats d' stracciatella.

Li vaig contestar que jo preferia el sol i els melons i es va emportar un desengany.

Ja saps que mai m'ha agradat el fred i que aquí a l'Àfrica estic de meravella.

Fes molts petons a la tieta Rosie de part meva, una abraçada al pare i un clatellot al meu germà Robert.

Ah, me n'oblidava! La meva directora de tesi serà la Mary Jo. L'hi vaig demanar i va acceptar, tot i ser tan famosa i tenir una agenda tan atapeïda per viatjar per tot el món. M'ha confessat que l'aterra volar i que el que ella voldria és fer la meva feina, a les ordres del Samba.

És un encant.

Continuaré intentant conquerir-la, soc molt tossut.

Un kiss molt fort del vostre fill Ralph (Brad Pitt per a la tia Rosie).

El meu secret

Els meus pares no semblen els mateixos. Somriuen com babaus des que s'aixequen fins que se'n van a dormir. Em pregunten l'hora cada cinc segons per escoltar la meva resposta, i m'acaronen el cap, com feia la meva mare Júpiter, per demostrar-me que m'estimen, que estan encantats amb mi i que estan molt orgullosos de mi.

Són macos. Com la Júpiter, la Mimí o l'Angus. Sé que són bons pares i que em protegrien davant de qualsevol perill i que, fins i tot, donarien la seva vida per mi. Abans no ho sabia i els tenia per uns pesats insuportables.

Tots dos creuen que he tornat a parlar gràcies al viatge a Àfrica, i que tenien raó amb les seves intuïcions.

És veritat.

Sense els meus amics els *ximpas*, i sense la meva estimada Mary Jo, segurament no hauria tornat a parlar.

La meva germana va repetint: «Ho sabia». Crec que em va utilitzar per lligar amb el becari ros. No li va servir de gaire, perquè el becari no en va creure ni una paraula i no li va voler donar el número de mòbil. Li va estar bé.

Avui, els meus pares, molt seriosos, a la cua de l'avió, m'han preguntat per què feia tants anys que estava callat.

—Doncs, deu ser que no tenia res a dir —els he contestat.

M'he omplert la boca de gominoles i dolços i no els he explicat res sobre els meus cosinots, la Mary Jo i el nostre amor. Ja ho faré més endavant, quan estiguin preparats per sentir-ho. Ara sí que tinc moltes coses a dir.

De moment, aquest és el meu secret.
Me'l guardeu?

PD. El Bigotis que es vagi preparant.

Autora:

Maite Carranza va néixer a Barcelona el 1958. És escriptora per a joves amb més de trenta anys de trajectòria professional i uns cinquanta títols publicats. Traduïda a quaranta llengües, és actualment una de les autores catalanes amb més presència internacional. Es va iniciar en la literatura el 1986 quan va guanyar el Premi de la Crítica Serra d'Or, i n'han seguit altres com el Premio Nacional de literatura juvenil, el Premio Cervantes Chico, el Premi Atrapallibres i els Premis Edebé 2002, 2010 i 2019 amb la novel·la *Safari*.

Il·lustrador:

Manuel Ortega va néixer a Bilbao i actualment viu a Barcelona. Va fer estudis de Belles Arts a les universitats de Salamanca i Kassel (Alemanya). Il·lustrador infantil, guionista i dibuixant de còmics des de 1997, els seus treballs individuals o en col·laboració han estat premiats en diverses ocasions.

